

Årsrapport 2023

Innhold

Hovedtrekk	3
Bankens styre	4
Bankens ledergruppe	5
Administrerende direktørs kommentar	6
Privatmarkedet	8
Bedriftsmarkedet og status om næringslivet på helgeland	9
Økonomiske utviklingstrekk 2023	11
Bærekraftsrapport SpareBank 1 Helgeland	13
Styrets årsberetning og regnskap 2023	59

Hovedtrekk

Resultat før skatt
650 MNOK

EK-avkastning
10,4 %

12 mnd
utlånsutvikling
1,7 %

12 mnd
innskuddsutvikling
-1,8 %

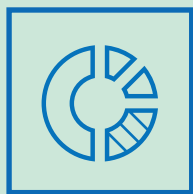
Forvaltningskapital
36,9 MRD. NOK

Soliditet
18,2 %
Ren kjernekapitaldekning

Green asset
ratio (GAR)
3,2%

Kjønnsfordeling
lederguppe og
styret (kvinner/
menn)
63 % / 37 %

Åpenhetsloven
62
Aktivitetshvurderinger
av leverandører
gjennomført

Bankens styre

Bjørn Krane
STYRELEDER

Styremedlem siden 2020.

Rolf Eigil Bygdnes
NESTLEDER

Styremedlem siden 2020.

Siw Moxness
STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2019.

Marianne Terese Steinmo
STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2016
og varamedlem fra 2015 - 2016.

Audhild Bang Rande
FAST MØTENDE VARA

Fast møtende vara siden 2023.

Ann-Helen Baadstrand
STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2022.

Solrun Johansen
STYREMEDLEM OG
ANSATTEREREPRESENTANT

Styremedlem siden 2022.

Kenneth Normann
STYREMEDLEM OG
ANSATTEREREPRESENTANT

Styremedlem siden 2022.

Bankens ledergruppe

Hanne Nordgaard
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Ansatt i 2017.

Anne Ekroll
FINANSDIREKTØR
Ansatt i 1994.

Bjørn Tore Brønlund
DIREKTØR BEDRIFTSMARKED
Ansatt i 1993.

Dag-Hugo Heimstad
DIREKTØR PRIVATMARKED
Ansatt i 2006.

Øyvind Karlsen
DIREKTØR FORRETNINGSUTVIKLING
Ansatt i 2013.

Cecilie Johnsen
DIREKTØR RISIKOSTYRING
Ansatt fra 2023.

Adm. Dir kommentar

2023 har vært enda et år utenom det vanlige. I Norge har året vært preget av høy inflasjon, hyppige rentehevinger, og lavere forventninger om utviklingen i egen økonomi hos både bedrifter og private. Selv om de økonomiske utfordringene i Norge gjennom 2023 har vært alvorlige, er det likevel de humanitære krisene verdenssamfunnet står ovenfor som 2023 blir husket for. Kriger i Ukraina og Gazastripen har gitt sterke inntrykk, og perspektiv på hvor viktig et åpent og demokratisk samfunn er, og ikke minst hvor mye det kan koste å opprettholde dette.

Banken tok et viktig strategisk valg i 2020 og ble en del av SpareBank 1-alliansen. Dette for å sikre at banken også i fremtiden skal være akkurat like selvstendig som før. Bakgrunnen for valget om å gå inn i et alliansesamarbeid henger sammen med endringene i rammebetingelsene for banknæringen. De regulatoriske kravene til bankdrift i Europa og Norge strammes til, både innenfor soliditetskrav og krav til bærekraftstiltak. Digitalisering og automatisering av banktjenestene krever store investeringer i IT-infrastruktur. Konkurransen om kundene hardner til, og den lokale banken må levere kundeopplevelser

og betingelser på høyde med nasjonale og internasjonale konkurrenter. Bankenes ansvar innenfor å forhindre hvitvasking av midler og hindre terrorfinansiering, og å ta ned klimarisiko, og øke den bærekraftige veksten i økonomien får stadig større plass. Størrelse teller når det kommer til konkurransekraft, også i banknæringen, og tett og forpliktende samarbeid mellom flere banker gir bedre løsninger for kundene. Bærekraft er et område som lokalbanken har tatt et kraftig grep i forhold til dette året på vegne av oss selv, bedriftene på Helgeland og for å bidra til å oppnå EUs bærekraftsmål. Dette arbeidet vil øke i styrke i

tiden som kommer.

Bankens visjon er uforandret, SpareBank 1 Helgeland skal være en drivkraft for vekst på Helgeland. Som hele Helgeland sin lokalbank er banken brennende opptatt av drivkreftene for vekst, hvor samarbeid er den viktigste. Vi tror på samarbeid mellom mennesker, mellom bedrifter, mellom byene på Helgeland, mellom bygd og by og mellom kommune og næringsliv. Det er gjennom samarbeid vi finner de gode løsningene. Derfor er et viktig tiltak i Helgelandsløftet nettopp å skape møteplasser, for å få fremtidig ny næringsutvikling og knoppskyting.

Tilgangen på arbeidskraft er en av de viktigste innsatsfaktorene for å lykkes med bedriftsetableringer og utviklingen vi ønsker for Helgeland. Det er mangel på arbeidskraft i både privat og offentlig sektor på Helgeland, og vi er enda mer avhengig enn tidligere av å rekruttere nye mennesker til Helgeland. Vi trenger mennesker som flytter til Helgeland og slår seg ned her med familien sin. Tilflytting av arbeidskraft blir avgjørende for om Helgeland vil lykkes fremover.

SpareBank 1 Helgeland gir store verdier tilbake til lokalsamfunnet gjennom utbytte på vår samfunnseide kapital og i form av utbytte til våre lokale egenkapitalbevisiere. Utbyttet på den samfunnseide kapitalen gir vi i form av gaver til bærekraftige og samfunnsnyttige formål innen idrett, kultur, kunnskap og samfunnsutvikling. Dette kommer alle de 18 kommunene til gode, og gir en drivkraft for vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst på Helgeland. Trivsel og bolyst fører ikke nødvendigvis til at flere flytter til Helgeland; men det fører helt sikkert til at flere velger å bli. Når det er sagt, jobber vi bevisst med å styrke innsatsfaktorer som også vil bidra til at Helgeland blir kjent utenfor Helgelands grenser, og dette skal vi fortsette med. En nærmere beskrivelse av bankens gave- og sponsorvirksomhet er tilgjengelig som en del av bankens bærekraftsrapport.

Vekst får vi når næringslivet tørr å satse, investere og være innovative. Dette fordrer trygge og stabile rammebetingelser, tilgang til kunder og markeder for å selge det som produseres, tilgang på nok og riktig arbeidskraft, tilgang på bærekraftige løsninger og tilgang på kapital. Til tross for forsinkelser og utsettelse av de varslede milliardinvesteringer i regionen, har banken fortsatt tro på at investeringene kommer og at disse vil gi en positiv utvikling i regionen. Bedriftsetableringer utløser optimisme, og historisk vet vi at aktivitet avler aktivitet og at dette vil komme hele Helgeland til gode over tid.

Kapital er i likhet med arbeidskraft og kompetanse viktig for å få vekst. Tilgang på kapital fremover vil avhenge av bedriftens og investeringens iboende klimaavtrykk og bærekraftsrisiko. EU's bærekraftstaksonomi er tatt inn i norsk lov og vil bidra til å styre kapital inn mot bærekraftige

bransjer og formål.

Den lokale sparebanken fyller en helt spesiell rolle når det gjelder kapital til det lokale næringslivet. Den lokale sparebanken lever av og sammen med det lokale næringslivet. Mens internasjonale og nasjonale banker gjerne trekker seg tilbake til sine hovedkontorer i vanskelige tider, har lokalbanken ingen andre steder å være enn i sitt lokalsamfunn. Lokalbanken kjenner sine kunder, stoler på sine kunder og er opptatt av å følge kundene sine i både gode og vanskelige perioder. Vi lever tett på næringslivet og bidrar effektivt ved å gjøre gode vurderinger. Dette er fordi vi har mange ansatte med høy kompetanse om næringslivet og at vi gir næringslivslederne gode og raske tilbakemeldinger og råd som er viktige for bedriften deres.

Helgeland har et godt diversifisert næringsliv med en god balanse mellom en pulserende og eksportrettet privat sektor og en stabiliserende offentlig sektor. Lakseoppdrett og industribedriftene våre er lokomotivene på Helgeland og skaper store ringvirkninger i det øvrige næringslivet. Når det investeres for framtida i nye bedrifter betyr dette mye for hele lokalsamfunnets framtidstro.

Når det gjelder framtidstro og tro på egen økonomi, har 2023 vært et år hvor de fleste piler har pekt nedover. Høy inflasjon med økende strømpriser, økende renter og økende matvarepriser har redusert folks økonomiske handlingsrom, og mange er bekymret også for 2024. Det ser nå ut til at de tiltakene som er satt i verk for å bremse inflasjonen har hatt effekt, og at rentetoppen sannsynligvis nå er nådd. Så gjenstår det å se hvordan den nasjonale og internasjonale nedkjølingen vil påvirke Helgeland i forhold til de investeringsprosjektene som er planlagt. Det vi vet er at Helgeland er og blir en industri-, havbruks- og energiregion. Helgeland vil bli et grønt belte i Norge.

Vi er spente på fortsettelsen og på hva 2024 vil bringe.

Hanne Nordgaard
Administrerende direktør

Privatmarkedet

SpareBank 1 Helgeland er lokalbanken for helgelendinger over hele landet. Over 60 % av helgelendingene regner SpareBank 1 som sin hoved-bankforbindelse, og relasjonen mellom kundene og banken er sterk.

Konkurransen i bankmarkedet var betydelig også i 2023. Konkurransen fra nasjonale og internasjonale banker som har inngått avtaler med ulike norske fagforeningsforbund og interesseorganisasjoner om gunstige renter på boliglånsfinansiering har økt merkbart. Det samme har konkurransen på betalingsområdet gjort med Google Pay og Apple Pays løsninger. Å rigge banken for å kunne være konkurransedyktig i forhold til disse aktørene var en av årsakene til at banken gikk inn i SpareBank 1-alliansen. Google Pay ble lansert i bankens systemer i februar 2023, mens Apple Pay fortsatt står på beddingen.

SpareBank 1 Helgeland har i 2023 hatt en utlånsvekst i privatmarkedet på -0,3 %. Dette er noe lavere enn markedsveksten på Helgeland. Ambisjonen fremover er å ha en lønnsom vekst i takt med markedet.

Det har i 2023 vært lavere aktivitet i boligmarkedet i Mo i Rana og i Mosjøen. Omsetningstiden har vært lengre og prisbildet har roet seg i forhold til 2022. Prisen per kvadratmeter har i snitt gått ned med -3 prosent for leiligheter, mens eneboliger hatt en nedgang på 5 prosent. Prisnivået ligger langt under byer som Bodø, Trondheim og Oslo.

Innskuddsveksten i privatmarkedet har i 2023 vært 5,1 %. Til tross for dyrtiden og relativt lavt rentenivå på banksparing gjennom 2023 er dette den formen for sparing som ligger helgelendingenes hjerte nærmest når det er urolige økonomiske tider.

Banken har lyktes veldig godt med salg av skade- og personforsikring for Fremtind Forsikring, og banken tar også en stadig større andel av markedet for finansiering av biler og båter gjennom salgspantlån i samarbeid med SpareBank 1 Finans Nord-Norge. Bruken av bankens digitale kundeflater fortsetter

å øke. Banken har i 2023 videreutviklet plattformen for digital og personifisert kundekommunikasjon basert på dataanalyse. Mobilbanken er i antall pålogginger nå blitt vår mest brukte kudekanal, og den digitale hjelperen «Robbie» hjelper kundene med raske svar på en rekke spørsmål uten at kunden må vente i telefonkø. I kundeundersøkelse etter kundeundersøkelse kommer mobilbanken og de tekniske løsningene svært godt ut blant kunder i SpareBank 1-alliansen.

Det personlige møtet mellom banken og kunden er like viktig som før, men de digitale hjelpere og selvbetjente løsninger virker sammen for å gi en helhetlig og god kundeopplevelse. På enkle forbedringer og investeringer, forventer kundene våre gode og raske tiltak, gjerne uten bistand fra rådgiver. Men når kunden skal foreta store investeringer eller investere i noe for første gang, er det personlige møtet og kunnskapen en rådgiver har, vårt viktigste bidrag overfor kunden. Det personlige møtet er også av stor betydning når kundene våre er i livssituasjoner som oppleves som vanskelige og hvor økonomiske råd og veiledning har stor betydning. Det er også av stor betydning at vi har en god kundeservice. Parallelt med at stadig flere ønsker flere og bedre digitale tjenester, skal vi ivareta de som ikke ønsker denne utviklingen like velkommen. Derfor har vi en kundeservice som ivaretar kunder som ønsker hjelp og bistand 24/7. SpareBank 1 Helgeland, alliansen og resten av banknæringen jobber for å unngå digitalt utenforskap og følger bransjenormen som sikrer digital inkludering for analoge brukere.

Svindel er et annet område som er i vekst. Svindel kan ramme oss alle og kunnskapen om alle de spor vi legger fra oss som igjen kan misbrukes, må økes. Der har bankene en viktig samfunnsrolle sammen med myndighetene for å informere kunder og befolkning, og for å unngå tap for kunden og for banken. Gjennom innføring av ny finansavtalelov, har ansvaret ved svindel og misbruk, blitt ytterligere skjerpet. Med mindre kunden har vist grov uaktsomhet eller ikke har underrettet banken snarest mulig, har banken etter loven fullt ansvar.

Bedriftsmarkedet og status om næringslivet på Helgeland

Flere og flere Helgelandsbedrifter benytter SpareBank 1-alliansens produktløsninger. Gjennom 2023 har stadig flere bedrifter på Helgeland tegnet avtale om bruk av bankens fonds- og pensjonsprodukter slik at vi også i år er blant de beste bankene i alliansen på pensjonsområdet. Flere bedrifter tar også i bruk bankens forsikringsprodukter fra Fremtind AS, og banken leverer gode resultatet til alliansen også på dette området.

Helgeland har gjennom 2023 hatt moderat vekst og utvikling. Etter en sterk vekst i 2021 og inn i 2022, ble slutten av 2022 og året 2023 preget av oppbremsing i investeringsviljen. Vi så tidlige signaler på oppbremsingen av investeringsaktiviteten, både gjennom vår kontakt med kundene, men også i bankens konjunkturundersøkelse. Flere av industrietableringene som er forventet å skje på Helgeland lar vente på seg av ulike årsaker. Størst av dem, Freyr, som i påvente av avklaringer rundt politiske rammebetingelser for batteriproduksjon, er satt på vent.

Debatten rundt grunnrenteskatten for oppdrettsnæringen, og at store deler av 2023 gikk med for å avklare nivået på denne, gjorde at lite av det varslede investeringene for oppdrettsnæringen ble iverksatt i 2023. Forutsigbarhet i politiske rammebetingelser er for næringslivet av stor betydning for å kunne investere og utvikle bedriftene.

I tillegg har dyrtiden og økt rentenivå bidratt betraktelig til oppbremsingen av investeringene i regionen. Når vi likevel har oppnådd vekst i bedriftsmarkedet for 2023, er dette relatert til forbindelser utenfor regionen.

Bedriftsmarkedet har i 2023 hatt en svak lokal utlånsvekst, men desto større innskuddsvekst som følge av at bedriftene har vært avventende i forhold til nye investeringer. Bedriftene på Helgeland har derfor igjennom 2023 bygd kapital, og stor godt rustet for de kommende årene. Banken hadde for store deler av året en større andel innskudd enn utlån i bedriftsmarkedet.

INDUSTRI, BYGG OG ANLEGG

Pågående prosjekter innen industri, samt bygg og anlegg, ser for 2024 ut til å la vente på seg. Flere store prosjekter innenfor privat og offentlig

sektor ble avsluttet i løpet av 2023. Imidlertid er flere lokale bedrifter godt etablert i markeder utenfor Helgeland. Spesielt for selskaper innenfor serviceindustrien, med store oppdrag utenfor regionen.

Flere prosjekter er under planlegging, og noen som er i oppstartsfasen, kan gi positive effekter utover 2024. Det er derfor grunn til å tro at man i andre halvår, med noe lavere rentenivå, vil kunne se større investeringsvilje og utlånsvekst.

Eiendomsbransjen har merket likviditetsutfordringene med høyere rente, men har også hatt et stabilt utleiemarked hvor husleienivåene er blitt justert løpende. Banken har derfor hatt lite omsøkt avdragsfrihet før mot slutten av 2023. I prosjektmarkedet for nye boliger var det meste ferdigstilt til inngangen av 2023, og banken har mindre eksponering mot eiendomsprosjekter ved utgangen av året.

Positivt er det at flere og flere bedrifter innenfor sektoren er i gang med store effektiviseringstiltak, og tilpasninger til det grønne skiftet og mer bærekraftig produksjon. Her samarbeides det godt mellom bedriftene i regionen, både enkeltvis og i de ulike klyngenettverkene som er etablert.

TJENESTE, VAREHANDEL, REISELIV OG TRANSPORT

Økt rentenivå er en utfordring for lokalt tjenestetilbud og varehandel. Det er en forventning om svakere resultater for 2023, og som resten av landet opplevde vi igjennom 2023 en noe økt konkursrate i disse sektorene. Tjenesteytende næringer er diversifisert og er en viktig innsatsfaktor for et bredt sammensatt tjenestetilbud til både etablerte og nyetablerte industribedrifter og næringsliv.

Hotell- og reiselivsnæringen på Helgeland har fortsatt å vokse, godt hjulpet av en svak kronekurs. Interessen for investeringer i reiselivsnæringen i regionen ser vi er gode, oppkjøp av Fru Haugans Hotell i Mosjøen og etableringen av hotell på Træna er eksempler på dette. Begge investeringer som er gjort utenfra regionen, og vi ser samme interesse tilknyttet Mo i Rana med byggingen av ny storflyplass som er godt i gang. Det vil i tillegg gi gode muligheter for vekst innenfor flere sektorer når den står ferdig.

HAVBRUK OG LANDBRUK

Havbruk- og landbruksnæringen er regionens fjerde største sektor, og eksportverdiene for sjømat satte nye rekorder også i 2023.

Innføringen av grunnrenteskatten satte mange investeringer på vent, men flere store investeringer ble satt i gang mot slutten av 2023, samt flere aktuelle prosjekter for oppstart i 2024. Det er forventet at disse vil gi en del lokale ringvirkninger inn i 2024.

For landbrukssektoren har dyrtiden gitt økte utfordringer for næringen. Spesielt ettersom effekten av et godt jordbruksoppgjør tar tid før de kommer til utbetaling for bonden. I 2023 har vi jobbet konkret med det grønne skiftet for landbruket, og som en av de første bankene i Norge har vi laget en grønn landbrukskreditt for de landbruksvirksomhetene som har tatt i bruk Landbrukets Klimakalkulator.

Banken vil i 2024 jobbe aktivt med det grønne skiftet for resten av næringslivet, og vi opplever

høy interesse, og et tydelig ønske fra næringslivet om en tilpasning til det grønne skiftet. Banken er derfor også deltaker og bidragsyter til Om Nord, et initiativ blant 12 næringsforeninger i Nord-Norge sammen med Sparebank 1 Helgeland og Sparebank 1 Nord-Norge.

OFFENTLIG SEKTOR

Offentlig sektor på Helgeland utgjør en stabil faktor for næringslivet både i form av kjøp av tjenester og ytelser, men også som en god bidragsyter til rekruttering til Helgeland da det gir gode muligheter for partnerrekruttering ved ansettelser i næringslivet. Innføringen av grunnrenteskatten satte mange investeringer på vent, men flere store investeringer ble satt i gang mot slutten av 2023, samt flere aktuelle prosjekter for oppstart i 2024. Det er forventet at disse vil gi en del lokale ringvirkninger inn i 2024.

Økonomiske utviklingstrekk 2023

Den høye prisveksten vi så i 2022 preget også økonomien i 2023. Sentralbankene i alle sentrale økonomier har brukt rentehevinger som våpen for å bukt med den høye inflasjonen. I løpet av andre halvår har man sett flere tegn til den kontraktive pengepolitikken har gitt den ønskede effekten med mindre press i økonomien og tegn til mindre stramme arbeidsmarkeder. Mye tyder på at inflasjonspresset er redusert og at rentetoppen i denne konjunktursyklusen ble nådd mot slutten av året.

GLOBAL ØKONOMI

Industrilandene opplevde en betydelig vekst etter pandemien, med et høyt aktivitetsnivå som bidro til å dra opp prisveksten tilbake i 2022 og inn i 2023. Denne høye prisveksten førte til at sentralbankene innledet en lengre periode med en kontraktiv pengepolitikk med gjentatte rentehevinger for å få ned inflasjonen. Sentralbankene har fortsatt sin kamp mot inflasjon inn i 2023 og har ført til at vi nå ser de høyeste styringsrentene vi har sett siden før finanskrisen i 2008. Gjennom året har veksten blitt mer moderat samtidig som vi har sett lavere energipriser gjennom året og begge deler har bidratt til å redusere inflasjonspresset. Men på den andre siden har arbeidskrafttettspørselen vært

høy, noe som har ført til lav arbeidsledighet og høy lønnsvekst i mange land, noe som har støttet husholdningenes inntekter. Dette har bidratt til at prisveksten har holdt seg høy gjennom store deler av året, men i siste halvdel av året kom det i de fleste markeder tydelige indikasjoner på at inflasjonen er på vei ned og under kontroll. Tydeligst ser vi dette i den underliggende prisveksten, det vil si konsumprisene uten energi og matvarer, som gjennom siste halvår har begynt å avta.

Inflasjonen viste seg å være mer motstandsdyktig mot rentehevinger enn mange hadde sett for seg og sentralbankene måtte gjennom hele 2023 balansere hensynet til å få bukt med prisveksten opp mot frykten for å styre rett inn i en resesjon. Selv om enkelte økonomier nok kan sies å ha vært i resesjon tyder mye på at inflasjonen kom under kontroll mot slutten av fjoråret samtidig som vi, i hvert fall enn så lenge, har unngått en global resesjon. Det mest gjennomgående synet blant markedsaktørene nå er at rentetoppen ble nådd siste kvartal av 2023 og at vi vil se sentralbanker som slipper opp ved å gradvis senke styringsrentene det kommende året.

NORSK ØKONOMI

I løpet av de siste tre til fire årene har norsk økonomi opplevd flere sjokk. Både pandemien og krig har ført til betydelige fluktuasjoner i internasjonal aktivitet, samt betydelige pris- og

renteøkninger. Til tross for disse utfordringene, har økonomien demonstrert en imponerende robusthet.

I løpet av det siste året har aktivitetsnivået i fastlandsøkonomien stort sett holdt seg stabilt. Imidlertid, hvis man utelater de væravhengige sektorene som jordbruk og kraftproduksjon, har det vært en marginal nedgang i aktiviteten på 0,1 prosent. Gjennom året så vi stigende importpriser som resultat av økt prisvekst blant våre handelspartnere, samt en langvarig svekkelse av kronekursen. En svakere krone betyr også at norske varer og tjenester blir relativt billigere for utenlandske kjøpere, noe som bidrar til å stimulere etterspørselen etter norsk eksport. Dette har bidratt til kraftig prisvekst også her hjemme og sentralbanken har som følge av dette sett seg nødt til å heve styringsrenten fra 2,75% ved inngangen av året og 4,50% ved utgangen. Norges Bank har gjennom hele året begrunnet rentehevingene med at prisveksten har vært klart over inflasjonsmålet og at den økonomiske aktiviteten har vært høy og arbeidsledigheten har holdt seg lav. Mot slutten av året har Norges Bank trukket frem at prisveksten har avtatt og at veksten i økonomien var svak. Videre påpekte de at pengepolitikken virker innstrammende, noe som fører til en nedkjøling av økonomien. På samme tid har bedriftenes utgifter økt betydelig de siste årene. Den vedvarende høye lønnsveksten og svekkelsen av kronekursen i fjor vil sannsynligvis dempe nedgangen i prisveksten. Sentralbanksjefen påpekte at det sannsynligvis være nødvendig å opprettholde en høy rente en stund fremover. Når prisveksten begynner å avta og økonomiske forhold tilsier det, kan vi starte med å redusere renten igjen.

Norske husholdninger har opplevd en betydelig nominell lønnsvekst i 2023. Men som følge av sterk prisvekst både her hjemme og hos våre handelspartnere, svak krone og høyere renteutgifter opplevde de fleste husholdninger lavere kjøpekraft gjennom året. Det har vært en markert nedgang i spareren i 2023, og det er flere indikasjoner på at mange norske husholdninger delvis har opprettholdt konsum med hjelp av bruk av oppsparte midler og til dels gjennom økt forbruksgjeld. Mye tyder på at 2023 endte opp med negativ utvikling i reallønnen.

Boligmarkedet i 2023 har vist klare tegn til avkjøling. Den økte styringsrenten fører til høyere boliglånsrenter, noe som reduserer kjøpekraften ved å gjøre det dyrere å finansiere boliger. Dette resulterer i at husholdningene generelt ønsker å ta opp mindre lån og spare mer. Kredittveksten blant husholdningene har sunket det siste året, noe som bidrar til å redusere etterspørselen etter boliger og dermed boligprisene. Dette påvirker lønnsomheten i nybygging negativt og fører til en reduksjon i oppstart av nye boligprosjekter og boliginvesteringer.

Hastigheten på boligomsetningen har sunket. Økningen i antall usolgte boliger reflekteres i at det tar lengre tid å selge en bolig. For ett år siden var gjennomsnittlig salgstid for en bolig 36 dager, målt som et glidende gjennomsnitt over 12 måneder,

mens den mot slutten av året hadde økt til om lag 50 dager.

I 2023 forble aktivitetsnivået i fastlandsøkonomien stort sett stabilt, med et lite fall på 0,1% i BNP i tredje kvartal, ekskludert jordbruk og kraftproduksjon. Store investeringer i petroleum og økt etterspørsel etter skip stimulerte verkstedsindustrien. Eksportbedrifter dro nytte av en svakere valutakurs og høye eksportpriser. Tjenestenæringene viste en svak vekst på 0,1% i tredje kvartal. Offentlig forvaltning bidro også til BNP-veksten, mens bygg og anlegg hadde en negativ effekt.

UTVIKLINGEN PÅ HELGELAND

Både husholdningene og næringslivet på Helgeland er preget av de samme faktorene som vi ser nasjonalt og internasjonalt; høy prisvekst, økende renter, lav arbeidsledighet og høyt generelt aktivitetsnivå ved inngangen til året. Gjennom året har aktivitetsnivået blitt noe dempet og selv om arbeidsmarkedet har holdt stand med lav arbeidsledighet er det tegn til betydelig lavere aktivitet innen bygg og anlegg. Men selv om arbeidsledigheten steg noe siste halvår er ledigheten fortsatt lav og under gjennomsnittet for landet for øvrig. Reduksjonen i aktivitetsnivå har nok sammenheng med det økte rentenivået og en tydelig avmatning i boligmarkedet, som i landet for øvrig. Også på Helgeland er det betydelig redusert etterspørsel etter både nye og brukte boliger. Både omsetningshastighet og gjennomsnittlig prisnivå har falt i løpet av 2023.

De eksportrettede virksomhetene i regionen har nytt godt av en svak kronekurs gjennom store deler av året, mens den markerte kronestyrkelsen vi så mot slutten av året ventelig vil påvirke eksporten negativt fremover. På den annen side synes det som om usikkerheten en tidligere så som følge av grunnrentebeskatningen for havbruksnæringen synes å være avklart og næringens investeringslyst ser ut til å ha kommet tilbake i løpet av foregående år.

Bærekrafts- rapport SpareBank 1 Helgeland

Innhold

Intro bærekraft	15
Strategi og retning	21
Vesentlighetsanalyse	23
Vesentlig tema: Finansierte utslipp	26
Klimaregnskap	31
Taksonomi	40
Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging	43
Vesentlig tema: Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere	49
Bankens gavetildelinger i 2023	51
Om rapporten	52
GRI-Indeks	53

Intro bærekraft

SpareBank 1 Helgeland har tatt store steg for å bli en enda mer bærekraftig drivkraft for vekst og samarbeid på Helgeland i 2023. Vi har hatt første år i strategiperioden og har hatt vårt første hele år med en dedikert bærekraftressurs. Arbeidet med ESG er derfor vesentlig forsterket og både kvaliteten og fremdriften på arbeidet er økt.

Banken har nå oppdatert sin doble vesentlighetsanalyse for å være i tråd med kravene fra CSRD. De vesentlige temaene som er besluttet av ledergruppen og styret i banken er:

- Finansierte utslipp
- Opplæring og kompetanseheving knyttet til ESG
- Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere, med de krav til inkludering som banken stiller.

Felles for de vesentlige temaene er at banken ønsker å være tett på kundene og lokalsamfunnet og bidra til å sikre en grønnere og mer inkluderende verden. Det klarer vi bare dersom det legges til rette for å ta klimavennlige og inkluderende valg, basert på solide kunnskapsgrunnlag. Dette skal Lokalbanken bidra til.

Hanne Nordgaard
Administrerende direktør

Impact, Risk, Opportunity (IRO) er et konsept som brukes i mange felt, inkludert bærekraftrapportering og risikostyring.

Impact: Dette refererer til den betydelige effekten (positiv og/eller negativ) som en organisasjon eller aktivitet kan ha på omgivelsene, samfunnet, eller økonomien.

Risk: Risiko refererer til usikkerheten som kan ha en negativ effekt, noe som fører til tap, skade eller skade. Risikoer kan ha betydelige implikasjoner for organisasjonens muligheter og trusler, noe som gjør dem til kritiske elementer for beslutningstaking og strategiinnstilling.

Opportunity: Muligheter er usikkerheter som kan ha en positiv effekt, noe som fører til fordeler eller belønninger. En mulighet kan ses på som en annen form for risiko: en risiko med negative konsekvenser er en trussel, mens en risiko med en positiv konsekvens er en mulighet.

Så når det refereres til IRO eller IROs, så er det dette vi mener.

RAMMER FOR ÅRSRAPPORTEN

Det er ingen forskjell mellom selskapene som inngår i konsernregnskapet i den finansielle årsrapporten og bærekraftsrapporten. Prinsipper for konsolidering fremgår av note 1 – regnskapsprinsipper. Rapporten dekker både oppstrøms og nedstrøms verdikjede og aktiviteter, selv om det ikke vil være uttømmende på alle områder. Tidshorisontene på mål og tiltak i de vesentlige temaene er ulike. Målene knyttet til finansierte klimagassutslipp er i hovedsak langsiktige. Målene og tiltakene knyttet

til opplæring og kompetansebygging er på mellomlang sikt og kort sikt. Til sist er målene og tiltakene knyttet til bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere på kort- og mellomlang sikt. Av og til vil kortsiktige mål være viktige for arbeid og tema med langsiktig tidshorisont. For eksempel skal det i 2024 utarbeides både en kompetanseplan knyttet til ESG og en overgangsplan for å operasjonalisere klimamålene til virksomheten.¹

¹ Kort sikt = gjeldende rapporteringsår
Middels sikt = 1- 5 år
Langsiktig = mer enn 5 år

Usikkerhet og endringer fra 2022-rapporten

På en rekke områder i rapporten vil det være usikkerhet i estimer. Dette gjelder spesielt i klimaregnskapet hvor det på enkelte områder er stor frihet til å velge faktorer for beregning av enkelte type utslipp. Siden rapporten i fjor har Finans Norge kommet med en veileder for beregning av finansierte utslipp.² Denne bygger på GHG-protokollen og PCAFs faktorer for beregning av utslipp. Banken følger, for første gang, denne veilederen. I tillegg er det oppdaget feil i kalkulering av utslipp fra fjoråret og disse rettes opp i denne rapporten.

Etter et års erfaring med Åpenhetsloven vil redegjørelsen være noe mer utfyllende, og denne er offentlig tilgjengelig på bankens nettside. Til sist er det verdt å nevne at dette er første rapport hvor banken har begynt arbeidet med å lukke gap mot CSRD som vi skal rapportere på i årene som kommer.

FREMTIDENS REGULERINGER

Norge og verden står overfor en betydelig omstilling for å nå klimamålene for 2050. Klimaendringer er en samfunnsutfordring og en trussel for finansiell stabilitet, og finansnæringen er gitt en viktig rolle i omstillingen til en lavutslippsøkonomi. Dette ansvaret har SpareBank 1 Helgeland tatt innover seg, og har etablert et mål om netto nullutslipp fra egen drift, utlån og investeringer innen 2050, og at utslippene skal halveres innen 2030.

Disse ambisjonene er også i tråd med hovedmålene til EU-kommisjonens handlingsplan som blant annet handler om å dreie kapital over mot mer bærekraftige investeringer for å oppnå bærekraftig og inkluderende vekst. Regelverk som allerede er i tråd i kraft i Norge vil følges opp tett fremover, og banken jobber kontinuerlig med å implementere ESG-krav i ulike styringsdokumenter og -systemer.

Rapporteringskrav knyttet til CSRD, SFDR og EU Taksonomien er omfattende og krevende, men banken vil rapportere i tråd med regelverket når det blir gjort gjeldende for oss. Vi rapporterer for første gang frivillig på EU Taksonomien i denne rapporten. Som et ledd i å forberede banken på de omfattende rapporteringskravene knyttet til bærekraft som vil implementeres med CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), har banken igangsatt et arbeid som innebærer gradvis lukking av gap mot CSRD, slik at vi skal være i stand til å møte kravene i årene som kommer. I tillegg rapporter vi samtidig i tråd med det internasjonalt anerkjente rapporteringsrammeverket for bærekraft, GRI (Global Reporting Initiative).

SpareBank 1 Helgeland jobber systematisk med å svare opp kravene som møter banken. Vurderinger fra andrelinjen viser at etterlevelsrisikoen knyttet til dagens og fremtidige krav på bærekraftsområdet er gått fra høy til middels 2023. Som følge av et omfattende og komplisert regelverk vil andrelinjen derfor fortsette å prioritere dette området.

² <https://www.finansnorge.no/siteassets/dokumenter/maler-og-veiledere/veileder-for-beregning-av-finansierte-klimagassutslipp.pdf>

Styringsstruktur bærekraft

LEDELSEN OG STYRENDE ORGANER

FORSTANDERSKAPET <i>25 medlemmer: 9 kvinner - 16 menn</i>
STYRET <i>8 medlemmer: 4 kvinner - 4 menn</i>
BANKENS LEDERGRUPPE <i>6 medlemmer: 3 kvinner - 3 menn</i>
MELLOMLEDERE MED PERSONALANSVAR I BANKEN <i>21 medlemmer: 7 kvinner - 14 menn</i>

STYRINGSSTRUKTUR

- **Forstanderskapet** er det øverste organet i SpareBank 1 Helgeland. Forstanderskapets oppgaver omfatter tilsyn med styrets forvaltning av sparebanken og sikring av at sparebankens formål fremmes i samsvar med lovgivningen, vedtektene og forstanderskapets egne vedtak. De godkjenner årsregnskapet, inkludert anvendelse av årsoverskudd eller dekning av underskudd. De mottar opplysninger om sparebankens drift og kan kreve ytterligere opplysninger om drift i den utstrekning de finner det nødvendig. Forstanderskapet kan selv eller ved utvalg iverksette undersøkelser.

De treffer vedtak om godtgjørelse for sparebankens tillitsvalgte og revisor og velger leder og nestleder til forstanderskapet. De velger også de medlemmer og varamedlemmer til styret som ikke skal velges av og blant de ansatte ved egne valg. Videre velger de styrets leder og nestleder. Forstanderskapet velger leder og medlemmer, med personlige varamedlemmer, til en valgkomite som skal forberede valgene. Til slutt fastsetter de instruks for valgkomiteen som skal sikre at de krav som stilles til egnethet er oppfylt.

De velger revisor eller revisjonsfirma, behandler andre saker som etter lov eller vedtekter hører inn under forstanderskapet, og treffer vedtak om, eller gir fullmakt til, å oppta fremmedkapital som skal telle med i sparebankens ansvarlige kapital. Opptak av annen fremmedkapital hører inn under styret.

Forstanderskapet består av 25 medlemmer hvorav 9 kvinner og 16 menn, med ulik bakgrunn og kompetanse. 9 av medlemmene velges av og blant kundene i banken. 10 av medlemmene velges av og blant egenkapitalbeviserne. 6 av medlemmene velges av og blant ansatte. Alle er uavhengige av bankens ledelse. En utfyllende beskrivelse av forstanderskapets oppgaver og medlemmer finnes på bankens nettside.

- **Styret** har det overordnede forvaltningsansvaret i banken, herunder bankens arbeid med bærekraft og samfunnsansvar. Styrets samlede kompetanse skal vurderes løpende, jf. Policy for egnethetsvurdering av medlemmer i styret, hvor bærekraftkompetanse vil være en del av vurderingen. På linje med ansatte i banken vil også styret gjennomføre spesialtilpassede kurs og opplæring relatert til bærekraft og de vesentlige temaene, og har vedtatt at det i 2024 er behov for og skal utarbeides en kompetanseplan for organisasjonen på området.

Styret er ansvarlig for alle forpliktelser som er vedtatt i bærekraftstrategien samt de ulike retningslinjene knyttet til samfunnsansvar og bærekraft, personvern, antihvitvask, virksomhetsstyring, informasjonsbehandling, etiske retningslinjer og HR-strategi.

Administrerende direktør har ansvaret for tilsyn av dette, imens den daglige oppfølgingen er delegert til mellomledere eller fagansvarlige. En nærmere beskrivelse av styrets ansvarsområder, valg, medlemmer og uavhengighet er beskrevet under eierstyring og selskapsledelse.

Kvinneandel: Forstanderskapet 36 %, styret 50 %, ledergruppen 50 %, mellomledere med personalansvar i banken: 33 %

Styret består av 8 medlemmer, med lik kjønnsfordeling. Alle styremedlemmene er ikke-utøvende medlemmer. Det er to ansattevalgte styremedlemmer.

- **Organiseringen** av bankens bærekraftarbeid er delt mellom en fagansvarlig for bærekraft, de ulike forretningsområdenes ansvar og ledergruppen. Ledergruppen på seks består av tre kvinner og tre menn. I det daglige er det fagansvarlig bærekraft som leder arbeidet, og det avsettes ressurser til arbeid med ESG i banken for øvrig etter behov. Økonomiavdelingen bidrar fast med en ressurs. Andre avdelinger bidrar i varierende grad til ulike deler av arbeidet med bærekraft. Fagansvarlig rapporterer til ledergruppen, som igjen rapporterer til styret. Fagansvarlig rapporterer kvartalsvis til ledergruppen, eller oftere ved behov om fremdrift og måloppnåelse.

I 2024 vil det jobbes med mer systematisert rapportering av tiltak, mål, måloppnåelse og KPIer ettersom disse utvikles gjennom året. Det er styret som har det overordnede ansvar for bankens arbeid på området. Gjennom årlig revidering av bærekraftstrategien, og årlig revidering av vesentlighetsanalysen vil det både rapporteres på og gjøres vurderinger av påvirkninger, risikoer og muligheter.³ Banken har ingen spesifikke bærekrafts- eller klimarelaterte insentiver i sin godtgjørelsesordning.

- **Bankens godtgjørelsespolitikk:** SpareBank 1 Helgeland har utarbeidet en standard for fastsettelse og endring av godtgjørelse for ledende ansatte iht. finansforetaksloven, allmennaksjeloven og kapitalkravsforordningen, CRR (art. 450), med tilhørende relevante forskrifter og retningslinjer.

Banken har en grunnleggende politikk der det i størst mulig grad skal være likhet for alle bankens ansatte for de fleste typer godtgjørelser. Samtidig er det i banken bevissthet omkring det at lønn og godtgjørelser også for ledende ansatte skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver samt stimulere til økt verdiskapning for banken.

I bankens policy er det et bærende prinsipp at den enkeltes godtgjørelse i hovedsak skal bestå av fast lønn. Denne reguleres en gang pr. år om ikke endringer i stilling, ansvar eller oppgaver fordrer endringer utover faste lønnsjusteringer.

Banken har ikke variabel lønn og bonusordninger som er knyttet direkte til bankens resultat. Banken har en egenkapitalrettet incentivordning

for fast ansatte, og denne ordningen er lik for alle bankens fast ansatte og innebærer blant annet rabatterte ansattemisjoner og egenkapitalbevis som gaver.

I tillegg til fast lønn ytes det enkelte godtgjørelser som omfatter alle fast ansatte. Dette er godtgjørelser som gunstige låneordninger og personalforsikringer.

En nærmere beskrivelse av bankens godtgjørelsespolitikk er tilgjengelig i *standard for godtgjørelse av ledende personer og godtgjørelsesrapporten* som er publisert på bankens nettside.⁴

DE VESENTLIGE TEMAENE SOM ER HÅNDTERT AV STYRET OG LEDELSEN I RAPPORTERINGSÅRET ER:

1. Finansierte utslipp - reduksjon av klimagasser
2. Opplæring og kompetansebygging knyttet til ESG
3. Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere - stille krav til inkludering i arrangement.
4. Ansvarlig rådgivning og drift. Dette er ikke lengre et vesentlig bærekrafttema etter oppdatert vesentlighetsanalyse.
5. Klimarisiko var eget vesentlig tema i tidligere strategi, men er nå inkorporert i finansierte utslipp.

STYRINGSdokumenter BÆREKRAFT

Arbeidet med bærekraft er forankret i vår strategiske plattform for 2023-2025.

Våre styringsdokumenter for bærekraft ble først vedtatt mot slutten av 2022, og revideres årlig. Disse dekker arbeidstakere i egen virksomhet, hos forretningspartnere og leverandører. Vi forventer at våre leverandører og forretningsforbindelser har retningslinjer på plass og at de stiller tilsvarende krav til egne leverandører.

Det viktigste dokumentet er bærekraftstrategien som ble vedtatt for 2 år i 2022 og revidert mot slutten av 2023. Den bygger på en dobbelt vesentlighetsanalyse og tar sikte på å identifisere og håndtere påvirkning, risiko og muligheter innenfor bærekraftsfeltet. Strategien, policy for

³ Informasjon gitt til, og bærekraftssaker behandlet av foretakets administrasjons-, ledelses- og tilsynsorganer, samt informasjon om kritiske bekymringer, se kapittelet «Eierstyring og Selskapsledelse»

⁴ <https://www.sparebank1.no/nb/helgeland/om-oss/investor/finansiell-info/rapporter.html>

samfunnsansvar og bærekraft, etiske retningslinjer og policy for godtgjørelsesordninger er tilgjengelig på bankens nettsider. Samtlige retningslinjer er vedtatt av styret, gjelder hele organisasjonen og alle aktiviteter, og er offentlig tilgjengelige.

Bankens arbeid med samfunnsansvar og bærekraft favner bredt og påvirker alle deler av virksomheten. Hvordan det jobbes med temaet og omfanget av arbeidsprosessene vil variere mellom virksomhetsområdene og ulike aktiviteter. Samfunnsansvar og bærekraft har derfor en naturlig plass i en rekke virksomhetsspesifikke styringsdokumenter, og banken jobber kontinuerlig med å sørge for at disse er oppdatert.

SAMARBEID OG INITIATIVER

SpareBank 1 Helgeland ønsker å være en aktiv pådriver for utviklingen av et bærekraftig samfunn, og er medlem i flere samarbeid som på ulike måter bidrar til dette. De viktigste samarbeidene vi har er med:

- Miljøfyrtårn
- Finans Norge
- SpareBank 1 Alliansen

Arbeidet med bærekraft og samfunnsansvar er forankret i FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift og FNs bærekraftsmål, som begge legger føre-var-prinsippet til grunn.

Strategi og retning

For SpareBank 1 Helgeland er det avgjørende å ha en tydelig strategisk retning og styring på bærekraftsarbeidet av flere grunner. Først og fremst gir en klar strategisk retning banken muligheten til å fokusere ressursene effektivt og målrettet på bankens vesentlige tema. Ved å identifisere og prioritere disse vesentlige temaene, kan banken optimalisere bruken av sine, tross alt, begrensede ressurser og sikre at innsatsen har størst mulig innvirkning. Dette er spesielt viktig når bærekraft i stadig større grad er og skal være en integrert del av forretningsdriften der kunder, investorer og samfunnet forventer at virksomheten driver ansvarlig. Det er ikke minst viktig for å bevare soliditet og økonomisk lønnsomhet i et samfunn i endring.

BANKENS VISJON OG AMBISJONER PÅ BÆREKRAFT

Banken skal bidra til å bygge et Helgeland som strekker seg mot nye mål, samtidig som vi selvsagt kjenner røttene og alt det gode vi bygger på. Bare på den måten kan vi være det selvsagte førstevalget for kundene våre på Helgeland.

Kombinasjonen av en lokalt styrt bank, med nærhet og kjennskap til både folk, næringsliv og sivilsamfunn gir oss en unik mulighet til å være en god medvandrer for kundene i det grønne skiftet og i all omstilling som medfølger. Banken tror at samarbeid gir de beste resultatene. Derfor er ambisjonen for bærekraftsarbeidet vårt at vi både skal bidra selv, og at vi skal hjelpe kundene våre og samfunnet ellers med å komme seg gjennom omstillingen med verdiskapningen i behold, orden i økonomien og trygghet for fremtiden. Nye lover og reguleringer, endret kundeadferd og klare forventninger i markedet krever utvikling på bærekraftsområdet, og integrering mot bankens øvrige forretningsområder.

Banken er i kontakt med flertallet av Helgelendingene, alle bransjene og alle de små og store byene og bygdene våre. Gjennom bankens og stiftelsens gave- og sponsorvirksomhet bidrar overskuddet som banken genererer, til å skape bo- og bli-lyst på hele Helgeland. Vi er opptatt av å forvalte det privilegiet ansvarsfullt, og bidra til en bærekraftig frivillighet hvor inkludering av alle, og spesielt barn og ungdom, står sentralt.

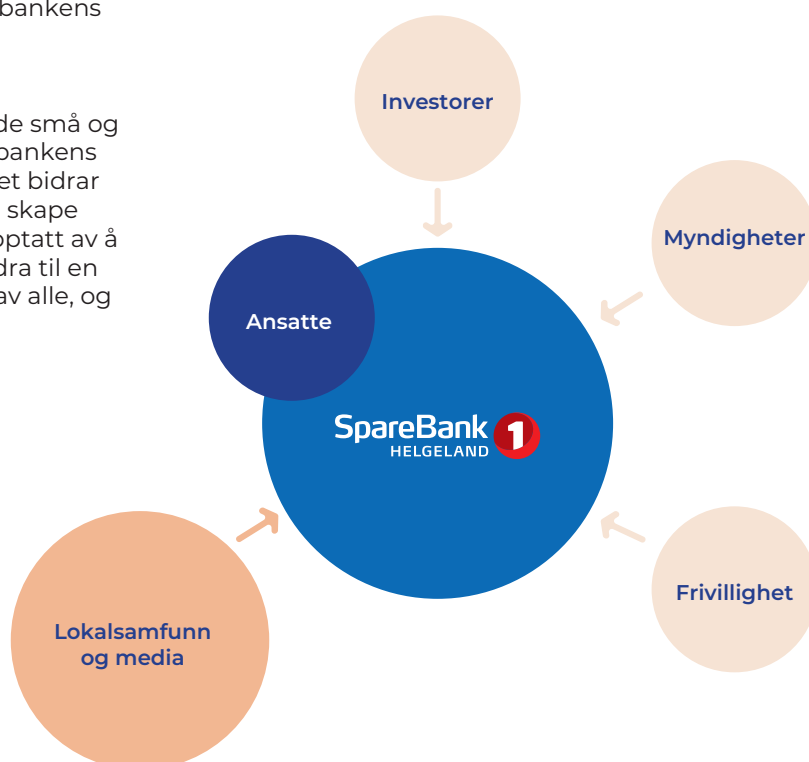
BANKENS MÅLSETNINGER

Styret i SpareBank 1 Helgeland gjennomførte i desember 2023 en revisjon av bærekraftstrategien. Dette ble utløst av kravene til den dobbelte vesentlighetsanalysen som ligger i CSRD og som den nye analysen tilfredsstiller. Det ble dermed noen justeringer av målsetninger, men vi er i stand til å rapportere på målsetningene for 2022 selv om i benytter strukturen som ligger i CSRD og de nye vesentlige temaene som er vedtatt.

I fasen hvor påvirkning, risiko og muligheter skulle vurderes ble følgende temaer vurdert annerledes etter innspill fra interessenter: Finansierte utslipp scoret høyere som risiko på grunn av forsterket investorperspektiv, mens det ble en nedjustering av finansiering av prosjekter som kan krenke urfolks rettigheter etter diskusjon i ledergruppen. Dette fordi de arealkonflikter som oppstår i hovedsak er planmyndighetenes oppgave å løse.

BANKENS VIKTIGSTE INTERESSETER

God interessentdialog er avgjørende for å opprettholde konkurransekraft for SpareBank 1 Helgeland. Gjennom å etablere en åpen og konstruktiv dialog med kunder, ansatte, investorer og lokalsamfunnet, kan banken tilpasse seg endringer i behov og forventninger. Denne tette kommunikasjonen gir verdifull innsikt i lokale økonomiske forhold og kunders behov, som er essensielt i finanssektoren. Ved å lytte til interessentenes perspektiver og tilbakemeldinger, kan SpareBank 1 Helgeland effektivt tilpasse strategier og tjenester, noe som bidrar til å bygge og opprettholde tillit. Denne dialogen legger også grunnlaget for bærekraftig forretningspraksis, styrker omdømmet og sikrer bankens relevans i et stadig skiftende marked.

Interessentdialog om bærekraft foregår hele tiden. Det er tema på møter med kunder, lokalsamfunn og ansatte gjennom hele året. I en tid med omstilling i økonomien er det viktig for banken å sikre god dialog med viktige interessenter. De viktigste interessentene er bankens ansatte, kunder og sivilsamfunnet i regionen. Arbeidet med ny vesentlighetsanalyse var det området vi hadde mest dialog med interessentene våre om, men det har også vært dialog foruten dette, hvor de viktigste områdene oppsummeres i tabellen under:

Lokalsamfunn og media	SBH bidrar til arrangementer og næringslivsmøter i alle byene vi har kontor i. Det gir mulighet til jevnlig kontakt og dialog. På bankens egen Drivkraftkonferanse settes alltid bærekraft på dagsorden.
Investorer	Kvartalspresentasjonen og årsrapporten, som vedtas av styret, inneholder informasjon om bærekraft og er en viktig del av informasjonen om ESG rettet mot nåværende og potensielle eiere.
Myndigheter	Finanstilsynet offentliggjør sine forventninger til bærekraftsområdet med ujevne mellomrom. Det samme gjør EBA
Frivillighet	Bærekraftsarbeidet er en sentral del av samarbeidet mellom SBH og våre samarbeidet er å holde kostnad for deltakelse i barne- og breddeaktiviteter på et så lavt nivå at alle barn og unge har anledning til å delta. Fokusområdene følges også opp som tema på årlig sponserseminar som avholdes for alle bankens samarbeidspartnere. I forkant av utbetaling av drivkraftstøtte kreves det også at samarbeidspartner rapporterer digitalt på gjennomført aktivitet.
Kunder	Bedriftskunder med engasjement > 5 mill. har en årlig samtale om ESG med sin rådgiver og dette dokumenteres i alliansens ESG-modul. Det ble gjennomført 219 samtaler i 2023.
Ansatte	Gjennom de ordinære medvirkningsprosessene i banken er ansatte involvert, informert og gitt mulighet for påvirkning. Se kapittelet om medvirkning for mer informasjon.

Vesentlighetsanalyse

SpareBank 1 Helgeland gjennomførte i 2022 bankens første vesentlighetsanalyse med målsetting om å identifisere sentrale bærekrafttemaer for banken. Hele banken var involvert i prosessen. I 2023 ble denne oppdatert for å etterleve kravene til dobbel vesentlighetsanalyse i EUs Bærekraftdirektiv CSRD. I dette arbeidet var bankens nøkkelpersoner involvert, interessenter og skriftlige uttalelser fra Finanstilsynet og EBA de sentrale kildene, ut over kravene i ESRS 1 og 2.

Dobbel vesentlighet er et sentralt prinsipp. Begrepet går ut på å identifisere bærekrafttemaer som er vesentlige når det gjelder effekten foretakets egen aktivitet kan ha på interessenter og samfunnet i tillegg til bærekrafttemaer som er finansielt vesentlige basert på om disse er finansielle risikoer, eller muligheter og således kan påvirke foretakets verdi, lønnsomhet og omdømme. Dette utgjør påvirkning, risiko og muligheter.

INTERESSENTDIALOG OG EKSPERTER

I arbeidet med bærekraftstrategien ble det høsten 2022 gjennomført interessentdialog. I arbeidet med å oppdatere vesentlighetsanalysen i tråd med CSRD har det vært betydelig interessentdialog også i 2023.

Ansatte: Banken skal både bli mer bærekraftig selv og bidra til at kundene skal kunne ta gode og langsiktige valg. God dialog med bankens ansatte, som hver dag har kontakt med kundene, er helt avgjørende for at SpareBank 1 Helgeland skal lykkes med arbeidet og ha et kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for både strategiske valg og tiltak som skal gjennomføres. Ansattes kompetanse, herunder også den opplæring de har fått og skal få, er også et vesentlig tema.

I arbeidet med en oppdatert vesentlighetsanalyse er det mange ansatte som har gitt innspill til bankens verdikjede, potensielle og faktiske påvirkninger, risikoer og muligheter og vurderingene av disse. Hele ledergruppen, syv mellomledere og tre i øvrige stillinger har bidratt i dette arbeidet. De som har gitt innspill i arbeidet representerer alle bankens aktiviteter i verdikjeden. Til sist var det flere kontaktpunkter med ledergruppen underveis i arbeidet og når det skulle besluttes modeller, terskelverdier og vesentlige tema før saken gikk til styret.

Kunder: I arbeidet med bærekraftstrategi ble det gjennomført tre kundeintervjuer i 2022. I forbindelse med oppdatering av vesentlighetsanalysen og revidering av bærekraftstrategien ønsket vi å utvide dette kunnskapsgrunnlaget og hadde derfor intervju

med en av næringsforeningene på Helgeland. Vi har gjennom året også hatt møter med ulike bedrifter og næringsforeninger i regionen for å diskutere ulike samarbeid på bærekraftsområdet. For bedriftskunder med engasjement fra fem millioner kroner og oppover gjennomføres det årlig scoring av ESG-risiko, basert på samtale mellom bedriften og rådgiver i banken.

Eiere: Eierne er naturligvis en viktig interessent og i sluttfasen i arbeidet med ny vesentlighetsanalyse hadde vi derfor et møte med daglig leder i Sparebankstiftelsen Helgeland, som er bankens største eier, for å få deres perspektiver på arbeidet som var gjort.

Idrett og frivillighet: Banken er en betydelig bidragsyter til idrettslag, kulturliv, lag og foreninger. Det er også et av våre vesentlige tema. Det ble derfor gjennomført en samtale med en representant for et styre i et av de lokale idrettslagene.

SpareBank 1 Helgeland er også til stede på svært mange arenaer hvor vi møter kundene våre og hvor bærekraft er en del av agendaen. Representanter for banken deltar regelmessig på arrangementer i regi av næringsforeninger og andre initiativer, og banken opplever at muligheten til å ha dialog med kunder, også utenfor kundemøtene er viktig. I skoleåret 2022/2023 besøkte bankens ungdomsøkonom rundt 4400 elever på hele Helgeland.

Ekspert: Mange av endringene i finansnæringen er regulatorisk begrunnet, også på ESG-feltet. Det har derfor vært gjennomført en gjennomgang av EBA og Finanstilsynets uttalelser og forventninger knyttet til ESG for å sikre etterlevelse og for å ha oversikt over myndighetenes forventninger i fremtiden.

I fasen hvor påvirkning, risiko og muligheter skulle scores var det flere tilbakemeldinger fra interessenter som påvirket scoringen:

- Finansierte utslipp (finansiell risiko) scoret høyere på grunn av forsterket investorperspektiv.
- Nedjustering av finansiering av prosjekter som kan krenke urfolks rettigheter etter diskusjon i ledergruppen. Dette fordi de arealkonflikter som oppstår i hovedsak er planmyndighetenes oppgave å løse.
- Vi spurte alle interessentene vi snakket med i 2023 om det var noen IROs som manglet. Det ble foreslått å styrke kompetansen for å ha en positiv påvirkning. Ingen av interessentene hadde andre IROs de ønsket å vurdere.

IDENTIFIKASJON AV FAKTISKE OG POTENSIELLE PÅVIRKNINGER, RISIKOER OG MULIGHETER

ESG-risiko har på lik linje med andre risikokategorier høy prioritet i banken. ESG-risiko materialiserer seg gjennom tradisjonelle kategorier av finansiell risiko (kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell- og omdømmerisiko, likviditets- og finansieringsrisiko). SpareBank 1-alliansen har levert testversjon for ESG- stresstesting. Denne er under videreutvikling og gjennom tilgjengeliggjøring av datakilder og ESG-stresstest vil dette tas med i videre arbeid for kvantifisering og utvikling av rapportering på ESG-risiko i ICAAP allerede pr. 31.12.23 og etter hvert også i IFRS9 i løpet av 2024.

Metodikken som benyttes for å identifisere faktiske og potensielle muligheter tar utgangspunkt i en grundig kartlegging av bankens verdikjede og aktiviteter. Vi har identifisert hovedaktiviteter, sted i verdikjeden (oppstrøms, nedstrøms, på tvers og egne aktiviteter), sentrale underaktiviteter, sentrale aktører, nøkkelressurser og bidrag til bankens omsetning. Dette ble gjennomført i samarbeid med ansatte på hvert enkelt fagfelt og på ledergruppenivå. Deretter ble det jobbet med identifisering av IROs (Impact, Risks, Opportunities). Dette er bygget på kartleggingen av bankens verdikjede og aktiviteter. Sammen

med ansatte på de aktuelle fagfeltene i banken identifiseres IROs, for så å vurdere dem. Til dette arbeidet benyttes en scoremodell beskrevet under.

- I scoringsmodellene for påvirkning er størrelse, eller skala av påvirkningen vurdert. Det samme er omfanget og hva (hvis mulig) som skal til for oppretting av negativ påvirkning. Til sammen gir det en konsekvens, som sammenholdt med sannsynlighet danner grunnlaget for å score påvirkningen.
- Når det gjelder risiko og muligheter er scoringen en funksjon av finansiell effekt og sannsynlighet.
- Terskelverdier er vedtatt av ledergruppen og benyttes for å sikre at banken konsentrerer seg om vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter. Disse inneholder kvantitative verdier, med mulighet for kvalitativ vurdering og justering av verdier, dersom dette dokumenteres og begrunnes

ANTAKELSER I PROSESSEN

Det er gjort noen antakelser når IROs er identifisert, vurdert og scoret. Disse gis det en kort oversikt i tabellen under:

Tema	Antakelse	Hvor i prosessen
Bidrag til brudd på anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter (Åpenhetsloven)	Vi har lagt til grunn at kunder ikke faller inn under «forretningspartnere» eller «leverandører» i Åpenhetsloven. Dette påvirker omfang og vurdering.	Vurdering og scoring av påvirkning.
Brudd på personvernbestemmelser	Det er laget ulike scenarier for brudd på registrertes rettigheter. Det som oppnådde høyest score på påvirkning, risiko og muligheter ble benyttet til scoring.	Vurdering og scoring av påvirkning, risiko og muligheter.
Opprinnelse til midlene som er innhentet som fremmedkapital.	Ikke mulig å måle om fremmedkapitalen stammer fra aktiviteter med negativ (eller positiv) påvirkning på folk eller miljø.	Vurdering av påvirkning.

For å kunne gjennomføre en grundig vesentlighetsvurdering har det vært sentralt å engasjere bankens viktigste interessenter, som inkluderer regulatoriske myndigheter, eiere, kunder og bankens egne ansatte. De ulike gruppenes interesser og behov ble vurdert for å kunne danne et helhetsbilde av interessentenes oppfatninger og meninger om banken. Det skal bidra til at banken gjør gode og betydningsfulle prioriteringer. De interessentene vi hadde dialog med i 2023 ble alle utfordret på om det var IROs som manglet, og den eneste justeringen som kom handlet om en forsterkning av kompetanse som en positiv påvirkning. Interessentene hadde ikke øvrige IROs som de ønsket skulle vurderes. Interessentenes innspill ble skriftlig dokumentert og disse ble forelagt ledergruppen før endring. En oppsummering ble forelagt styret.

BESLUTNING AV VESENTLIG TEMA

Den oppdaterte analysen bygger på flere kilder; en konkurrentanalyse (2022), en regulatorisk gjennomgang (2022/2023), tre kundeintervjuer (BM) (2022), intervju med en næringsforening (2023), største eier (2023), en representant for

idretten på Helgeland (2023) og en gjennomgang av relevante uttalelser fra Finanstilsynet og EBA (2023). Arbeidet som ble gjennomført ga føringer for den årlige revideringen av bankens bærekraftsmål og bærekraftstrategi.

Temaene som ble identifisert som vesentlige for banken og besluttet i ledergruppen og styret er dermed:

- Finansierte utslipp/reduksjon av klimagasser (ESRS E1)
- Opplæring og kompetansebygging knyttet til ESG (ESRS S1)
- Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere/stille krav til inkludering i arrangement. (ESRS S3)

I de kommende underkapitlene i denne rapporten er informasjon om bankens håndtering av disse temaene fremstilt. Utover denne informasjonen fremstiller også banken annen bærekraftrelatert informasjon, for å gi et godt og helhetlig bilde av bankens arbeid med bærekraft.

Vesentlig tema: Finansierte utslipp

Næringslivet på Helgeland er i startgropen av det grønne skiftet og mange av bedriftene bidrar med å produsere varer som etterspørres med stadig redusert karbonavtrykk samtidig som de utvikler teknologi som vil bidra til å redusere de globale utslippene. Samtidig ser vi at kundene våre er opptatt av å kunne ta lønnsomme og bærekraftige valg. Hele verden er Helgelands marked, og i likhet med resten av det globale fellesskapet skal også vår region bevege seg mot et nullutslippssamfunn.

HVORFOR VESENTLIG TEMA

I klimagassregnskapet til SpareBank 1 Helgeland ser vi at 99,9 % av bankens utslipp er knyttet til finansierte utslipp i utlånsporteføljen. Det gir både en stor mulighet til å være en drivkraft for bærekraftig vekst og er også et ansvar for å sikre at regionen kommer gjennom det grønne skiftet med arbeid til alle og verdiskaping i behold.

Interessentene er generelt opptatt av klima, og forventningene til Finanstilsynet og i fremtidige reguleringer, samt omstillingen som varslet i klimaloven og Paris-avtalen tilsier at det er umulig å se for seg at finansierte utslipp ikke skulle vært et viktig tema. Så har også ledergruppen innstilt, og styret vedtatt finansierte klimagassutslipp som vesentlig tema både når strategien ble vedtatt i 2022 og når den ble revidert i 2023.

KLIMAGASSUTSLIPP

Målene til banken om å halvere utslippene i utlånsporteføljen innen 2030 og ha netto nullutslipp i 2050 er i tråd med Paris-avtalen og klimaloven. Dette krever en stor omstilling av hele økonomien og vil påvirke både privat- og

bedriftskundene våre, i tillegg til banken selv. Kravene og forventningene fra myndighetene til finanssektoren akselererer. Klimarisiko forventes innarbeidet i bankenes rammeverk for avsetninger. Vi rapporterer for første gang etter taksonomien, artikkel 8 og Finanstilsynets forventninger til målutforming og transparens i rapportering er i stor grad sammenfallende med kravene i CSRD som banken skal rapportere etter om få år. Banken har jobbet godt med å øke kvaliteten på klimaregnskapet slik at det kan danne et bedre grunnlag for den overgangsplanen som skal utarbeides første halvår i 2024.

KLIMARISIKO

Økt hyppighet av flom, ras og ekstremvær utgjør fysisk klimarisiko for banken og kundene våre i årene som kommer. I tillegg utgjør forsterkede krav fra myndigheter samt teknologiske og markedsmessige endringer risiko for at eiendeler som finansieres av banken får redusert verdi. I bunn og grunn er klimarisiko kredittrisiko. Derfor er det avgjørende for banken å ha tilgang til tilfredsstillende og tilstrekkelig data slik at klimarelatert risiko kan kvantifiseres og måles. God kunnskap om og erfaringer med å håndtere denne typen risiko vil også gjøre banken bedre rustet til å veilede kunder knyttet til hvordan de kan redusere og håndtere sin egen klimarelaterte risiko.

I 2022 begynte banken arbeidet med å kartlegge fysisk klimarelatert risiko i markedsområdet og i porteføljen. Banken gjennomførte en større vurdering av hvordan klimarisiko påvirker og håndteres av banken i tråd med TCFD-rammeverket, som er det anbefalte rammeverket for rapportering av klimarelatert risiko. Resultatet av denne vurderingen er publisert på bankens nettside.⁵

I TCFD-rapporten ble følgende klimarisikoer identifisert, med størst fokus på områder og sektorer hvor banken har størst eksponering:

Se tabell på neste side »

⁵ <https://www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/helgeland/vedlegg/forende-dokumenter/sbh-TCFD-rapport-2023.pdf>

Risiko for	Hva utgjør risikoen	
Eiendom og næringseiendom	Flom, skred, ras, havnivåstigning, værhendelser som ødelegger kritisk infrastruktur	Fysisk klimarisiko
Jordbruk	Volatilt vær/ekstremvær, tørke/vannmangel	Fysisk klimarisiko
Havbruk	Økt havtemperatur, algeoppblomstring, økt forekomst av lus	Fysisk klimarisiko
Transport	Ekstremvær som fører til forsinkede leveranser/ødelagt last	Fysisk klimarisiko
Eiendom	Fremtidige nasjonale og europeiske reguleringer, attraktivitet i utleiemarkedet, redusert verdi på objekter banken har pant i, potensiell markedssvikt, økte forsikringskostnader/vanskeligheter med å få forsikret objekter, kvaliteten av porteføljen, utslag på ratinger.	Overgangsrisiko
Fiskeri/havbruk	Omdømmerisiko knyttet til fiskehelse/lus/rømming, andre lands markedsmessige endringer som følge av ønske om å tiltrekke seg denne typen industri f.eks. knyttet til landbasert oppdrett, temperaturendringer med påfølgende endringer i bestander	Overgangsrisiko
Landbruk	Omdømmerisiko	Overgangsrisiko
Transport/bygg og anlegg	Risiko knyttet til lav omstillingsvilje	Overgangsrisiko

VESENTLIGHETSANALYSEN

I arbeidet med oppdatert vesentlighetsanalyse ble det tydelig at banken har stor påvirkning gjennom de aktivitetene som finansieres.⁶

RELEVANTE STYRINGSdokumenter

Bærekraft og klima er et gjennomgående tema som berører mange styringsdokumenter. Den har sin forankring i bankens strategiske plattform hvor det også er strategiske initiativ på området. Det

er spesielt verdt å nevne integrasjon av bærekraft, herunder klima i bankens utlånspraksis, arbeid med utslipp i egen drift og kompetanseutvikling hos ansatte.

Bankens bærekraftstrategi og policy for samfunnsansvar og bærekraft ble revidert i 2023 og er tilgjengelige på SpareBank 1 Helgeland sin nettside. Disse har sterkt klimafokus, og målene om halvering av utslippene fra egen drift og investeringer i 2030 og netto nullutslipp i 2050 har sin forankring i disse. Også mål knyttet til energieffektivitet i utlånsporteføljen er forankret i disse, da det er mål knyttet til økt salg av grønne låneprodukter som energieffektiviserer boliger.

⁶ For mer info, se «Vesentlighetsanalysen»

Dette er en aktivitet som befinner seg nedstrøms og i egne aktiviteter i verdikjeden. Kundenes utslipp, som vi finansierer er vesentlig, men egne utslipp berøres også. De viktigste interessentene er derfor kundene og myndigheter, hvis reguleringer påvirker både kundene og banken sterkt. Det har vært betydelig interessentdialog (se kapittel om vesentlighetsanalyse og interessentdialog), med kunder og en næringsforening knyttet til beslutning av vesentlig tema.

Banken presenterer klimaregnskap i tråd med GHG-protokollen, PCAF og veilederen for beregning av finansierte utslipp fra Finans Norge. Dette danner grunnlag for forståelsen av disse. I tillegg er det en rekke andre styringsdokumenter som på ulik måte reflekterer de ulike avdelingenes ansvar for operasjonalisering av klimamålene banken har satt seg. Eksempler på dette er PM-strategi, BM-strategi, Risiko- og kapitalstrategi og finanspolicy. Å begrense utslippene er også reflektert i styringsdokumenter for ansatte og drift, gjennom de etiske retningslinjene og bedriftsavtalen mellom Finansforbundet og SpareBank 1 Helgeland.

Styringsdokumentene nevner foreløpig i liten grad klimatilpasninger. Dette er et tema som vil være særlig relevant for banken å jobbe videre med i årene som kommer. Man vil etter hvert få bedre tilgang på ESG-data og mulighet til å kvantifisere fysisk klimarisiko og gjennomføre stresstesting og scenarioanalyse som kan legges til grunn for vurdering av klimatilpasning.

TILTAK

Det er gjennomført en rekke tiltak i 2023, og flere av dem vil videreføres i flere år. Arbeidet med en helhetlig tiltaksplan vil påbegynnes i 2024.

GRØNT BOLIGLÅN

Det er gjort en rekke tiltak det siste året. Det (kanskje) viktigste tiltaket har vært knyttet til lansering av grønne lån i privatmarkedet. Dersom boligen har energikarakter A og B, vil kunden få ekstra god rente på lånet. Dette er et nytt produkt som ble lansert i januar i rapporteringsåret, og det har dermed kun hatt ett år i markedet. Ved utgangen av 2023 hadde banken en eksponering på 186 mill. kr. i grønne boliglån, hovedsakelig i vårt markedsområde. Årseffekt på inntektstap for banken er 1,1 mill. kr. på disse lånene.

SpareBank 1 Helgeland er opptatt av at de grønne lånene skal ha reell effekt. Derfor stilles det krav om energiattest for å få innvilget grønt boliglån. Bankens portefølje av grønne produkter vil utvikles over tid og det er et klart mål for banken at vi skal ha konkurransedyktige produkter som fører til at Helgelendingene skal ha gode incentiver for energieffektivisering i Lokalbanken.

I 2024 skal banken utarbeide overgangsplan for å kutte utslipp i drift og portefølje. Grønne produkter skal bidra til økt energieffektivitet og lavere utslipp.

Samtidig må vi sikre at produktene forbeholdes reelt bærekraftige aktiviteter. Derfor er målene justert i revideringen av bærekraftstrategien. I den første strategien var det fastsatte mål på andel av lånene som skulle være grønne. Dette er nå erstattet med et mål om å øke lån til boliger som er i tråd med taksonomien. Det vil derfor være nødvendig å gjennomgå produktrammeverket på nytt, sammen med rammeverket for grønne obligasjoner.

MILJØLÅN – GRØNT LÅN TIL ENERGILTAK

Det er ikke bare de nyeste, best isolerte og dyreste boligene som kan bidra til energieffektivitet i boligmassen. Det kan i høyeste grad oppgradering av eksisterende og eldre boliger gjøre. Derfor lanserte SpareBank 1 Helgeland også et Miljølån, grønt lån til energiltak. Banken gir grønt lån til energiltak med dokumentert forbedring av energiklasse. Også her vil banken bruke det neste året for å harmonisere egne kriterier til taksonomien.

GRØNT NÆRINGSLÅN

Banken ønsker å bidra til å sette næringslivet på Helgeland best mulig i stand til å komme gjennom det grønne skiftet med verdiskapningen i behold og sikre at de fremdeles er gode, trygge og attraktive arbeidsplasser for unge mennesker som vurderer hvor de skal tilbringe fremtiden. Et av virkemidlene for å kunne hjelpe bedriftene til å ta klimavennlige valg er de grønne næringslånene, som ved utgangen av rapporteringsåret hadde en samlet verdi på kr. 172 mill. kr. Av dette er 148 mill. kr. utlån til datterselskapet Bankbygg Mo AS og omhandler ombyggingen av bankens hovedkontor i Mo i Rana. Dette er derfor eliminert i konsolideringen.

Grønt næringslån som har fra 0,3 % renterabatt, tilbys bedrifter som implementerer miljøvennlige tiltak. Kriteriene for å kvalifisere inkluderer prosjekter som reduserer eller unngår klimagassutslipp, reduserer energibehovet eller elektrisk effektuttak, øker fornybar energiproduksjon, og har positiv innvirkning på miljøet. Videre omfatter kriteriene tiltak for forurensningskontroll og forebygging, miljømessig bærekraftig bruk av naturressurser i landbruk og skogbruk, samt implementering av utstyr med bedre miljøeffekt enn bransjestandarden.

For å søke Grønt næringslån må bedrifter integrere prosjektet i sin overordnede bærekraftstrategi og ta strategiske beslutninger for å redusere klimarisiko og påvirkning på natur, klima og miljø. Søknader må inkludere detaljert informasjon om prosjektet, hvordan det tilfredsstiller kriteriene, og en beregning av estimert effekt sammenlignet med eksisterende alternativer. Lånet dekker direkte investeringskostnader knyttet til prosjektet, men ikke egne interne timer eller drifts- og vedlikeholdskostnader.

Etter gjennomført prosjekt må bedriften rapportere den endelige effekten innen seks måneder, inkludert dokumentasjon

av prosjektkostnader. Banken ønsker også muligheten til å publisere informasjon om prosjektet, inkludert prosjektbeskrivelse, utlånsvolum, estimert og oppnådd effekt på et overordnet nivå.

GRØNN DRIFTSKREDITT LANDBRUK

SpareBank 1 Helgeland har forpliktet seg til å være en drivkraft for bærekraftig landbruk på Helgeland ved å sette et ambisiøst mål om å redusere CO2-utslippene med rundt 166 000 tonn innen 2030. Som den fremste landbruksbanken på Helgeland lanserte vi Grønn driftskreditt høsten 2023 for landbruket, et nyskapende initiativ som belønner bønder med lavere rente for å delta i klimadugnaden. Vår tilnærming legger stor vekt på å tilby praktisk støtte til bønder gjennom verktøy som klimakalkulatoren. Denne kalkulatoren gir bønder muligheten til å utarbeide klimaplaner ved å samarbeide med autoriserte rådgivere fra Norsk Landbruksrådgivning og Tine.

MER BÆREKRAFTIG DRIFT

Banken har nylig innledet arbeidet med endringer i retningslinjene for tjenestereiser og omløpshastighet på telefoner og utstyr for å redusere vår egen negative påvirkning. Den oppdaterte retningslinjen for tjenestereiser understreker behovet for å redusere miljøpåvirkningen ved å fremme bruk av klimavennlige transportalternativer og redusere unødvendige forflytninger gjennom digitale møter. Dette er forankret i den lokale bedriftsavtalen. Selv om reduksjonen i utslipp fra reise var beskjedent fra 2022-2023 er grunnlagsarbeidet for ytterligere reduksjon lagt. Det synliggjøres også i bankens budsjett for 2024 hvor reisebudsjettet er kuttet med 27 %.

OMBYGGING AV BANKBYGG MO – SMØRØYET

SpareBank 1 Helgeland ønsket kundene tilbake i nyrenoverte lokaler i Mo i Rana i april. Renoveringen av bygget er snart helt fullført, og vi ser frem til å kunne dokumentere betydelig energieffektivisering. Byggeprosessen er gjort med mål om å kunne sertifisere bygget som BREAM In-Use. Sertifiseringen skjer etter ferdigstillelse.

Mål

Hovedmål:

1. Klimagassutslippene fra SpareBank 1 Helgelands utlånsp portefølje skal halveres innen 2030.
2. Utlånsp porteføljen til SpareBank 1 Helgeland skal være klimanøytral i 2050.
3. SpareBank 1 Helgeland skal bidra til at kundene kan ta klimavennlige valg.
4. SpareBank 1 Helgeland har oversikt over klimarisiko i vårt markedsområde og portefølje.
5. SpareBank 1 Helgeland har klimarisiko som en integrert del av våre risikovurderingsprosesser.
6. SpareBank 1 Helgeland skal redusere klimagassutslipp fra egen drift med 50 prosent innen 2030 og ha netto nullutslipp i 2050.

Delmål:

- SpareBank 1 Helgeland skal legge frem klimagassregnskap for Scope 1-3 i tråd med GHG-protokollen.
- SpareBank 1 Helgeland skal i løpet av første halvår 2024 utarbeide en overgangsplan for hvordan banken skal kutte utslipp i egen drift og utlånsp portefølje for å nå målene i strategien.
- **PM:** Følgende mål for grønne lån:
 - 100 % av lån til nybygde boliger.
 - Årlig øke andelen av lånene til rehabilitering som gjør boligene i tråd med med taksonomien.
 - Årlig øke andelen av boliglån til boliger som er i tråd med med taksonomien.
- **BM:** Årlig låne ut minst 200 millioner kroner til prosjekter som kvalifiserer til grønne lån.
- Årlig redusere andelen eiendommer som banken har pant i uten registrert energiklasse med 5 %.

SpareBank 1 Helgelands mål er i tråd med Parisavtalens ambisjoner. Mens vi nå opererer med generelle mål, vil vi i løpet av 2024 dedikere betydelige ressurser til å utvikle en omfattende overgangsplan. Denne planen vil ikke bare konkretisere våre klimamål ytterligere, men også gi tallfestede indikatorer for å måle fremdrift og suksess.

Vårt klimaregnskap, som omfatter Scope 1, 2 og 3, hvor utslippene er størst i scope 3 i kategori 15 Investeringer, viser at det fremdeles vil være viktig å ha fokus på produktnivå som er direkte knyttet

til salgsmål. Denne strategiske tilnærmingen gir oss muligheten til å påvirke kundeadferd og hjelpe kunder til å ta bærekraftige valg gjennom våre finansielle produkter og tjenester. Overgangsplanen vil fastsette tydelige og målbare mål for hele verdikjeden til SpareBank 1 Helgeland, inkludert aktiviteter oppstrøms, nedstrøms, og egne produkter. Ved å integrere bærekraft i alle forretningsprosesser søker vi å identifisere og redusere klimapåvirkningen på en systematisk måte. Klimaregnskapet vil danne et viktig kunnskapsgrunnlag for å kunne utarbeide en god overgangsplan.

Klimaregnskap

SpareBank 1 Helgeland sitt energi- og klimaregnskap er basert på den internasjonale standarden «a Corporate Accounting and Reporting Standard» som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG-protokollen. Videre bygger banken sitt klimagassregnskap på standardene til PCAF og Finans Norges veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp. Klimagasser det rapporteres på i tillegg til CO₂ er CH₄, N₂O, SF₆, HFCs, PFCs og NFS som er omregnet til tonn karbondioksid ekvivalenter (tCO₂-e). Banken handler ikke med regulerte karbonkreditter/klimakvoter.

KONTROLLTILNÆRMING

Sparebank 1 Helgeland har valgt «Operasjonell kontroll» som kontrolltilnærming til sitt klimagassregnskap. Dette innebærer at bedriften rapporterer på utslipp basert på egen aktivitet og utstyr den selv har kontroll over. Sparebank 1 Helgeland er et forholdsvis lite konsern, og dette gir best oversikt og kontroll for å sikre fullstendighet og nøyaktighet.

BASISÅR OG REKALKULERING AV DETTE

SpareBank 1 Helgeland har valgt regnskapsår 2022 som basisår for hele klimaregnskapet. Dette er det første året vi har hatt mulighet til å samle inn mer fullstendige data og er det første året som inkluderer alle relevante scope 3-kategorier. I tillegg er det første år med vanlig drift etter inntreden i SpareBank 1-alliansen og oppkjøp av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland, og vil være et godt grunnlag for sammenligning mot fremtidige år. SpareBank 1 Helgeland skal ha et aktivt forhold til sitt klimaregnskap og gjennomfører et kontinuerlig arbeid mot å bli en ressursbesparende og miljøeffektiv organisasjon gjennom å stille krav til egen organisasjon, leverandører og samarbeidspartnere. Høsten 2023 engasjerte derfor SpareBank 1 Helgeland PwC til å gjennomføre en pre-audit av sitt klimaregnskap for å sikre

nøyaktighet og fullstendighet. I den forbindelse er regnskapsår 2022 rekalkulert ettersom det ble funnet til dels vesentlige mangler ved klimaregnskapet som ble lagt frem i årsrapporten for 2022.

Bankens policy for rekalkulering av basisår er i tråd med GHG-protokollen og identifiserer tre scenarier som utløser rekalkulering:

1. Strukturelle endringer. Dette vil f.eks. være oppkjøp, fusjon eller salg av betydelige eiendeler.
2. Endringer i beregningsmetodikk eller forbedringer i nøyaktigheten av utslippsfaktorer eller aktivitetsdata. Dette kan for eksempel være tilgang på mer nøyaktig data, som signifikant øker datakvaliteten og som kan beregnes tilbake i tid. Dette vil kun være aktuelt dersom det fører til en bedre forståelse for utslippene og mulighetene til å redusere disse.
3. Forekomst av betydelige feil. Her setter banken grensen på 5 % som signifikansgrense, dette er også en vanlig praksis blant mange selskaper.

LOKASJONSBASERT VS MARKEDSBASERT METODE

Banken velger å benytte en lokasjonsbasert metode fremfor en markedsbasert tilnærming for målsetninger og strategisk planlegging i lys av klimaregnskapet. Den viktigste faktoren her er den, sammenliknet med andre, enhetlige strømmiksen i NO₄-regionen, som innebærer en høy grad av konsistens i energikildene som brukes. Med begrenset import/eksport av elektrisitet produsert på fossile kilder og en høy andel fornybar energi i denne regionen sikrer dette at strategiene er tilpasset de spesifikke miljømessige forholdene i bankens geografiske markedsområde.

METODE FOR BEREGNING AV UTSLIPP I SCOPE 1, 2, OG 3.

Kategori	Metode	Svakheter i metoden	Plan for å bevege seg opp i datakvalitetshierarkiet
Scope 1			
Utslipp fra drivstoff, bensin	Det er innhentet primærdata på drivstoffsforbruk, drivstofftype og antall kjørte km i organisasjonen. Utslippsfaktoren for drivstoff er hentet fra Finans Norges veileder for finansierte utslipp, side 38.	Metoden tar ikke hensyn til kjøretøyspesifikke parametre som størrelse på motor og årsmodell. Metoden tar heller ikke hensyn til innblanding av biodrivstoff i norsk bensin og diesel	Ingen plan p.t om å bevege seg opp i datakvalitet p.t i denne kategorien.
Utslipp fra drivstoff, diesel	Det er innhentet primærdata på drivstoffsforbruk, drivstofftype og antall kjørte km i organisasjonen. Utslippsfaktoren for drivstoff er hentet fra Finans Norges veileder for finansierte utslipp, side 38.	Metoden tar ikke hensyn til kjøretøyspesifikke parametre som størrelse på motor og årsmodell. Metoden tar heller ikke hensyn til innblanding av biodrivstoff i norsk bensin og diesel	Ingen plan p.t om å bevege seg opp i datakvalitet p.t i denne kategorien.
Scope 2 (lokasjonsbasert metode)			
Lokasjonsbaserte utslipp elektrisitet, norsk miks	Data på energiforbruk (strøm og elektrisitet) er innhentet og er presise primærdata. Faktorene som brukes er NVEs utslippsfaktorer, norsk miks.	Metoden tar ikke høyde for regionale forskjeller for utslippsfaktor. Strømmiksen i NO4 har mindre innslag av importert strøm fra fossile kilder. Dette reflekteres dårlig når det brukes tall fra nasjonal miks.	Dette gir høyeste mulige datakvalitet, uten revisjon.
Scope 2 (markedsbasert metode)			
Lokasjonsbaserte utslipp elektrisitet, europeisk marked	Data på energiforbruk (strøm og elektrisitet) er innhentet og er presise primærdata. Faktorene som brukes er NVEs utslippsfaktorer, norsk miks.	Metoden tar ikke høyde for regionale forskjeller for utslippsfaktor. Strømmiksen i NO4 har mindre innslag av importert strøm fra fossile kilder. Dette reflekteres dårlig når det brukes tall fra nasjonal miks.	Dette gir høyeste mulige datakvalitet, uten revisjon.

Kategori	Metode	Svakheter i metoden	Plan for å bevege seg oppi data-kvalitetshierarkiet
Scope 3			
Kategori 1, innkjøpte varer og tjenester	Spend-basert metode. Kostnaden (MNOK) multipliseres med utslippsfaktor gitt hvilken type vare/ tjeneste. Utslippsfaktorene er hentet fra DFØ (utslipp for statlige innkjøp)	Metoden vil ikke fange opp overgang til mer eller mindre miljøvennlige leverandører og tar heller ikke hensyn til prisstigning	Banken vil vurdere å gå til anskaffelse av systemer som kan gi mer finmasket informasjon om enkeltanskaffelser for å gå fra sekundær- til primærdata.
Kategori 2, innkjøpte anleggsmidler/ kapitalvarer	Spend-basert metode. Kostnaden (MNOK) multipliseres med utslippsfaktor gitt hvilken type vare/ tjeneste. Utslippsfaktorene er hentet fra DFØ (utslipp for statlige innkjøp)	Metoden vil ikke fange opp overgang til mer eller mindre miljøvennlige leverandører og tar heller ikke hensyn til prisstigning	Banken vil vurdere å gå til anskaffelse av systemer som kan gi mer finmasket informasjon om enkeltanskaffelser for å gå fra sekundær- til primærdata.
Kategori 3, utslipp relatert til energiproduksjon*	*	*	*
Kategori 4, Innkjøpte transport og distribusjons-tjenester	Spend-basert metode. Kostnaden (MNOK) multipliseres med utslippsfaktor gitt hvilken type vare/ tjeneste. Utslippsfaktorene er hentet fra DFØ (utslipp for statlige innkjøp)	Metoden vil ikke fange opp overgang til mer eller mindre miljøvennlige leverandører og tar heller ikke hensyn til prisstigning	Banken vil vurdere å gå til anskaffelse av systemer som kan gi mer finmasket informasjon om enkeltanskaffelser for å gå fra sekundær- til primærdata.
Kategori 5, avfallshåndtering	Beregninger basert på snittdata. Tall for følgende avdelinger/kontorer hentes ut ifra: Retura SHMIL (Avdelingene Brønnøysund og Sandnessjøen), Retura HAF (Avdeling Mo) og Østbø (Avdeling Mo og Mosjøen). Antall tCO ₂ -ekvivalenter regnes ut ifra antall kg avfall multiplisert med avfallsspesifikk utslippsfaktor per kg gitt type avfall. Banken er sertifisert Miljøfyrtårn og utslippsfaktorer hentes derfra.	Metoden vil ikke fange opp overgang til mer eller mindre miljøvennlige teknologi hos leverandør.	Ikke mulig å gå opp i datakvalitet på dette tidspunkt.
Kategori 6, forretningsreiser	"Fly: Multiplisert antall flyreiser med relevant utslippsfaktor for fly. Kilde for utslippsfaktor er miljøfyrtårn. Tog: Multiplisert antall togreiser med utslippsfaktor for gjennomsnittlig togreise. Kilde for utslippsfaktor er miljøfyrtårn. Kjøregodtgjørelse: Det er samlet inn primærdata (antall kjørte km) i organisasjonen. Dette er multiplisert med utslippsfaktor fra Finans Norges veileder for finanserte utslipp , side 38."	"Det finnes ikke data på type drivstoff relatert til kjøregodtgjørelsen for hele 2022 og de første 10 mnd i 2023. For de to siste månedene i 2023 er det data på andel elbil og dette er estimert til å andelsmessig gjelde resten av året. Faktorene fra fly og tog vil ikke ta inn virksomhetspesifikke teknologiske endringer, og det mangler drivstoffspesifikk data relatert til kjøregodtgjørelse"	Det er gjort systemjusteringer for å kunne innhente drivstoffspesifikk informasjon på registrert km-godtgjørelse. Datakvaliteten vil for 2024 og fremover være høyere. Det burde videre vurderes å hensynta type fly og antall km flydd for å få mer eksakte tall

Kategori 1, 2 og 4: "Metode":<https://dfo.no/nokkeltall-og-statistikk/innkjop-i-offentlig-sektor/utslippsfaktorer-statlige-innkjop>

Kategori	Metode	Svakheter i metoden	Plan for å bevege seg oppi data-kvalitetshierarkiet
Kategori 7, pendling, ansattes reise til og fra jobb	Pr. 31.12.23 ble det gjennomført en datainnsamling der ansatte meldte inn reisemåte, hvilken type drivstoff, antall km reiseveg, og estimert antall dager i året det reises inn til kontoret. Utslippsfaktoren for drivstoff er handbook of Emission Factors (HBEFA, www.hbefa.net) og hensyntar innblanding av biodrivstoff på norsk bensin og diesel.	Metoden tar ikke hensyn til kjøretøyspesifikke parametre som størrelse på motor og årsmodell.	For 2024 skal det legges til rette for at de ansatte kan legge inn størrelse på motor og årsmodell dersom de vet dette om bilen som benyttes.
Kategori 8, Leide lokaler/utstyr*	*	*	*
Kategori 9, Transport og distribusjon av solgte varer*	*	*	*
Kategori 10, Prossesering av av solgte produkter*	*	*	*
Kategori 11, Bruk av solgte produkter*	*	*	*
Kategori 12, Sluttbehandling av solgte produkter*	*	*	*
Kategori 13, Utleide lokaler og utstyr*	*	*	*
Kategori 14, Franchiser*	*	*	*
Kategori 15, investeringer (utslipp i utlånsporteføljen)	"Spend-basert metode. tCO ₂ -e beregnes ut ifra metodikken beskrevet av veilederen fra Finans Norge (for finansierte klimagassutslipp) iht. BM- og PM-porteføljen. Fokuset er primært på lån til boliger og bedrifter. For BM må egne utslippsfaktorer beregnes ut fra PCAF, mens for PM ble følgende metodikk brukt: Utslippsfaktorer baserer seg kun på NVEs faktorer for strøm. En SQL-kode ble laget for å beregne antall tonn CO ₂ -ekvivalenter for siste virkedag i 2022 og 2023. Relevante boligtyper og eiendommer ble valgt ut (basert på om vi hadde andelen lån og verdiestimatet av eiendommen tilgjengelig). For hver rad i uttrekket ble det beregnet et estimert energiforbruk basert på boligtype, areal, byggeår, energikarakter (eller kombinasjoner av disse). Alle disse estimatene baserte seg på nasjonale snitt hentet fra relevante kilder som ENOVA og SSB. For en del av boligene hadde Eiendomsverdi allerede på forhånd gjort utregninger som ble brukt i estimeringen. Tilslutt ble det estimerte energibruken multiplisert med en utslippsfaktor (basert på om det er lokasjons- eller markedsbasertmetode som ble vurdert) som ga sluttresultatet."	BM: Utslippsfaktorene er basert på estimerer i forhold til type næring og fanger ikke opp faktiske utslipp pr selskap. PM: Det samme er tilfelle for boliglånsporteføljen, men her kan det i tillegg legges til at mange eiendommer mangler energimerke, noe som medfører at nasjonale snitt må brukes. I mange tilfeller er ikke dette dekkende, noe som bidrar til økt usikkerhet i beregningene.	BM: Det skal gjøres en jobb med å hente bedriftskunders egne klimaregnskap, som først baserer seg på aktivitets-nivå (datakvalitet 3), for så direkte utslippstall (kvalitet 1 og 2). PM: Grunnet at ulike boliger forbruker ulike mengder strøm basert på areal, boligtype og energieffektivitet må direkte tall innhentes fra kundene (kvalitet 1 og 2). For de resterende tilfellene burde det innhentes relevant informasjon som gjør at banken kan estimere energikarakteren til eiendommen (kvalitet 3).

SPAREBANK 1 HELGELAND HAR GJENOMFØRT SCREENING PÅ DE 15 KATEGORIENE I SCOPE 3. BASERT PÅ VESENTLIGHET, RAPPORTERES DET IKKE PÅ DISSE KATEGORIENE:

- ***Kategori 3 - utslipp relatert til energiproduksjon:**
Utslipp relatert til energiproduksjon er tillagt kategoriene i scope 1 basert på miljøfyrtårn sin metode med å tillegge ca. 20 % i kategoriene i scope 1 og ca. 10 % på kategoriene i scope 2. Banken rapporterer derfor ikke dette i scope 3. Det er ikke her vi vil sette inn ressurser på bedre datakvalitet og nøyaktighet da utslippene blir uvesentlige i det store bildet
- ***Kategori 8 - Leide lokaler/utstyr:**
Banken leier forholdsvis lite lokaler og utstyr, og mengden utslipp blir uvesentlig i det store bildet
- ***Kategori 9 - Transport og distribusjon av solgte varer:**
Banken har ikke produksjon av fysiske varer, kategorien er derfor ikke relevant.
- ***Kategori 10 - Prossesering av solgte produkter:**
Banken har ikke produksjon av fysiske varer, kategorien er derfor ikke relevant.
- ***Kategori 11 - Bruk av solgte produkter:**
Banken har ikke produksjon av fysiske varer, kategorien er derfor ikke relevant.
- ***Kategori 12 - Sluttbehandling av solgte produkter:**
Banken har ikke produksjon av fysiske varer, kategorien er derfor ikke relevant.
- ***Kategori 13 - Utleide lokaler og utstyr:**
Banken leier forholdsvis ut lite lokaler og utstyr, og mengden utslipp blir uvesentlig i det store bildet
- ***Kategori 14 - Franchiser:**
Banken har ikke franchiser. Kategorien er derfor ikke relevant.

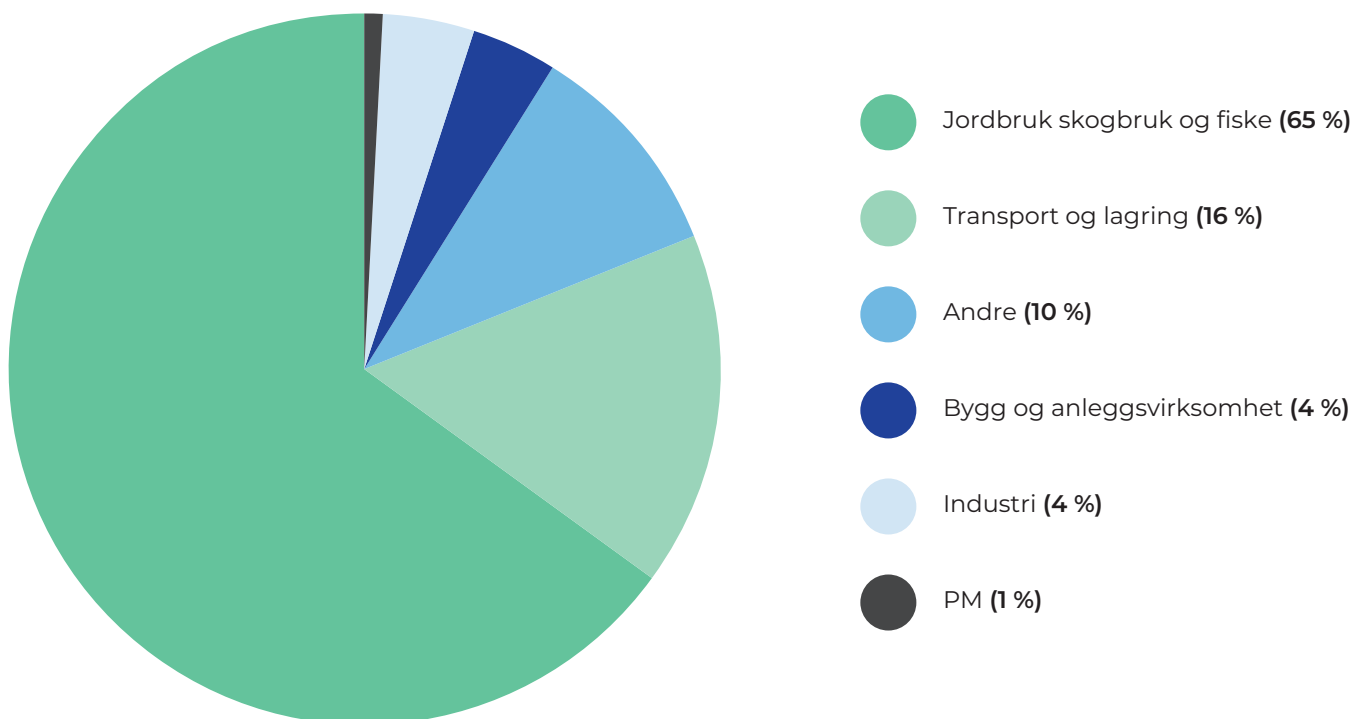
KLIMAGASSUTSLIPP SPAREBANK 1 HELGELAND

Kategori	Tonn CO2e			Intensitet (tCO2e/MNOK omsetning)			Vektet data-kvalitet	Vektet data-kvalitet
	2022	2023	Endring i %	2022	2023	Endring i %	2022	2023
Scope 1								
Utslipp fra drivstoff, bensin	1.414	1.632	15,4 %	1,0	0,7	-22,6 %	2	2
Utslipp fra drivstoff, diesel	8.287	8.815	6,4 %	5,7	4,0	-28,7 %	2	2
Sum scope 1 utslipp	9.701	10.447	7,7 %	6,6	4,8	-27,8 %	2	2
Scope 2 (lokasjonsbasert metode)								
Lokasjonsbaserte utslipp elektrisitet, norsk miks	25	27	8,6 %	0,0	0,0	-27,2 %	2	2
Sum scope 2 utslipp, lokasjonsbasert metode	25	27	8,6 %	0,0	0,0	-27,2 %	2	2
Scope 2 (markedsbasert metode)								
Lokasjonsbaserte utslipp elektrisitet, europeisk marked	659	716	8,6 %	0,5	0,3	-27,2 %	2	2
Opprinnelsesgaranti for elektrisitet	-	-	0,0 %	-	-	0,0 %		
Sum scope 2 utslipp, markedsbasert metode	659	716	8,6 %	0,5	0,3	-27,2 %	2	2
Scope 3								
Kategori 1, innkjøpte varer og tjenester	536	532	-0,7 %	0,4	0,2	-33,4 %	5	5
Kategori 2, innkjøpte anleggsmidler/kapitalvarer	508	265	-48,0 %	0,3	0,1	-65,1 %	5	5
Kategori 4, Innkjøpte transport og distribusjonstjenester	22	25	14,6 %	0,0	0,0	-23,1 %	5	5
Kategori 5, avfallshåndtering	7	7	2,4 %	0,0	0,0	-31,3 %	3	3
Kategori 6, forretningsreiser	106	76	-28,6 %	0,1	0,0	-52,1 %	3	3
Kategori 7, pendling, ansattes reise til og fra jobb	1.464	1.549	5,8 %	1,0	0,7	-29,0 %	5	2
Kategori 15, investeringer (utslipp i utlånsporteføljen)	16.461.329	16.807.147	2,1 %	11.275,7	7.720,3	-31,5 %	4,0	3,7
Sum scope 3 utslipp	16.463.971	16.809.600	2,1 %	11.277,5	7.721,5	-31,5 %	4,0	3,7
Totale scope 1, 2 (lokasjonsbasert) og scope 3 utslipp	16.473.697	16.820.073	2,1 %	11.284,1	7.726,3	-31,5 %	4,0	3,7
Totale scope 1, 2 (markedsbasert) og scope 3 utslipp	16.474.331	16.820.762	2,1 %	11.284,6	7.726,6	-31,5 %	4,0	3,7

SEKTOR OG NÆRINGSFORDELT UTSLIPP I UTLÅNSPORTEFØLJEN (KATEGORI 15)

Sektor og næringsfordelt utslipp kategori 15	2022	2023	Endring %	2022	2023	Endring %
	Brutto utlån (mill. kr.)			Tonn Co2e		
Annen tjenesteytelse	611	475	-22,4 %	40.022	30.051	-24,9 %
Bergverksdrift og utvinning	24	40	70,0 %	21.408	27.752	29,6 %
Bygg og anleggsvirksomhet	510	858	68,2 %	509.923	671.612	31,7 %
Elektrisitet- gass- damp- og varmtvannsforsyning	241	236	-1,9 %	243.905	220.183	-9,7 %
Faglig vitenskaplig og teknisk tjenesteyting	287	376	31,3 %	355.768	286.779	-19,4 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	275	989	259,5 %	15.391	16.544	7,5 %
Forretningsmessig tjenesteytelse	681	47	-93,1 %	557.174	32.652	-94,1 %
Helse- og omsorgstjenester	84	97	15,4 %	31.866	35.918	12,7 %
Industri	454	438	-3,5 %	666.493	655.596	-1,6 %
Informasjon og kommunikasjon	8	8	11,2 %	3.136	3.864	23,2 %
Jordbruk skogbruk og fiske	2.207	2.145	-2,8 %	10.637.861	10.858.732	2,1 %
Kulturell virksomhet underholdning og fritidsaktiviteter	138	136	-1,8 %	98.821	97.687	-1,1 %
Lønnet arbeid i private husholdninger	0	14	NA	-	4.790	NA
Offentlig administrasjon	0	3	NA	1	1.599	NA
Omsetning og drift av fast eiendom	3.449	3.592	4,1 %	335.826	376.425	12,1 %
Overnattings- og servicesvirksomhet	185	267	44,1 %	73.383	228.749	211,7 %
Transport og lagring	445	588	32,2 %	2.339.888	2.784.899	19,0 %
Vannforsyning avløps- og renovasjonsvirksomhet	3	15	404,8 %	880	1.987	125,8 %
Varehandel reprasjon av motorvogner	260	266	2,2 %	381.113	344.717	-9,5 %
Sum næring (ink SpaBol)	9.863	10.591	7,4 %	16.312.859	16.680.536	2,3 %
Personmarked (ink SpaBol)	27.484	27.391	-0,3 %	148.470	126.611	-14,7 %
Sum	37.347	37.982	1,7 %	16.461.329	16.807.147	2,1 %

UTSLIPP (TCO2E) FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

INTENSITET:

Banken rapporterer intensitet i sitt klimaregnskap basert på omsetning. Omsetning inkluderer renteinntekter på 1.996 (1274) mill. kr. (regnskapsnote 5), provisjonsinntekter på 171 (179) mill. kr. (regnskapsnote 6) og andre driftsinntekter på 9 (7) mill. kr. (regnskapsnote 9). For intensitet ser vi en nedgang på 31,5 %. Dette skyldes utelukkende økte renteinntekter etter renteøkningene gjennom hele 2023.

ENDRING I UTSLIPP FRA BASISÅR

Scope 1-utslippene har en økning på 7,7 % fra 2022. Dette skyldes økt bensin – og dieselforbruk til egne kjøretøyer i 2023.

Scope 2-utslippene omfatter bruk av energi beregnet både lokasjonsbasert og markedsbasert metode. Utslippene i denne kategorien har økt med 8,6 %. Dette skyldes at det har pågått arbeid relatert til ombygging av hovedkontor gjennom hele 2023.

Scope 3-utslippene omfatter indirekte utslipp fra varer og tjenester foruten energi. For konsernet rapporteres det på utslipp fra innkjøpte varer og tjenester, innkjøpte anleggsmidler/kapitalvarer, innkjøpte transport og distribusjonstjenester, avfallshåndtering, forretningsreiser, pendling (ansattes reise til og fra jobb) samt utslipp i utlansporteføljen.

Kategori 1: Innkjøp av varer og tjenester.

I kategorien innkjøp av varer og tjenester ser vi en

liten nedgang på 0,7 %. Ettersom vi benytter ren spend-basert basert metode, betyr dette at kostnaden på innkjøpte varer og tjenester har gått ned med 0,7 % 2023.

Kategori 2: Innkjøpte anleggsmidler/kapitalvarer

I 2021 startet ombygging av bankens hovedkontor i Mo i Rana. Ombyggingen skulle ta 2 år og i 2023 kunne de ansatte igjen samles under et tak etter å ha sittet på midlertidige lokasjoner i ombygingsperioden. Hovedkontoret er eid av bankens datterselskap Bankbygg Mo AS. Denne ombyggingen utgjør i praksis nesten alt av utslipp i denne kategorien for både 2022 og 2023. I 2022 og 2023 ble det aktivert henholdsvis 97 og 45 mill. kr. på denne ombyggingen og den står for 95 % av utslippene i 2022 og 85 % av utslippene i 2023. Ser man bort fra ombyggingen, har det vært en økning på 63 % i 2023 på utslippene i denne kategorien. Økningen skyldes møblering og innredning av hovedkontoret etter ombygging. Vi forventer å se betydelig nedgang i utslipp i denne kategorien for 2024 og årene som kommer.

Kategori 4: Innkjøpte transport og distribusjonstjenester

Kategorien omfatter porto og kjøp av andre transporttjenester. Her ser vi en økning på 14,6 %. Dette skyldes økte kostnader i denne kategorien.

Kategori 5: Avfallshåndtering

Økning på 2,4 % ettersom det har vært en liten økning i antall kg avfall.

Kategori 6: Forretningsreiser

Reduksjon i antall flyreiser gjør at vi får en nedgang på 28,6 % i utslipp i denne kategorien i 2023.

Kategori 7: Pendling, ansattes reise til og fra jobb.

I denne kategorien ser vi en økning på 5,8 % i 2023. Dette skyldes at banken har flere ansatte i 2023 enn i 2022. Kartlegging av denne kategorien ble gjort i årsskiftet 2023/2024, og beregning av utslipp i denne for 2022 er gjort basert på antall ansatte pr 31.12.2022 i forhold til antall ansatte pr 31.12.2023.

Kategori 15: Utslipp i utlånsporteføljen

For bedriftsmarkedet har banken hatt en høyere utlånsvekst enn utslippsvekst. Eksponeringen mot BM har økt 7,4 % mens utslippene kun har økt med 2,3 %. Bransjen med desidert størst utslipp i porteføljen er jordbruk, skogbruk og fiske. Her ser vi en økning i utslipp på 2,1 % til tross for en nedgang i eksponering. I bankens nest største utslippskategori, transport og lagring, er det kun en stor bedriftskunde som står for 95 % av utslippene i 2022 og 75 % i 2023.

For personmarkedet har vi en negativ vekst med 0,3 % mens utslippene er redusert med 14,7 %. Dette skyldes at datakvaliteten har økt og at flere boliger har fått energimerke, samt at flere har migrert positivt mellom energimerkene.

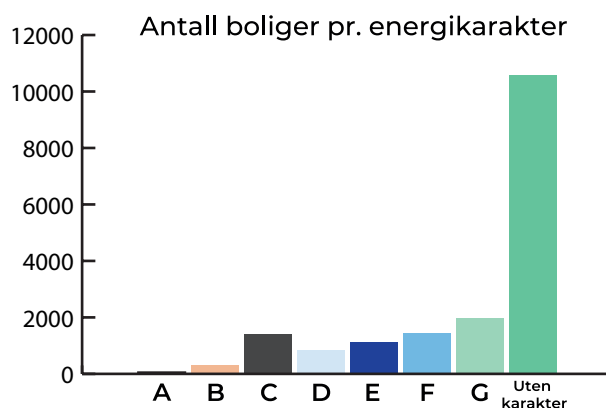
Totalt har vi en utlånsvekst på 1,7 % i Scope 3, mens utslippsveksten er høyere med 2,3 %. Dette skyldes at andelen BM-engasjement har økt i 2023.

DATAKVALITET

SpareBank 1 Helgeland rapporterer på datakvalitet etter denne modellen fra veilederen til Finans Norge:

Fra 2022 til 2023 har datakvaliteten gått fra 4

til 3,7 samlet for alle kategoriene i scope 1, 2 og 3 i klimaregnskapet. De to kategoriene hvor datakvaliteten har økt er kategoriene 7, pendling, og kategori 15, utslipp i utlånsporteføljen. I kategori 7 har datakvaliteten økt fra 5 til 2, mens i kategori 15 har den økt fra 4 til 3,7. Økningen i kategori 15 er utelukkende relatert til tilgang på økt energimerkedata i PM-porteføljen. Fra 2022 til 2023 er andelen boliger uten energimerke gått ned fra 62 til 60 %.

Klimaregnskapet viser at det er langt frem for banken til å nå sine mål om 50 % kutt i utslipp innen 2030 og 100 % kutt i utslipp innen 2030. Det er mye arbeid som gjenstår før det kan settes mer presise delmål, i tråd med Paris-avtalens ytterramme og bankens egne mål som premiss. Mål for 2024 er å få på plass en overgangsplan. Dette vil gi mulighet til å intensivere arbeidet med å gå fra intensjon til handling, og gi oss mulighet til å ta en posisjon som ansvarlig bank, også på bærekraftsområdet. Dette vil styrke konkurransekraften og gjøre banken i stand til å fremdeles være en relevant lokalbank i årene som kommer.

Data-kvalitet	Beregningsmetode	Alt.	Variabel
1	Rapporterte utslipp fra selskapet	1a	Verifiserte, rapporterte utslipp
2		1b	Rapporterte, ikke-verifiserte utslipp
	Beregnete utslipp basert på fysisk aktivitet	2a	Beregnete utslipp basert på energiforbruket og tilhørende utslippsfaktorer
3		2b	Beregnete utslipp basert på fysiske produksjonsdata og tilhørende utslippsfaktorer
4	Beregnete utslipp basert på økonomisk aktivitet	3a	Beregnete utslipp basert på selskapets omsetning og bransjespesifikke utslippsfaktorer pr. omsetning
5		3b	Beregnete utslipp basert på selskapets balanseverdier og bransjespesifikke utslippsfaktorer pr. verdienhet

Tabell 2 - Generisk datakvalitetshierarki.

Taksonomi

EUs taksonomi er grunnmuren i EUs klimapolitikk gjennom Green Deal. Offentliggjøringsforordningen og EUs taksonomiforordning trådte i kraft 1. januar 2023, og stiller krav til hva som kan regnes som bærekraftige investeringer og økonomiske aktiviteter. De selskapene som er rapporteringspliktig etter taksonomien i Norge for 2023 er NFRD-selskap. Dette er selskap av "allmenn interesse" (blant annet banker) som oppfyller følgende vilkår:

- Mer enn 500 ansatte
- Balansesum på minimum 20 mill. euro
- Salgsinntekter på minimum 40 mill. euro

SpareBank 1 Helgeland oppfyller ikke kriteriet om 500 ansatte, så vi er derfor ikke rapporteringspliktig før FY2024, men vi velger å rapportere frivillig i år med forenklinger:

Det fremgår av Annex V punkt 1.1.1 i Disclosure Delegated Act at banker skal bruke konsolideringsprinsippene etter CRR (kapitalkravsforordningen) ved beregning av KPI'er for rapportering etter taksonomiens artikkel 8. Første år rapporterer vi imidlertid frivillig etter samme prinsipper for konsolidering mellom selskap som i årsregnskapet i tillegg til at vi inkluderer utlånsporteføljen som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Denne består hovedsakelig av boliglån til PM-kunder og utgjør 8,6 mrd. kr. Som datterselskaper i konsolideringen regnes alle foretak hvor banken, direkte eller gjennom andre datterselskaper har kontroll (dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter).

KORT OM TAKSONOMIEN

EUs taksonomi er et klassifiseringssystem som skal definere hvilke økonomiske aktiviteter som defineres som bærekraftig, sett i lys av EUs definerte miljømål. Hensikten er å øke transparensen i markedet og bidra til å flytte kapital i mer bærekraftig retning, og representerer et viktig steg på veien mot målet om karbonnøytralitet innen 2050.

RAPPORTERINGSKRAV

Det skal for 2023 både rapporteres på hvor stor andel av finansaktørens virksomhet som er omfattet av taksonomien (Taxonomy Eligible), samt hvor mye av finansaktørens virksomhet som er i tråd med taksonomien (Taxonomy Aligned). For finansbransjen forventes det at taksonomirelatert informasjon fremstilles i «den grønne brøken» (Green Asset Ratio). Implementering av taksonomien følger en stegvis prosess med 6 miljømål, der de to første målene er knyttet til klimaendringer. I juni 2023 ble EU-taksonomien utvidet med ytterligere økonomiske aktiviteter for alle seks miljømål.

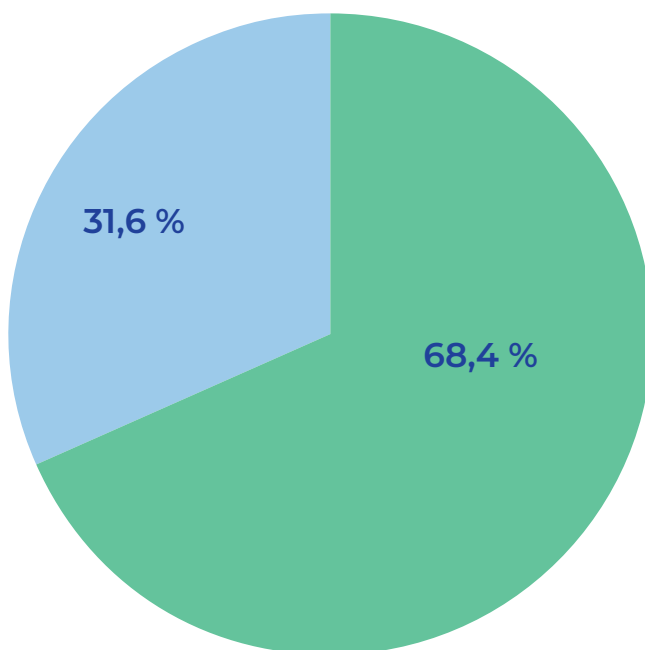
ANDEL AV PORTEFØLJE SOM ER OMFATTET AV OG I TRÅD MED TAKSONOMIEN

Per 31.12.23 har konsernet inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt 29.935 mill. kr. eller 68,4 % av totale eiendeler i eksponering mot økonomisk aktivitet som er omfattet av taksonomien. Av dette er 1.413 mill. kr. eller 3,2 % av totale eiendeler inkludert i GAR (Green Asset Ratio), i tråd med og kan klassifiseres bærekraftig i forhold til taksonomien. Av nye boliglån innvilget i 2023 på 1.570 mill. kr. er 87 mill. kr. eller 5,6 % i tråd med taksonomien. Da ingen av våre bedriftskunder skal rapportere på taksonomien enda, består eksponeringen av eksponering mot husholdninger med pant i fast eiendom, samt obligasjoner med fortrinnsrett i likviditetsporteføljen.

Eiendeler/aktiva	Andel av totale eiendeler/aktiva %	Eksposering i mill kroner	GAR: I tråd med taksonomien (aligned) %	GAR: I tråd med taksonomien (aligned) mill. kr.
Eiendeler som inkluderes i både teller og nevner til GAR:	68,4 %	29.935	3,2 %	1.417
Eksposeringer mot debitor som omfattes av NFRD og økonomisk aktivitet som også omfattes av taksonomien (inkl. OMFer)	5,8 %	2.544	0,0 %	-
Eksposeringer mot debitor som omfattes av NFRD, men økonomisk aktivitet som ikke omfattes av taksonomien	0,0 %	-	0,0 %	-
Eksposering mot husholdninger med pant i fast eiendom, renovasjonslån til bolig og billån	62,6 %	27.391	3,2 %	1.417
Eiendeler som kun inkluderes i nevneren til GAR:	31,6 %	13.829		
Eksposering mot foretak som ikke omfattes av NFRD	24 %	10.591		
Derivaterw	0 %	64		
Kortsiktige lån og innskudd fra finansielle institusjoner	2 %	842		
kontanter og kontantlignende eiendeler	0 %	83		
andre eiendeler (goodwill mv)	5 %	2.249		
Eiendeler som ikke inkluderes i beregningen av GAR:		1.655		
Eksposering mot stater, overnasjonale enheter og øvrige statsgaranterte motparter	4 %	1.655		
Innskudd i sentralbanker	0 %	-		
Handelsporteføljen	0 %	-		

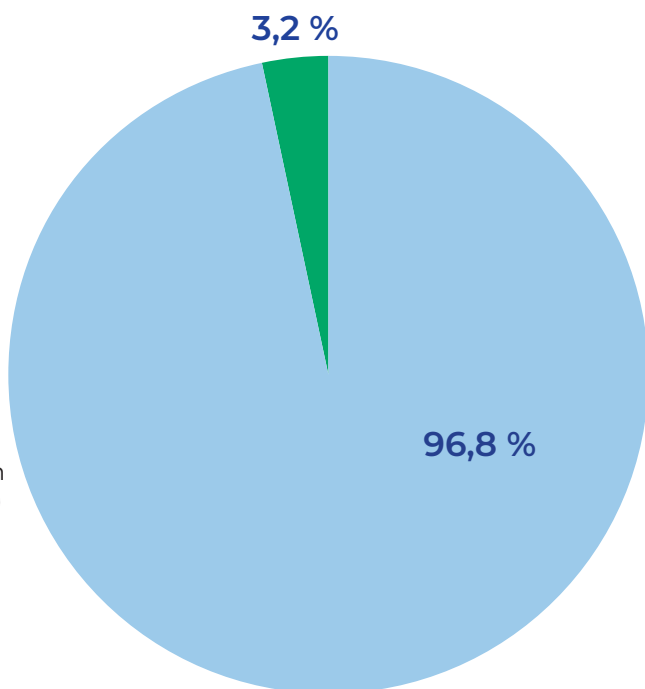
VURDERING AV EIENDELER OMFATTET AV OG I TRÅD MED TAKSONOMIEN

- Eksponering mot økonomisk aktivitet som ikke er omfattet av NFRD (non-eligible)
- Eksponering mot økonomisk aktivitet som omfattes av taksonomien (taksonomi eligible)

VURDERING AV EIENDELER I TRÅD MED (ALIGNED) MED TAKSONOMIEN

- GAR: Eksponering mot økonomisk aktivitet som er i tråd med taksonomien (taksonomi aligned)
- Eksponering mot økonomisk aktivitet som ikke er i tråd med taksonomien (non-aligned)

METODE FOR BEREGNING AV HVA SOM ER I TRÅD MED TAKSONOMIEN

Taksonomien skiller mellom hus bygget før 2021 og fra og med 2021.

FOR BOLIGER BYGGET FØR 2021

For at boliger bygget før 2021 skal være i tråd med taksonomien må den inneha energimerke A eller være innenfor topp 15 % i Norge. Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE) har kartlagt utslipp på bygg i Norge og i brev til departementet beskrevet 15 %-grensen. Dette er videre distribuert fra Finans Norge til bankene. NVE har i sin kartlegging kommet fram til at leiligheter med kwt/BRA under 120 og hus/fritidsbolig med kwt/BRA under 150 er innenfor topp 15 %.

Eiendomsverdi AS er et selskap som er eid av DNB, Nordea, SpareBank1 og Eika Boligkreditt, og leverer sanntidsbilde av eiendomsverdier til bankene på alle eiendommer som bankene har pant i. Fra Q4 2023 har bankene fått utvidet rapportering fra Eiendomsverdi AS. Dette inkluderer kwt/BRA for byggene, og med denne informasjonen har dermed bankene mulighet til å beregne hva som er i tråd med taksonomien i porteføljen.

Bygg som innehar vesentlig fysisk klimarisiko i datasettet fra Eiendomsverdi AS er ekskludert og ikke i tråd med taksonomien i henhold til kravet om «do no significant harm» for alignment. Vesentlig fysisk klimarisiko dekker flom, ulike typer skred, stormflo/økt havnivå.

FOR BOLIGER BYGGET FRA OG MED 2021

For boliger bygget fra og med 2021 må boligen være NZEB (Nearly Zero Energy Buildings) – 10 %. SpareBank 1 Helgeland har brukt metodikk fra

Multiconsult beskrevet i deres Impact Assessment Report for SR-Banks Grønne Obligasjonsprogram. Det er metodisk forskjell mellom NZEB og Energimerkeordningen. NZEB handler bare om oppvarming av bygget, mens energimerkeordningen inkluderer teknisk utstyr. Definerte fastledd utgjør strømforbruk fra teknisk utstyr. Eneboliger, leiligheter/leilighetsbygg har fastledd på 28,9 kwt/BRA.

Ettersom vi har fått kwt/BRA fra Eiendomsverdi AS kan vi sammenligne NZEB-10% og energimerketallet og fastslå for hvert enkelt hus/leilighet om en er i tråd med taksonomien eller ikke. **Se eksempel i tabellen under:**

	BRA	Energi- merke	Energi- merkets kwt/BRA	NZEB	NZEB -10	NZEB-10 + fastledd	OK iht NZEB-10?
Hus A	100	A	95	92,0	82,8	111,7	JA
Hus B	100	B	108	92,0	82,8	111,7	JA
Hus C	150	A	106	86,7	78,0	106,9	JA
Hus D	200	B	108	84,0	75,6	104,5	NEI
Leilighet A	50	A	88	67,0	60,3	89,2	JA
Leilighet B	50	A	95	67,0	60,3	89,2	NEI
Leilighet C	100	A	90	67,0	60,3	89,2	NEI
Leilighet D	150	A	88	67,0	60,3	89,2	JA

OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT I LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

For at obligasjoner med fortrinnsrett skal kunne være i tråd med taksonomien, må vi kunne dokumentere dette med taksonomirapportering fra de enkelte OMF-utstederne, og det har vi ikke enda. Dette er dermed noe vi enda ikke har mulighet til å rapportere alignment på for 2023.

Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging

SpareBank 1 Helgeland er en av regionens store kunnskapsintensive arbeidsplasser. Med til sammen 166 fast ansatte (164,5 årsverk), fordelt på de fire kontorene er banken i kontakt med hundrevis av kunder hver eneste dag. Enten kontakten er digital, fysisk eller på telefon er målet å kunne gi verdi til kundene fordi vi som er en lokalt eid og lokalt styrt bank har nærhet og

kjennskap til hverdagen til kundene våre. Å være Lokalbanken er vårt fremste konkurransefortrinn. Dersom vi skal bevare dette, er vi helt avhengige av rett kompetanse hos alle våre ansatte. Dette temaet omfatter, i all hovedsak, bankens faste ansatte som i 2023 utgjorde 98,1 % av årsverkene. De øvrige var ansatte vikarer. Bankens har ingen ansatte arbeidstakere på nulltimerskontrakter.

HVORFOR VESENTLIG TEMA

Bærekraftstrategien inkluderer ambisiøse mål for arbeidet med finansierte klimagassutslipp og bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere. Dersom banken skal lykkes med dette, er de ansattes eierskap og kompetanse den klart viktigste faktoren for å lykkes. Uten riktig kompetanse vil det ikke være mulig å gi kundene god veiledning. Det kommer stadig nye krav og forventninger fra både kunder, leverandører og myndigheter, og SpareBank 1 Helgelands viktigste investering i årene som kommer vil være i de ansattes kompetanse.

Gjennom vesentlighetsanalysen kom det tydelig frem at manglende kapasitet og kompetanse om ESG utgjør en finansiell risiko for banken. Selv om det ikke er kommet noen sanksjoner for brudd på Åpenhetsloven, eller omfanget av å ikke etterleve fremtidige reguleringer, tyder alt på at dette kan bli både kostbart gjennom bøter og omdømmetap. Det er verdt å merke seg at flere av interessentene peker på bankens kompetanse som en positiv påvirkning som banken kan ha overfor kundene og næringslivet. Dette var med å sikre at temaet ble vesentlig. For mer informasjon, se kapittelet om vesentlighetsanalysen.

RELEVANTE STYRINGSdokumenter

Eksempel på policy	Innhold
Policy for samfunnsansvar og bærekraft	Banken er forpliktet til å fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen drift og i verdikjeden. Det inkluderer respekt for internasjonal rett, ILOs kjernekonvensjoner og at det gjøres aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer (for mer informasjon om disse, se redegjørelsen for aktsomhetsvurderinger på sbh.no). Inkludert i forståelsen av internasjonal rett er det selvsagte forbudet mot menneskehandel, barne- og tvangsarbeid.
HR-policy	Operasjonalisering av tiltak innenfor organisasjons- og HR-delen av bankens strategiske plattform, bærekraftstrategi, etterlevelse av etiske retningslinjer, samt håndtering av operasjonell risiko. Policyen er vedtatt av styret.
Bedriftsavtale og organisering	Bedriftsavtale som er gjeldende for alle ansatte, både de som er organisert i fagforbund og de uorganiserte. 90 % av bankens ansatte er organisert i Finansforbundet. Denne og tariffavtalen regulerer (ut over bestemmelsene i AML): • Arbeidstid, herunder kompensasjoner. • Lønn og lønnsregulering. • Kompetanse. • Balanse mellom arbeid og privatliv – livsfasepolitikk.
HMS-plan	Arbeidsmiljøutvalget vedtar plan for helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i banken. Den er kjent og tilgjengelig for bankens ansatte som påvirker den via sine representanter. Bankens taps- og hendelsesregister registrerer og følger opp hendelser.
Plan for Likestilt arbeidsliv	Planen har tre prioriterte områder med beskrevne mål og tiltak: 1. Mangfoldig og inkluderende arbeidsmiljø – vi arbeider for å skape et mangfoldig og inkluderende arbeidsmiljø som skal forebygge utenforskap, mobbing og seksuell trakassering 2. Likelønn – vi arbeider for lik lønn uavhengig av kjønn i sammenlignbare stillinger 3. Rekruttering – vi arbeider og legger til rette for mangfold og likestilling ved rekruttering og planlagte karriereløp. På samtlige områder har banken laget tiltak med tilhørende konkrete målsettinger. Planen er vedtatt av ledergruppen og alle ansatte ble involvert gjennom en spørreundersøkelse når denne ble utarbeidet.
Etiske retningslinjer	Bankens etiske retningslinjer er et styringsdokument på nivå med bankens strategi, og de er gjeldende for ansatte, tillitsvalgte, kunder og leverandører. Tillit skapes i møte med våre kunder, leverandører og samarbeidspartner. Atferden skal være i henhold til gjeldende lover, forskrifter, bransjenormer, interne retningslinjer og de normer som gjelder i samfunnet. Våre etiske retningslinjer er fundamentet for vår forretningsdrift og våre strategiske mål. De etiske retningslinjene evalueres og slutes årlig av bankens styre, siste gang i oktober 2023. Disse er tilgjengelige på bankens hjemmeside. De viktigste interessentene har dermed alle tilgang på de etiske retningslinjene, og ansatte har gjennom tillitsvalgte vært med på revideringen.

MEDVIRKNING

SpareBank1 Helgeland er som andre banker i Norge bygd opp med strukturer og avtaler som gir et godt grunnlag for medvirkning. Tariffavtalen mellom NHO og Finansforbundet, samt den lokale bedriftsavtalen sikrer både medvirkning, at ansattes representanter har innflytelse og deltakelse på viktige områder for de ansatte.

Medvirkning finner sted gjennom ulike kanaler. Tariffavtalene stiller krav til møteplasser for medvirkning. I banken er disse organisert slik:

- Konsernutvalget - har møter fire ganger i året. De som møter er alle tillitsvalgte inkludert hovedtillitsvalgt, samt deler av toppledelsen inkludert administrerende direktør. Tariffavtalen beskriver hvilke saker utvalget skal behandle. Referatene ligger tilgjengelig for ansatte.
- Ansettelsesutvalget - har møter ved tilsetninger av nye ansatte i banken. De som møter er hovedtillitsvalgt, ledere som har gjennomført intervju mm, HR-sjef og administrerende direktør. Ansettelsesutvalget tilsetter medarbeidere og ledere på mellomledernivå, samt beslutter lønn til disse. Alle i utvalget i uttalelsesrett, mens administrerende direktør tar endelig beslutning om ikke utvalget er enig i innstillingen.
- Arbeidsmiljøutvalget (AMU) - har møter 4 ganger i året, hvor, i tillegg til andre, tillitsvalgte og ledelsen møter.
- Gjennom systemet Winningtemp, har ansatte en direkte dialog med bedriften. Ansatte kan uttrykke sine tanker og følelser om arbeidsmiljøet, trivselen og engasjementet hver annen uke. Dette gir ledere og medarbeidere kontinuerlig innsikt i arbeidsmiljøets tilstand, og åpner for samtaler og direkte kontakt. Der gis det også mulighet for samtale og direkte kontakt.
- Gjennom utviklingssamtaler får alle ansatte mulighet til å ta opp problemstillinger de er opptatt av.
- I styret sitter det ansatte representanter som der møter den øvrige ledelsen av bedriften. Også i representantskapet møter 6 representanter valg av og blant de ansatte.

HMS ARBEIDET

Arbeidsmiljøloven stiller krav om medvirkning i arbeid som gjelder ansattes arbeidsmiljø. Dette er ivarettatt på flere måter. Banken har avtaler med godkjent Bedriftshelsetjeneste.

- Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har møter 4 ganger i året. De som møter er representanter fra vernetjenesten, tillitsvalgte, ledelsen og bedriftshelsetjenesten. Det er en fast agenda på møtene, og referatene ligger tilgjengelig for ansatte.
- HMS- plan består av målsettinger og tiltak for banken samlede HMS-arbeid. Den er vedtatt av AMU, og er fast punkt på sakslisten, tiltak vurderes i hvert møte. HMS-planen gjelder

for ett år av gangen, og er tilgjengelig for alle ansatte.

- Kartlegging av ansattes arbeidsmiljø, trivsel og engasjement gjøres annen hver uke gjennom systemet Winningtemp. Det gir ledere og medarbeidere en fortløpende informasjon om temperaturen i arbeidsmiljøet.

VARSLING

Ansatte i SpareBank 1 Helgeland skal ha muligheten til å varsle om kritikkverdige forhold på en trygg måte. Det er rutiner for intern varsling, og varslingen skal behandles med respekt og tas på alvor. Den som varsler skal vernes mot gjengjeldelse som en mulig reaksjon på et varsel. For å vite om vi etterlever våre forpliktelser er banken avhengig av en god varslingskultur. Ansatte skal si fra når det oppstår hendelser som ikke er i tråd med vår politikk. Bankens etikkutvalg er ansvarlig for evaluering og ajourføring av de etiske retningslinjene. Utvalget skal sørge for opplæring og gi innspill til interne prosesser på fagområdet. Dette er vedtatt i bankens etiske retningslinjer som også er et "nivå 1-dokument" sammen med "strategier". De etiske retningslinjene revideres årlig, godkjennes av adm. dir og vedtas av styret.

SpareBank 1 Helgeland har en rutine som beskriver formålet med varsling, samt at den definerer mulige kritikkverdige forhold, definerer ansvar og forklarer fremgangsmåten ved varsling. Rutinen er besluttet av administrerende direktør, sist oppdatert i 2023 og ligger tilgjengelig for ansatte. Formålet med varslingsrutinene er å legge til rette for en trygg og forsvarlig varsling. Det er ikke kommet varsler utenfor Winningtemp i 2023.

Banken har i 2024 inngått avtale om ekstern varslingskanal.

SpareBank 1 Helgeland ønsker å legge til rette for en åpen yringskultur. Et godt yringsklima er viktig for arbeidsmiljøet, den enkeltes trivsel og for at virksomheten skal kunne drives på best mulig måte. Det er viktig at ulovlige og kritikkverdige forhold og andre avvik avdekkes og følges opp så tidlig som mulig. SpareBank 1 Helgeland har fokus på at ansatte skal føle seg trygge på at det å ta opp kritikkverdige forhold er en naturlig del av den enkeltes ansvar på arbeidsplassen og hvor forholdene løses på lavest mulig nivå.

VARSLING GJENNOM WINNINGTEMP

Sammen med de øvrige bankene i SpareBank 1 Alliansen bruker SpareBank 1 Helgeland systemet Winningtemp for å måle ansattes tilfredshet gjennom ni ulike fagkategorier. Det er et anonymt system Ansatte får hver andre uke 6 spørsmål fordelt fra fagkategoriene som de svarer på. På spørsmål som omhandler opplevd mobbing og trakassering kan den ansatte varsle anonymt i systemet via en chat-løsning.

Varslet går da til nærmeste leder og eller HR. Det kan saksbehandles anonymt i systemet, eller den ansatte kan velge å gå ut av anonymiteten og

behandles åpent. Det er i 2023 mottatt varsler via dette systemet som er saksbehandlet, både anonymt og åpent etter den ansattes ønske.

- To varsler på diskriminering og trakassering – begge er ferdigbehandlet.
- To varsler på diskriminering og mobbing – begge er ferdigbehandlet.

TILTAK

De ansatte er bankens viktigste ressurs og det investeres kontinuerlig i å sikre god kompetanse, høy trivsel og stort eierskap til arbeidsplassen og arbeidsoppgavene. Tiltakene er i egen drift, og har årlig tidshorison. Det er knyttet til målet om at alle ansatte skal ha kompetanse til å ivareta bærekraft i sitt arbeid. I rapporteringsåret brukte vi 1 million kroner på dette.

FREMTIDENS KOMPETANSE

På det vesentlige temaet, opplæring og kompetansebygging knyttet til ESG, er det gjort mye i 2023. Banken kjøpte et kurs-opplegg tilpasset bank fra SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fagansvarlig for bærekraft og Lanseringsansvarlig har hatt ansvaret for å gjennomføre en kurspakke med digitalt og stedlig kursinnhold, tilpasset de ulike avdelingenes og medarbeidernes arbeidsoppgaver. Prosessen med å velge ut kurs er gjort i samarbeid mellom fagansvarlig for bærekraft. Kursene som er avholdt i 2023 er:

- PM: Eiendom
- BM: Næringseiendom, Støtteordninger, Elektrifisering, klimaregnskap.
- Økonomi og finans
- Marked, kundereiser og kommunikasjon
- Stab og ledergruppe

Kursene har økt den grunnleggende kunnskapen om ESG i organisasjonen, men det vil være avgjørende at det jobbes videre for å bygge mer kunnskap, og supplere kunnskapen med erfaring når det jobbes med ESG opp mot kundene. Med målene banken har for vekst, og for å kunne bidra til at kundene skal ta bærekraftige valg er rett kompetanse på rett plass avgjørende for at det skal kunne leveres på det. I 2024 skal det utarbeides en noe mer langsiktig kompetanseplan for organisasjonen, både tillitsvalgte og, ledelse og ansatte. Det er en naturlig konsekvens av at banken går fra en prosjektperiode og et lite skippertak til at dette skal være en integrert del av driften.

HR skal sammen med bankens ledere og fagansvarlige sikre en framtids- og målrettet kompetanseutvikling for bankens ansatte. Det er hvert år ansatte som gjennomfører utdanningsløp på høyskoler og universitet, i tillegg til fagkurs. Banken brukte i 2023 nærmere 1 million på kompetanseløft. Det vil avsettes ressurser i form av folk og økonomi også i 2024, men for å ha en systematikk i arbeidet, og å få det over i en ordinær driftsfase skal det lages en kompetanseplan.

Det er for øvrig gjort aktsomhetsvurderinger av egen drift, som viser hvilke risikoer det er for negativ påvirkning på egen arbeidsstyrke, og disse er referert i redegjørelsen for aktsomhetsvurderinger som finnes på bankens nettside.

Mål

Hovedmål:

1. Alle ansatte og tillitsvalgte i SpareBank 1 Helgeland skal være i stand til å ivareta bærekraft i sitt arbeid. De skal møte endringer i reguleringer og markedet med trygghet for at de har og vil få løpende opplæring.

Delmål:

- Utarbeide en kompetanseplan for ansatte og tillitsvalgte for 2024.

Lokalbankens medarbeidere

SpareBank 1 Helgeland sine ansatte er fordelt på bankens fire kontorer, Brønnøysund, Sandnessjøen, Mosjøen og Mo i Rana som hovedkontor. Vi er organisert som en region og enhet, med ett organisasjonsnummer. Divisjonene er organisert på tvers, og det vil derfor ikke være relevant å dele opp opplysninger fordelt på kontor.

Ved årsskiftet 2023/2024 hadde banken følgende ansatte fordeling i antall, årsverk og kjønn.

FASTE ANSATTE

2023				
Kjønn	Personer	Årsverk	Heltid	Deltid
Kvinner	99	97,5	96	3
Mann	67	67,0	67	0
Sum	166	164,5	163	3

VIKARIATER

2023					
Kjønn	Personer	Årsverk	Heltid	Deltid	Timebasis
Kvinner	13	1,5	1	1	11
Mann	9	1,7	1	1	7
Sum	22	3,2	2	2	18

TOTALT ANTALL ANSATTE

2023					
Kjønn	Personer	Årsverk	Heltid	Deltid	Timebasis
Kvinner	112	99,0	97	4	11
Mann	76	68,7	68	1	7
Sum	188	167,7	165	5	18

DELTIDSANSATTE

Vi har tre fast ansatte (kvinner) som jobber deltid. Ingen arbeider ufrivillig deltid.

Banken hadde 21 ferievikarer i arbeid i 2023 – dette er studenter som er i gang med en bachelor- eller masterutdanning. Flere av sommervikarene jobber også for banken i påske- og juleferier. Å ha studenter som sommervikarer gir muligheter for fast ansettelse senere.

Banken har hatt innleid 4 tidligere ansatte (pensjonister) til å utføre arbeid i forbindelse med to prosjekter. Banken har ikke leid inn arbeidskraft fra bemanningsbyråer i 2023..

REKRUTTERING

Banken har gjennom året 2023 rekruttert nye ansatte til samtlige av bankens kontorer. Det har vært utlyst både internt og eksternt. I sum ble det rekruttert 25 personer, der 12 er kvinner og 13 er menn. Ved hovedkontoret i Mo i Rana er det rekruttert til en ny enhet innenfor økonomisk kriminalitet, denne kompetansen er eksternt rekruttert.

11 personer sluttet i banken i 2023, av disse 6 kvinner og 5 menn. 5 av de som sluttet gjorde det med egen oppsigelse, mens de øvrige sluttet på AFP, uførepensjon og 1 virksomhetsoverdragelse der kantinemedarbeider på Mo er overtatt av ekstern kantinedriver. Samlet turnover beregnet opp mot alle ansatte ble i 2023 på 6 %. Ofte betegnet 10 % som normal eller akseptabel turnover.

OPPLÆRING OG KOMPETANSEBYGGING I 2023

- **Rådgiverne i privatmarkedet** har flest obligatoriske kurs og autorisasjoner de må ha gjennomført for å kunne utøve sin rolle selvstendig. Hver ny PM-rådgiver brukte i snitt 73 timer på opplæring i 2023. Når rådgivere i privatmarkedet er autorisert må disse autorisasjonene vedlikeholdes, og dette er obligatoriske oppdateringer. Hver PM-rådgiver brukte i snitt drøye 43 timer på oppdateringer i 2023.
- **Ledergruppa** har sammen med andre ledere og nøkkelpersoner oppdateringer på ulike fagområder. Medlemmene i ledergruppa brukte i 2023 i gjennomsnitt over 12 timer på obligatorisk oppdatering.
- **Styret:** Alle nye styremedlemmer må gjennomgå obligatoriske styrekurs. Medlemmene i styret brukte i 2023 nesten tre timer i snitt på obligatorisk oppdatering.
- **Ansatte i banken** bruker mye tid på opplæring gjennom året, både gjennom programmet «Utsikt», men også gjennom

internt organisert opplæring, opplæring i Alliansen og opplæring hos andre eksterne leverandører som Spama, Regnskap Norge, DNR Kompetanse, Finans Norge, Visma, Norsk Advokatforening, BI og høyskoler / universitet. For gjennomføringsprosent, se avsnitt om «kurs» under.

Mye av bankens opplæring foregår via e-læring, nettmøter, webinarer og andre delingsforum i sosiale medier.

KURS OG PROGRAMMER I 2023

Banken har en egen fagressurs som blant annet er redaktør for opplæringsplattformen Utsikt, og har ansvaret for koordinering av opplæring og autorisasjoner.

14 av bankens ansatte (8 kvinner/6 menn) tok i 2023 et enkeltemne på NTNU som omhandlet «Digital transformasjon og bærekraft i finansnæringen». For deltakerne fra banken var snittkarakter på eksamen B.

Banken er tilsluttet Finansnæringens Autorisasjonsordning (FinAut), og det er besluttet hvilke autorisasjoner de ulike rådgiverne innenfor privat- og bedriftsmarkedet skal inneha. Denne oversikten er tilgjengelig på bankens intranett.

I tillegg er 75 av bankens rådgivere/ansatte i kundeposisjon godkjente som «Informasjons-givere» i henhold til myndighetenes krav.

Autorisasjoner	Antall autoriserte/ hvilende/under autori- sering
Skadeforsikring PM	81
Skadeforsikring NL	4
Personforsikring PM	75
Personforsikring NL	7
Sparing og plassering	34
Kreditt	61

Kurs	Gjennomføringsgrad
Nyansatteprogram	100 %
Antihvitvask, antikorrupsjon og GDPR. Ulike kurs tildeles ansatte ift. avdeling og funksjon (10 kurs).	Hovedkurs: 99 % Oppdateringskurs 96 %
Nanolæring på IT-sikkerhet (7 kurs)	87 %
BankID	Ansatte med rollen «RA Officer»: 100 % Ansatte fritatt for krav: 85 %
Ny Forsikringsavtalelov	100%
Etikk	100%
God skikk	100%

Vesentlig tema: Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere

Bankens strategiske mål inkluderer samfunnsengasjement, med fokus på bærekraftig vekst, kompetanse og samarbeid på Helgeland. Helgelandsløftet er en del av vår forretningsstrategi, og det er en målrettet bruk av bankens gave- og sponsormidler. Våre satsingsområder er idrett, kultur, kompetanse, samfunnsutvikling, og bærekraft.

HVORFOR VESENTLIG TEMA

Siden 2007 har banken gitt over 250 millioner kroner i gaver til allmennyttinge tiltak i regionen. Dette bidrar til vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst. Banken driver også betydelig sponsorvirksomhet, noe som gjør den til den største private bidragsyteren til lag og foreninger på Helgeland. Banken er en drivkraft for vekst, samarbeid og kompetanse på Helgeland. Sparebankene i Norge har gjort dette i over hundre år i Norge, og det sosiale engasjementet er trolig det bærekraftmøtet sparebankene er mest forbundet med.

Interessentene, både ansatte og representanten for frivilligheten peker på bankens samfunnsengasjement som viktig, som motiverende, og som noe som forventes. I interessentdialogen opplevde vi felles enighet i at dette var vesentlig for banken, for at her hadde vi mulighet til å påvirke positivt ut i lokalsamfunnet ved å stille krav til midlene som deles ut. Nedslagsfeltet er Helgeland, det samme som vårt markedsområde. Aktivitetene som omtales i dokumentet er nedstrøms aktivitet relatert til kommunikasjon med kunder og lokalsamfunn, i tillegg til visjon, mål og tildelingspolitikk/kriterier for gaver og bidrag fra banken tilbake til lokalsamfunnet på Helgeland. Samiske interesser berøres ikke negativt som følge av bidragene til lag og foreninger, og er selv mulige mottakere av tildelinger.

Sparebankenes betydning for lokalsamfunn i Norge er godt dokumentert og det finnes mange små og store foreninger som har fått støtte som følge av en lokal sparebank på Helgeland. Gave- og sponsorvirksomheten har vært en del av bankens sosiale ansvar i mange år. I bankens bærekraftstrategi er dette et naturlig vesentlig tema. For mer informasjon se kapittelet om vesentlighetsanalyse.

RELEVANTE STYRINGSdokumenter

Relevant styringsdokument er «policy for marked- kommunikasjon og samfunn», vedtatt av styret. Denne policyen er igjen styrende for «Måldokument for SpareBank 1 Helgelands Gavestiftelse», vedtatt av styret i gavestiftelsen.

Måldokumentet beskriver hvilke tildelingskriterier og hvilken tildelingspraksis som skal gjelde:

- Formålet skal være allmennytting og samfunnsnyttig
- Enkeltprosjekter, personer, institusjoner, non profit næringsforetak, stiftelser eller tilsvarende kan være mottakere.
- Det er tiltakets godhet og lokalsamfunnets aksept som skal være grunnlaget for tildelinger. Det må likevel tas hensyn til at det over tid blir en rimelig geografisk fordeling av gavemidlene i forhold til bankens kundegrunnlag og antall innbyggere.
- Målgruppen er tiltak/prosjekter med varig virkning og med et betydelig potensial for å styrke/utvikle en sak, et område, en virksomhet eller en prosess.
- Tiltak med høy dugnadsfaktor/ egenkapitalbidrag har prioritet.
- Bærekraft: Gavestiftelsen skal i sin tildelingspolitikk ta hensyn til FN sine bærekraftsmål, bankens bærekraftstrategi og bankens samfunnsstrategi.

KRITERIER

Gavestiftelsen har klare retningslinjer for tildelinger, der gavebidrag ikke skal blandes med bankvirksomhet, og støtte skal ikke gi personlige fordeler eller konkurransefordeler. Stiftelsen gir ikke ordinær driftsstøtte, støtter normalt ikke offentlige tiltak, og har en restriktiv praksis for forprosjekter. Tildelinger er tidsbegrenset til 2 år, skal bidra til stedsutvikling på Helgeland, og prioriterer barn og ungdoms oppvekstsvilkår samt verdiskapende virksomhet.

I arbeidet med å styrke bærekraftfokus, har det vært et ønske om å intensivere både fokuset og kravene som stilles til våre samarbeidspartnere. Det er fokus på bærekraftmålene; god helse, innovasjon, bærekraftige byer og lokalsamfunn, ansvarlig forbruk og produksjon og samarbeid for å nå målene.

Styret har vedtatt at søknader som bidrar vesentlig til minst ett av de seks definerte miljømålene i EU-taksonomien vil bli sett på med positive øyne. Disse miljømålene inkluderer:

1. Begrensning av klimaendringer
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann og marine ressurser
4. Omstilling til en sirkulær økonomi
5. Forebygging og kontroll av forurensing
6. Beskyttelse og restaurering av biologisk mangfold og økosystemer

I motsatt fall vil gavetildelinger bli utelukket hvis aktiviteten forårsaker vesentlig skade på noen av disse miljømålene eller er ekskluderende for enkeltpersoner eller grupper.

TILTAK

Det er gjennomført en rekke tiltak i rapporteringsåret. Barn og unges oppvekstvilkår har høy prioritet i bankens gavetildeling. Vi vet at barne- og ungdomsårene har stor betydning for menneskers evne til å klare seg senere i livet, og på Helgeland er det mange frivillige lag og organisasjoner som legger ned et formidabelt arbeid for barn og unge. Det setter vi stor pris på og ønsker å være en aktiv medspiller og en god motivator gjennom utøvelsen av vår gavepolitikk.

Næring, kunnskap, forskning og utdanning

Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og Sparebank 1 Helgeland bidrar med sin gavepolitikk aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler, universitet, lokale kunnskapsparker og næringsforeninger for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Nærmere 20 % av bankens samlede gavemidler er viet til næring, kunnskap, forskning og innovasjonstiltak siden oppstarten av gavevirksomheten i 2007.

Ungdomsøkonomen

Målet er å tilby kursene "Økonomi og karrierevalg" til alle 9. klassinger og "Sjef i eget liv" til alle videregående elever på Helgeland. Med en fulltids ungdomsøkonom har vi nesten nådd dette målet.

Ungdomsøkonomen brukes også til andre opplæringstiltak som innovasjonscamper, hybelkurs, og økonomiopplæring for fremmedspråklige. Disse tiltakene er viktige for å

utruste ungdommen med nødvendige ferdigheter for fremtiden.

I tillegg til disse, ble det i 2023 tildelt midler til jobb- og utdanningsmesser, noe som gir ungdommen en mulighet til å utforske ulike karriereveier. Forskerfabrikkens Sommerskole ble også støttet, noe som fremmer interessen for vitenskap og teknologi blant ungdommen. Alt i alt, arbeider vi kontinuerlig for å styrke og utvide våre tilbud til ungdommen på Helgeland.

Drivkraftsprisen

Drivkraftsprisen ble delt ut under årets Drivkraftkonferanse i Mosjøen, og ble vunnet av Kirkens Bymisjon i Mo i Rana og Mosjøen. Vinneren mottar 100 000 kroner som skal gis videre til ett eller flere samfunnsnyttige formål, i tillegg til et kunstverk til vinneren.

Mål

Det ligger en rekke tiltak for 2024 og fremover i bærekraftstrategien. Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere/stille krav til inkludering i arrangement (Arrangement betyr i denne sammenhengen organisert aktivitet som skjer en eller flere ganger).

1. SpareBank 1 Helgeland skal sette bærekraft på dagsorden på sine sponseseminar.
2. SpareBank 1 Helgeland skal utvikle rutiner og retningslinjer for oppfølging av forventninger knyttet til bærekraft og inkludering overfor samarbeidspartnerne, med mål om «flest mulig, lengst mulig» og forebygging av utenforskap og frafall, spesielt fra idretten.
3. Innkjøp av profileringsartikler skal vurderes ut fra bærekraft, og være kvalitetsartikler med lang holdbarhet, Forbruket av profileringsartikler skal halveres, fra innkjøpstallene i 2021.

Bankens gavetildelinger i 2023

I 2023 har idretts – og kulturlivet normalisert seg etter årene med pandemi. Mange tiltak, prosjekt og arrangement har blitt gjennomført, og aktiviteten på Helgeland er god. Bankens gavestiftelse og gavefond har bidratt med gavetildelinger til kulturlivet på hele Helgeland, blant annet til musikkfestivaler, Pride-markeringer, konserter, konferanser, idrettsarrangementer og teateroppsetninger. Gavestiftelsen og gavefondet støttet idrettslag og kulturlivet på Helgeland med

over 7,5 millioner kroner. Fokus var på barn og ungdom, og støtten bidro til vekst og bærekraft i lokalsamfunnet. Store tildelinger inkluderte støtte til Rootsfestivalen, Verket Musikkfestival og et studentrekrutteringsprosjekt. I tillegg ble det gitt betydelig støtte til idrettslagene på Helgeland for utvikling, satsning, samt cuper og konkurranser. Dette bidro til å fremme idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv på Helgeland.

Verdier oppgitt i hele tusen	Gavefond	Gavestiftelse	Sum
Sum tilsagn 2023:	12.183	20.154	32.337
Antall saker	348	118	466
Herav til			
Idrett	10.497	6.765	17.262
Kultur	983	6.675	7.657
Kunnskap	289	2.900	3.189
Samfunn	340	2.589	2.929
Annet	75	200	275
Næring		200	200
Klima/miljø		825	825
Regionalt fordelt:			
Nord Helgeland	4.490	9.075	13.565
Midt Helgeland	3.790	2.875	6.665
HALD	1.963	1.900	3.863
Sør Helgeland	1.730	2.400	4.130
Hele Helgeland	210	3.904	4.114

Om rapporten

Ved spørsmål knyttet til rapporten eller tematikken som omfattes, ta kontakt med:

PETER EIDE WALSETH

Fagansvarlig bærekraft
469 04 996
peter.eide.walseth@sbh.no

HANNE NORDGAARD

Adm. direktør
416 85 777
hanne.nordgaard@sbh.no

ANNE EKROLL

Finansdirektør
913 36 452
anne.ekroll@sbh.no

GRI-INDEKS

GRI Content index	
Statement of use	SpareBank 1 Helgeland has reported in accordance with the GRI Standards for the period 01.01.2023-31.12-2023
GRI 1 Used	GRI 1: Foundation 2021
Applicable GRI Sector Standard(s)	N/A

Generell informasjon			
GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2022	Utelatelser
GRI 2: Generell informasjon			
2-1	Detaljer om organisasjonen: Navn på virksomhet; eierskap og juridisk selskapsform; hovedkontor; land virksomheten opererer i	Detaljer om SpareBank 1 Helgeland fremgår av styrets beretning og vedlegg til årsrapporten "Opplysninger om SpareBank 1 Helgeland".	
2-2	Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering	Det er ingen forskjell mellom selskapene som inngår i konsernregnskap i den finansielle årsrapporten og bærekraftsrapporten. Prinsipper for konsolidering fremgår av note 1 – regnskapsprinsipper.	
2-3	Rapporteringsperiode, hyppighet og kontaktperson	Se kapittel «Om rapporten». Dato for publisering av denne rapporten: 20.03.2024	
2-4	Endring av historiske data fra tidligere rapporter	Se kapittel «Usikkerhet og endringer fra 2022-rapporten»	
2-5	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen	Rapporten er vedtatt av styret, men er ikke tredjepartsverifisert. Dette vil vurderes fortløpende frem mot implementering av CSRD.	
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	Detaljer om SpareBank 1 Helgeland fremgår av styrets beretning. Banken er en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. En nærmere beskrivelse er tilgjengelig i kapittelet "Eierstyring og selskapsledelse". Informasjon om bankens verdikjede finnes i kapittelet «Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp»	
2-7	Ansatte	Se kapittel «Lokalbankens medarbeidere» Tall for ansatte i bankens fire kontorer (Mo i Rana, Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund) presenteres samlet. Dette gjelder også for andre indikatorer knyttet til de ansatte. Det forekommer ikke store variasjoner i antall ansatte i løpet av rapporteringsperioden.	

GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2022	Utelatelser
2-8	Arbeidere som ikke er ansatte	Se kapittel «Lokalbankens medarbeidere» Banken har ikke benyttet seg av bemanningsbyrå i 2023.	
2-9	Styringsstruktur og sammensetning	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse" og kapittel «Styringsstruktur bærekraft» i bærekraftsrapporten.	
2-10	Nominering og utvelgelse av øverste beslutningsorgan	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse".	
2-11	Informasjon om styreleder	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse".	
2-12	Styrets og konsernledelsens oversikt over håndteringen av organisasjonens påvirkning	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse" og kapittel «Styringsstruktur bærekraft» i bærekraftsrapporten.	
2-13	Delegering av ansvar for å håndtere organisasjonens påvirkning	Se eget kapittel «Styringsstruktur bærekraft».	
2-14	Styrets godkjenning av bærekraftsrapportering	Bærekraftsrapport kapittel "Styringsstruktur bærekraft"	
2-15	Interessekonflikter	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse". Banken har egen retningslinje for håndtering av interessekonflikter.	
2-16	Kommunikasjon av kritiske hensyn til styret	Se kapittel «Varsling»	
2-17	Styrets samlede kunnskap om bærekraftstrategien	Bærekraftsrapport kapittel "Styringsstruktur bærekraft"	
2-18	Evaluerings av styrets ytelse	Se eget kapittel i årsrapporten "Eierstyring og Selskapsledelse".	
2-19	Retningslinjer for godtgjørelse	Beskrivelse av godtgjørelsesordninger i Sparebank 1 Helgeland er publisert under bærekraftbibliotek på bankens hjemmeside.	
2-20	Prosesen rundt å fastsette godtgjørelse	Beskrivelse av prosessen rundt fastsettelse av godtgjørelser i Sparebank 1 Helgeland er publisert under bærekraftbibliotek på bankens hjemmeside.	
2-21	Årlige totale kompensasjonsforhold	Se Godtgjørelsesrapport, kapittel 4. Kompensasjonsforholdet tar utgangspunkt i gjennomsnittslønn for ansatte, ikke median-lønn.	

GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2023	Utelatelser
2-22	Uttalelse om bærekraftsstrategi	Se kapittel «Styringsstruktur bærekraft»	
2-23	Bedriftens retningslinjer	Se kapitlene «Styringsstruktur bærekraft» og «Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp» og «Styringsdokumenter»	
2-24	Innarbeidelse av bedriftens retningslinjer	Se kapittel «Styringsstruktur bærekraft»	
2-25	Klageordninger og prosessen for å utbedre negativ påvirkning	Se kapittel «Varsling» og «Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp»	
2-26	Varsling og andre ordninger for å søke råd og sende bekymringsmeldinger	Se kapittel «Varsling» og «Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp»	
2-27	Etterlevelse av lover og reguleringer	Se eget kapittel i årsrapporten «Eierstyring og Selskapsledelse».	
2-28	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger	Se kapittel «Samarbeid og initiativer»	
2-29	Tilnærming til interessentdialog	Se kapitlene «Bankens viktigste interessenter» og «Interessentdialog og eksperter»	
2-30	Tariffavtaler	Bedriftsavtale som er gjeldende for alle ansatte, både de som er organisert i fagforbund og de uorganiserte. 90 % av bankens ansatte er organisert i Finansforbundet	

SPESIFIKK INFORMASJON

GRI 3: Vesentlig tema

3-1	Prosess for å identifisere vesentlige temaer	Se kapittel «Vesentlighetsanalyse»	
3-2	Opplisting av vesentlige temaer	1. Finansiere klimagassutslipp 2. Opplæring og kompetansebygging 3. Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere. Ang. endring: se «Styringsstruktur bærekraft»	
3.3	Håndtering av vesentlig tema	Se kapitlene: «Vesentlig tema: Finansierte utslipp», «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging» og «Vesentlig tema: Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere»	

GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2023	Utelatelser
-----------------	-------------	-------------------	-------------

Økonomiske resultater

201-1	Økonomisk verdi generert og distribuert	MNOK	2022	2023	
		Verdi generert	955	1164	
		Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	783	985	
		Netto provisjonsinntekter	171	164	
		Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	1	15	
		Verdi distribuert	852	1059	
		Personalkostnader	172	186	
		Andre driftskostnader	209	228	
		Tap på utlån	11	100	
		Skatt	118	160	
		Utbytte egenkapitalbevisiere	277	291	
		Utbytte samfunnskapital	52	73	
		Renter hybridkapital	13	21	
		Verdier tilbakeholdt	103	105	
201-2	Finansiell påvirkning og andre risikoer og muligheter knyttet til klimaendringer	Se kapittelet «Vesentlig tema: Finansierte utslipp»			

Økonomisk kriminalitet og anti-korrupsjon

205:-2	Kommunikasjon og opplæring om retningslinjer og prosedyrer knyttet til anti-korrupsjon	Se kapitlene «Antikorrupsjon og anti-hvitvasking» og «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging»	
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Se kapitlene «Antikorrupsjon og anti-hvitvasking» og «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging»	

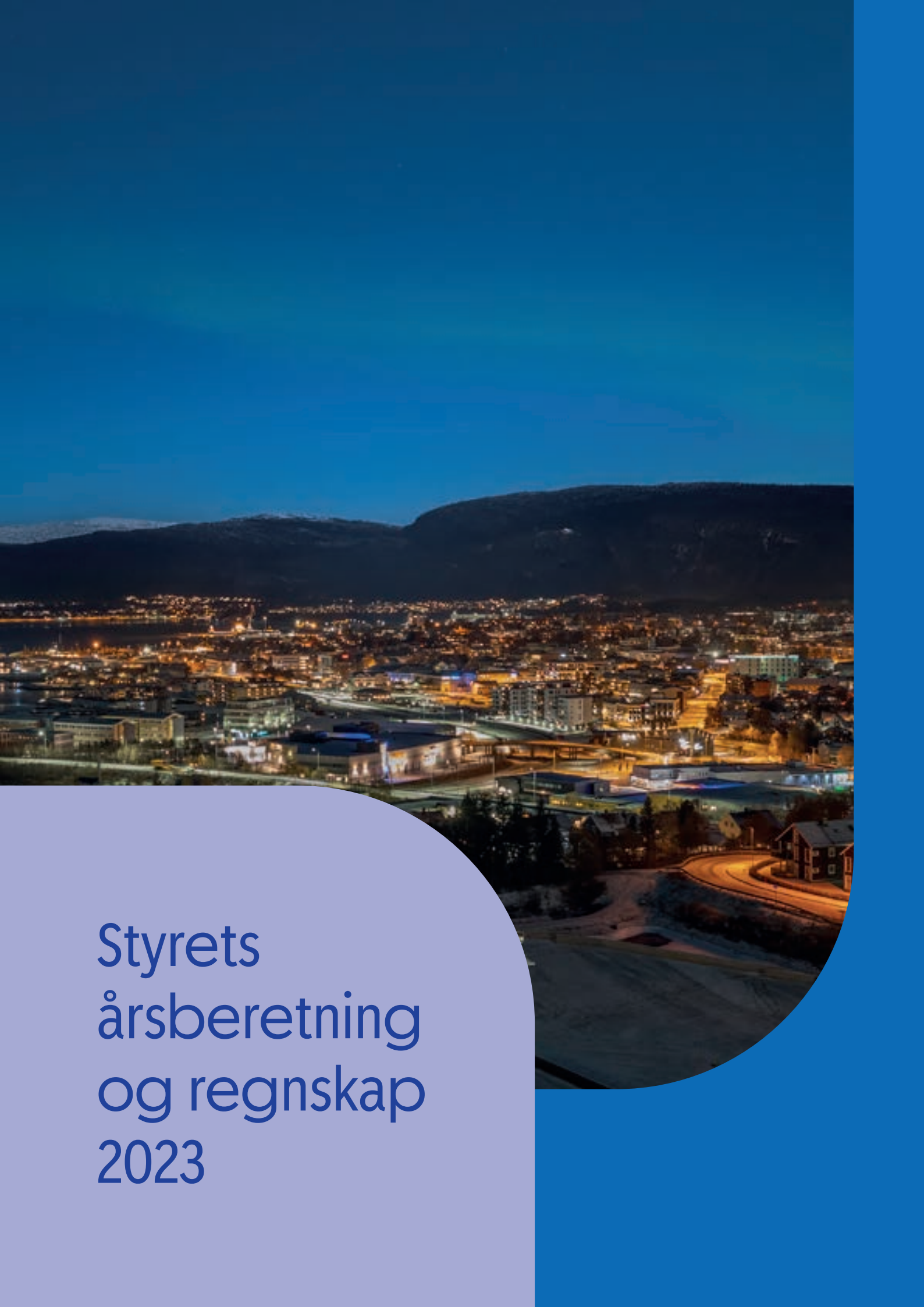
Miljø

Utslipp

305-1	Direkte utslipp av klimagasser (Scope 1)	Se kapittelet «Klimaregnskap»	
305-2	Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (Scope 2)	Se kapittelet «Klimaregnskap»	
305-3	Andre indirekte utslipp av klimagasser (Scope 3)	Se kapittelet «Klimaregnskap»	
305-4	Intensitet på klimagassutslipp	Se kapittelet «Klimaregnskap»	

GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2023	Utelatelser
Etterlevelse av miljøkrav			
307-1	Brudd knyttet til etterlevelse av miljørelaterte lover og forskrifter	Ingen brudd registrert i 2023	
Samfunn			
Ansatte			
401-1	Antall nyansettelser og turnover	Se kapittelet "Rekruttering"	
402-2	Fordeler gitt til fulltids-ansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatt	Bedriftsavtalen og tariffavtalen dekker alle ansatte. For øvrig, se kapitelet «Styringsstruktur bærekraft»	
401-3	Foreldrepermisjon	Banken har ansatte som har tatt ut foreldrepermisjon i 2023. Menn har i snitt tatt ut 15 uker, og kvinner har i snitt tatt ut 23 uker.	
Helse, miljø og sikkerhet			
403-8	Ansatte som er dekket av HMS-system	Se kapittelet «HMS-arbeidet»	
Opplæring og kompetanse			
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt	Se kapittelet «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging»	
404-2	Programmer for videreutdanning og overgangen til pensjonstilværelsen	Se kapittelet «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging»	
404-3	Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler	Se kapittelet «Vesentlig tema: Opplæring og kompetansebygging»	
Mangfold og like muligheter			
405-1	Kjønns sammensetning i styrende organer og i ledelsen	Se kapittelet «Styringsstruktur bærekraft»	
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner	Se kapittelet «Styringsstruktur bærekraft» I snittlønn finner vi alle lønnsendringer i ansattmassen, lokale og sentrale tillegg, lønnsglidninger gjennom året, ansatte som slutter og nye som begynner med høyere lønn, ansatte som går over i andre stillinger og beholder sin lønn mm. Kompensasjon for overgang fra ytelse- til innskuddspensjon er ikke med i lønnsgrunnlaget.	

GRI-indikatorer	Beskrivelse	Rapportering 2023	Utelatelser
Ikke-diskriminering			
406-1	Antall tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak som er iverksatt	Ingen tilfeller av diskriminering ble registrert i 2023.	
Organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger			
407-1	Identifiserte aktiviteter og leverandører der retten til å danne eller delta i fagforeninger og kollektive forhandlinger er truet	Ingen i 2023. Se kapittelet "Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp»	
Urfolks rettigheter			
411-1	Brudd på urfolks rettigheter	Ingen tilfeller i 2023. Se kapittelet "Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp»	
Sosial vurdering av leverandører			
414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier	Se kapittelet "Menneskerettigheter og bærekraftige innkjøp» I arbeidet med etterlevelse av åpenhetsloven ble 62 leverandører vurdert. De som ble ekskludert ble det fordi leveransene var for små, fordi SBH ikke kan ha en rimelig forventning om påvirkning, eller fordi leverandørforholdet er avsluttet eller håndtert gjennom avtaler i SpareBank 1-alliansen.	
414-2	Negativ påvirknings på sosiale forhold i leverandørkjeden og iverksatte tiltak.	I 2023 ble 62 leverandører vurdert. Ingen leverandører som ble vurdert ble identifisert til å være forbundet med signifikante faktiske eller potensielle negative sosiale påvirkninger.	
Personvern			
419-1	Dokumenterte klager angåendebrudd på kunders personvern og tap av kundedata	Det var ingen rapporterte personvernnavvik eller sikkerhetsbrudd som medførte bøter eller sanksjoner for konsernet i 2023. SpareBank 1 Helgeland meldte ett brudd på personvernsikkerheten i 2023 til Datatilsynet, og SpareBank 1 Utvikling meldte 6 brudd til Datatilsynet på vegne av alliansebankene i 2023. SpareBank 1 Utvikling meldte 4 brudd på IKT-forskriften på vegne av alliansebankene til Finanstilsynet i 2023.	
Etterlevelse av sosiale/økonomiske krav			
419-1	Brudd knyttet til etterlevelse av sosiale/økonomiske lover og forskrifter	Ingen tilfeller i 2023.	
Verdi bidrag til lag og foreninger			
	SpareBank 1 Helgeland KPI	Se kapittel «Vesentlig tema: Bidrag til lag, foreninger og samarbeidspartnere.	

A nighttime photograph of a city, likely Trondheim, Norway, viewed from an elevated position. The city is illuminated by warm yellow and orange lights, with a large body of water visible on the left. In the background, dark, snow-capped mountains rise against a deep blue twilight sky. The foreground shows a dark, paved area and some trees. A large, light blue curved shape overlaps the bottom left of the image, containing the title text.

Styrets årsberetning og regnskap 2023

Styrets årsberetning 2023

Innledende kommentar 2023

SpareBank 1 Helgeland er en selvstendig sparebank med klar målsetting om å være den ledende banken og en drivkraft for vekst på Helgeland. SpareBank 1 Helgeland er den eneste banken med hovedkontor i regionen. Bankens sterke markedsposisjon kombinert med faglig kompetanse, konkurransedyktige priser og god soliditet gjør at banken er godt rustet til å møte konkurransen fremover. Banken har kontorer i de fire byene på Helgeland.

HOVEDTREKK

- Et år preget av høye netto renteinntekter og økte tap på utlån
- Resultat før skatt utgjorde 650 mill. kr., mot 563 mill. kr. i 2022
- Nettorente på 985 mill.kr., en forbedring på 202 mill.kr. mot fjoråret
- Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital) på 10,4 (10,0) %
- Ren kjernekapitaldekning på 18,2 (19,0) % og uvektet kjernekapitalandel på 9,1 (9,2) %
- Styret foreslår overfor forstandskapet å utdele utbytte for 2023 på kroner 10,8 per egenkapitalbevis.

OM SPAREBANK 1 HELGELAND

HISTORIKK

Den 1. april 2005 ble dagens SpareBank 1 Helgeland etablert ved fusjon mellom Sparebanken Rana og Helgeland Sparebank.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i november 2008 som et heleid datterselskap av banken. Selskapet fikk konsesjon som finansforetak i februar 2009 og ble etablert for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Forstandskapet i banken fattet den 26. oktober 2010 vedtak om å konvertere deler av bankens grunnfond til eierandelskapital ved utstedelse av egenkapitalbevis. De nye egenkapitalbevisene ble gitt vederlagsfritt til Sparebankstiftelsen Helgeland, som ble opprettet samtidig med konverteringen. Banken utstedte egenkapitalbevis for til sammen nesten 605 mill. kr. som ble overført til stiftelsen.

I mars 2021 ble SpareBank 1 Helgeland en del av SpareBank 1 alliansen, i tillegg ble det gjennomført en virksomhetsoverdragelse til banken av store deler av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland.

VISJON, FORRETNINGSIDÉ OG STRATEGI

Konsernet har som visjon å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Forretningsidén er å være en lønnsom og ledende lokalbank som bygger fremtidens Helgeland. SpareBank 1 Helgeland skal tilby finansielle produkter og tjenester til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner tilknyttet Helgeland. Konsernet har en strategisk målsetting om å opprettholde sin sterke markedsposisjon og å være en aktiv støttespiller i utviklingen av regionen. Utlånsvirksomheten skal hovedsakelig være konsentrert om Helgeland. Konsernet skal være en attraktiv, positiv og utviklende kompetansearbeidsplass, og skal tilstrebe en kjønnsmessig lik representasjon i styrende organer og ledelse.

Sparebank 1 Helgeland sin målsetting er å gi eierne en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning. De to eiergrupperingene skal likebehandles. Halvparten av overskuddet eller mer skal som utgangspunkt utbetales som utbytte og gaver.

Konsernet har et langsiktig lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning minst på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt. Målsatt kostnadsprosent er på maksimalt 40 %, en innskuddsdekning på minst 60 % inkl. overførte lån til boligkredittforetak, og en personmarkedsandel på minst 60 % inkl. overførte lån til boligkredittforetak.

Måltalltallet for ren kjerne- og totalkapitaldekning er 1,3 prosentpoeng over regulatoriske krav. På nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 16,50 %, og 21,0 %.

KONSERNETS VIRKSOMHETSOMRÅDE

Virksomheten er i hovedsak konsentrert om tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet med tilhørende formidlingstjenester som salg av spare-, plasserings-, og forsikringsprodukter, samt leasing og salgspantlån.

Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv, lag/foreninger og offentlig sektor på Helgeland.

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom sine datterselskaper og har strategisk eierskap i tilknyttede selskaper og produktselskaper.

DATTERSELSKAPER

HELGELAND BOLIGKREDITT AS

Selskapet har konsesjon som kredittforetak med tillatelse til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Selskapets hovedformål er å tilby gunstige boliglån og bidra til å sikre konsernet stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige vilkår. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Daglig leder leies ut fra banken i 25 % stilling.

Overførte lån til Helgeland Boligkreditt planlegges redusert i samsvar med forfallene på innlånene i foretaket. Dette som en konsekvens av overgangen til SpareBank-1 alliansen, og finansiering via SpareBank 1 Boligkreditt. Foretaket er planlagt å videreføres med en forvaltningskapital på rundt 3,5 mrd. kr.

AS SPAREBANKBYGG

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, hvor banken er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

SPAREBANK 1 HELGELANDS EIENDOMSSELSKAP AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen, hvor banken er største leietaker. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

BANKBYGG MO AS

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Banken er største leietaker i bygget og banken eier 99,8 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

STORGT. 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

PRODUKT- OG ALLIANSESELSKAPER

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering, og består av 12 selvstendige banker som alle er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner.

Formålet med SpareBank 1-alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet, regionale forankring, lønnsomhet og soliditet, gjennom å dele utviklingskostnader, oppnå stordriftsfordeler og bygge kritisk kompetanse. SpareBank 1-alliansen har i dag totalt ca. 8 900 ansatte, hvor rundt 1.850 ansatte er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med datterselskaper.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

Banken har et indirekte eierskap i flere allianse-selskaper gjennom sin eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS på 3,4 %. Dette tilsvarer blant annet en indirekte eierandel på 0,65 % i Fremtind Forsikring AS.

SPAREBANK 1 BETALING

SpareBank 1 Helgeland har en eierandel på 2,86 % i selskapet som har som mål å videreutvikle Vipps sammen med de øvrige eierne.

SPAREBANK 1 FINANS NORD-NORGE AS

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er et norsk finansforetak. Selskapet tilbyr leasing og salgspantlån, med Nord-Norge som det primære markedsområdet. Banken har en eierandel på 15 % i foretaket.

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. SpareBank 1 Boligkreditt har IRBA godkjenning. Eierskapet i SpareBank 1 Boligkreditt AS er basert på en dynamisk modell, der eierbrøken varierer med overført størrelse på portefølje, solgt av den enkelte bank. Ved utgangen av 2023 har SpareBank 1 Helgeland en eierandel på 3,09 % og et overført volum på 8.559 mill.kr.

EIENDOMSMEGLER 1 NORD-NORGE AS

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS er et norsk eiendomsmeglingsforetak. Banken har en eierandel på 15 % i selskapet. EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS er medlem i en landsdekkende allianse med andre eiendomsmeglerselskap eid av SpareBank 1-banker. Selskapet er markedsleder i Nord-Norge, og har i de fleste byene i nord beholdt sin posisjon i et økende totalmarked.

REGNSKAPSHUSET SPAREBANK 1 NORD-NORGE

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS er et norsk regnskapsforetak. Selskapet er en ledende totalleverandør av regnskaps- og rådgivningstjenester for bedrifter, lag og foreninger i Nord-Norge. Banken har en eierandel på 15 % i foretaket. Regnskapshuset har gjennomført flere oppkjøp i 2023, herunder Adwice AS og Flex AS.

SPAREBANK 1 KREDITT ASA

SpareBank 1 Kreditt ASA er et norsk kredittforetak. Selskapet tilbyr produkter som kredittkort, forbrukslån og refinansiering av forbruksgjeld. Banken har en eierandel på 3,49 % i selskapet ved utgangen av 2023. Eierskap i SpareBank 1 Kreditt ASA er basert på en dynamisk modell, der eierandelen varierer med den enkelte banks andel av forretningsvolum i selskapet.

MARKED

Banken har sitt hovedmarked i de 18 Helgelandskommunene avgrenset av Saltfjellet i nord og grensen mot Trøndelag i sør. De største byene/tettstedene i markedet er Mo i Rana, Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen. Befolkningen i disse bykommunene omfatter ca. 60 % av befolkningen på hele Helgeland, som er ca. 78.000 innbyggere. Den største konkurrenten på Helgeland er DNB Bank ASA. SpareBank 1 Helgeland har en sterk

og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet.

SpareBank 1 Helgeland tilbyr rådgivning og finansielle løsninger til sine kunder gjennom kompetente rådgivere. Banken har et stort distribusjonsnett på Helgeland, samt moderne løsninger for å betjene kunder i digitale kanaler.

SpareBank 1 Helgeland har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter, med en markedsandel som anslås å være rundt 60 % på Helgeland. I landbrukssegmentet er banken ledende med en markedsandel på rundt 80 %.

Bankens næringsportefølje består i det vesentlige av små og mellomstore bedrifter innen ulike næringer. Bankens rådgivere har spisskompetanse innen mange bransjer og tilbyr næringslivet profesjonell rådgivning. Bankens markedsområde er Helgeland. Unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

I 2023 er det gjennomført flere større tiltak for å fremme arbeidet med bærekraft og samfunnsansvar i virksomheten.

Banken har begynt å lukke gap mellom bærekraftsrapportering etter GRI utarbeidet i 2022, og mot mot CSRD som treffer oss i årene som kommer. Banken har derfor i 2023 oppdatert sin doble vesentlighetsanalyse for å være i tråd med kravene for CSRD som vil være førende for bankens arbeid med bærekraft og ESG fremover. I forbindelse med dette ble bankens bærekraftstrategi oppdatert i desember 2023.

I Sparebank 1-alliansen pågår det et arbeid for etablering av data-hub for tilgjengeliggjøring av relevante ESG-data. Det er i 2023 levert en testversjon for ESG-stresstesting som vil videreutvikles. Gjennom tilgjengeliggjøring av datakilder og ESG-stresstest vil dette tas med i konsernets videre arbeid for kvantifisering, og utvikling av rapportering på ESG-risiko i ICAAP-prosess og for IFRS9 tapsavsetning.

Redegjørelse om arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft finnes i et eget kapittel i årsrapporten. Dette inkluderer informasjon om hvordan banken jobber med miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering.

MENNESKERETTIGHETER OG ANSVARLIG INNKJØP

SpareBank 1 Helgeland er forpliktet til å respektere og beskytte grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Banken tar aktivt avstand fra brudd på menneskerettigheter, arbeidstakers

rettigheter og internasjonal rett, både i egen drift og hos leverandører og forretningspartnere.

For å sikre dette, kartlegger banken regelmessig faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i drift, innkjøp og investeringer. Banken utfører årlige, eller ved behov, risikobaserte aktsomhetsvurderinger for å redusere risiko for negative konsekvenser. Resultatene fra disse vurderingene, samt iverksatte og planlagte tiltak, redegjøres årlig i henhold til OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Redegjørelsen for aktsomhetsvurderinger er tilgjengelig på bankens nettside.

ANTIKORRUPSJON OG ANTIHVITVASKING

SpareBank 1 Helgeland arbeider systematisk for å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking, terrorfinansiering og bedrageri. I tillegg har banken gode rutiner for å redusere risiko for økonomisk kriminalitet og for å avdekke og følge opp indikasjoner på dette. Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet.

Banken har i 2023 gjennomført tiltak for å sikre etterlevelse av gjeldende instruksjer, rutiner og arbeidsbeskrivelser, blant annet ved økt ressurstilfang og tilførsel av kompetanse for å sikre håndhevelse av regulatoriske og interne krav. Mistenkelige transaksjoner håndteres og rapporteres til Økokrim dersom aktuelle kriterier er oppfylt.

I 2023 gjennomførte nyansatte, rådgivere på PM og BM, samt styret og ledergruppa antihvitvaskkurs.

Det er også gjennomført kurs som omhandler bl.a. korrupsjon for ansatte i banken. Banken var ikke involvert i hendelser knyttet til korrupsjon i 2023.

I 2023 ble 12562 saker fulgt opp av bankens antihvitvaskavdeling og 119 saker oversendt Økokrim for videre oppfølging.

PERSONVERK OG DATASIKKERHET

Det var ingen rapporterte personvern- eller sikkerhetsbrudd som medførte bøter eller sanksjoner for konsernet i 2023. SpareBank 1 Helgeland meldte ett brudd på personvernssikkerheten i 2023 til Datatilsynet, og SpareBank 1 Utvikling meldte 6 brudd til Datatilsynet på vegne av alliansebankene i 2023. SpareBank 1 Utvikling meldte 4 brudd på IKT-forskriften på vegne av alliansebankene til Finanstilsynet i 2023.

SAMFUNNSENGASJEMENT

Som lokal sparebank utdeles betydelige deler

av overskuddet til allmennnyttige formål. For året 2023 foreslår styret å overføre 73 mill. kr. til gavestiftelsen og gavefond, til glede og nytte for store og små på Helgeland. I tillegg bidrar Sparebankstiftelsen Helgeland med gavetildelinger. Stiftelsens kapital er tilført fra banken.

Bankens visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland er et uttrykk for at bankens verdier og handlinger er forankret i et tydelig samfunnsengasjement. Banken er en samfunnsaktør som skal være en drivende kraft og medspiller i lokalsamfunnet som det er en del av, både innen kulturliv, idrett, talentutvikling, undervisning, forskning og næringsutvikling.

Banken henter motivasjon fra kunder og samarbeidspartnere gjennom tett dialog, læring og oppfølging. Gjennom gavetildelinger direkte fra bankens gavestiftelse, eller indirekte via SpareBankstiftelsen Helgeland, bidrar banken med økonomisk støtte til hundrevis av aktiviteter hvert eneste år. Barn og ungdom er samfunnets viktigste framtidige ressurs, og det er derfor fokus på det som skaper en meningsfull og innholdsrik oppvekst for barn og ungdom. For SpareBank 1 Helgeland er både privat, offentlig og frivillig sektor på Helgeland viktige partnere i arbeidet med å gjøre Helgeland til et livskraftig samfunn for alle.

Idrett og friluftsliv er en del av kulturarven på Helgeland, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for bolyst og gode opplevelser. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte rekrutteringsutfordringene regionen står ovenfor. Barn og unges oppvekstvilkår har derfor høy prioritet i bankens gavetildelinger.

Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon. SpareBank 1 Helgeland bidrar med sin gavepolitikk aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler, universitet, lokale kunnskapsparker og næringsforeninger for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft.

VIRKSOMHETSSTYRING

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for virksomhetsstyring skal sikre at bankens virksomhet er innenfor lover og forskrifter, og i tråd med allmenne og anerkjente normer og standarder. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisere, långivere, kunder, ansatte, ledelse, styringsorganer og samfunnet ellers. Virksomhetsstyringen skal sørge for en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets risikostrategi og den

overordne styring av operasjonell risiko er styringsdokumenter, som årlig behandles av styret. Styringsdokumentene er en viktig del av konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og gir føringer og rammer for konsernets overordnede holdninger til risikoprofil og risikoappetitt.

Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling. En fylldigere redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

ÅRSREGNSKAP 2023

REGNSKAPSPRINSIPPER

SpareBank 1 Helgeland utarbeider konsernregnskapet og morbankens regnskap i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av regnskapene til morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettstvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet. Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

HOVEDTREKK 2023

Konsernet fikk et resultat før skatt på 650 (563) mill. kr. Resultat etter skatt 490 (445)

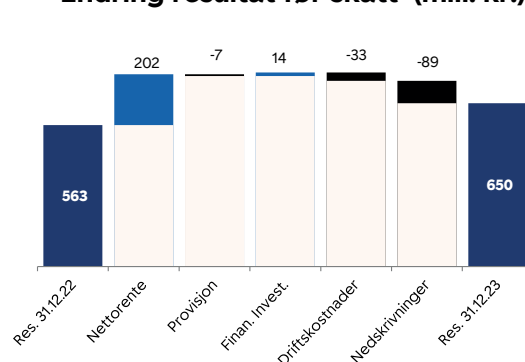
HOVEDTREKK 2023 (MILL. KR)	31.12.2023	31.12.2022	ENDRING
Nettorente	985	783	202
Driftskostnader	414	381	33
Resultat fra finansielle investeringer	15	1	14
Utlånstap	100	11	89
EK avkastning % ekskl. Hybridkapital	10,4 %	9,9 %	0,5 %
Resultat per egenkapitalbevis	13,9	12,8	1,0
Ren kjernekapitaldekning %	18,2 %	19,0 %	-0,6 %
Utlånstap % av brutto utlån inkl. overførte lån	0,27 %	0,03 %	0,24 %
Utvikling brutto utlån inkl. boligkreditt	1,7 %	0,9 %	0,8 %
Utvikling innskudd kunder	-1,8 %	6,7 %	-8,5 %

mill. kr gir en egenkapitalavkastning etter skatt justert for hybridkapital på 10,4 (10,0) %. Resultat per egenkapitalbevis er kr 13,9 (12,8).

Det foreslås en utdelingsgrad på 75 (75) % av utbyttegrunnlaget som gir et kontantutbytte på kr 10,8 (10,3) per egenkapitalbevis. Dette tilsvarer en utbyttegrad på 77 % av konsernets resultat etter skatt.

- Et år som er preget av høye netto renteinntekter og økte tap på utlån
- Resultat før skatt 650 (563) mill.kr.
- Netto renteinntekter på 985 (783) mill.kr.
- Resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser 15 (1) mill. kr.
- Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter 164 (171) mill.kr.
- Nedskrivninger på utlån 100 (11) mill.kr. eller 0,27 (0,03) % av brutto utlån inkl. overførte utlån.
- Kostnader i prosent av inntekter 36,0 (39,9) %.
- Egenkapitalavkastning etter skatt, eksklusive hybridkapital på 10,4 (10,0) %.
- Utlånsvekst på 1,7 % de siste 12. mnd

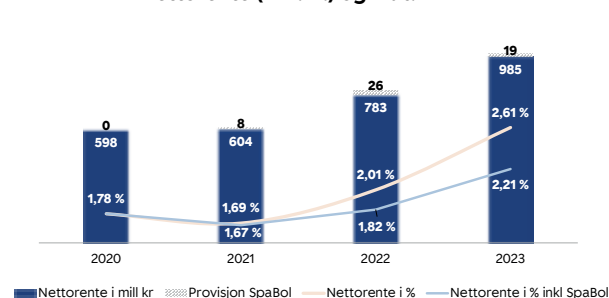
Endring resultat før skatt (mill. kr.)

NETTORENTEN

For 2023 ble netto rente- og kredittprovisjonsinntekter 985 (783) mill. kr., en økning på 202 mill. kr. fra fjoråret. Økningen for året er relatert til den generelle økningen i rentenivået gjennom 2023, i tillegg har banken styrket sine rentemarginen noe gjennom året.

Nettorente (mill.kr.) og i % av FVK

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør dette 2,61 (2,01) %. Inklusive provisjonsinntekter for overførte lån til boligkredittforetak utgjør netto renteinntekter 1.004 (809) mill.kr. per 31.12.2023. Dette tilsvarer en nettorente i prosent av forvaltningskapital inkl. overførte lån på 2,21 (1,82) %.

NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Netto provisjonsinntektene og andre driftsinntekter ble i 2023 164 (171) mill.kr. eller 0,43 (0,44) % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Herav utgjør provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt 19 (26) mill.kr. Provisjonsnivået har holdt seg stabilt gjennom 2023, reduksjonen i provisjoner fra 2022 er hovedsakelig relatert til ingen utbetaling av bonusprovisjon på skadeforsikring i 2023. Breddesalg med fokus på forsikring, leasing og refinansiering vil fortsatt være et satsingsområde for banken.

NETTO INNTEKTER FRA FINANSIELLE INVESTERINGER

Resultat fra finansielle eiendler og forpliktelser ble 15 (1) mill. kr i 2023, som er en økning på 14 mill. kr sammenlignet med 2022.

Resultat fra finansielle instrumenter i 2023 bærer preg av urolige tider som følge av krigen i Ukraina og Asia.

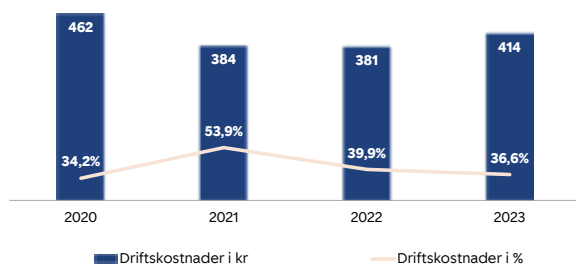
For året 2023 har verdipapirporteføljen hatt en verdioppgang på 8 mill.kr., mens fastrenteutlån har hatt en verdioppgang på 5 mill.kr. Rentederivater som ikke er inkludert i sikringsbokføring har hatt en verdinedgang på 19 mill.kr. Utbytte på aksjer, verdiendring og resultatandeler fra felleskontrollerte virksomheter bidrar positivt med 22 mill.kr. i 2023.

I morbanken er utbytte fra Helgeland Boligkreditt inntektsført med 56 mill. kr, i første kvartal 2023.

DRIFTSKOSTNADER

Samlede driftskostnader for året 2023 ble 414 (381) mill. kr. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble kostnadene 1,09 (0,98), mens kostnader i forhold til inntekter ble 36,0 (39,9) %.

Driftskostnader (mill. kr.) og i % av inntekt

Økte driftskostnader skyldes i stor grad prisstigning, men også økt bemanning og konsulentbruk relatert til bærekraft og

internrevisjon i 2023. Holdes inntekt fra finansielle investeringer utenfor blir nøkkeltallet 36,0 (39,9) %. Bankens måltall for kostnadsnivå er 40 % av totale inntekter.

Bankens sykefravær er lavere enn i 2022 og ble på 4,3 (4,7) %.

RESULTATFØRTE NEDSKRIVNINGER PÅ ENGASJEMENT

For året er tap på utlån og garantier resultatført med 100 (11) mill.kr. I prosent av brutto utlån inkl. overførte lån utgjør dette 0,27 (0,03) %.

Etter et år med lave tap i 2022 har det i 2023 vært enkelthendelser som har medført betydelige tap. Spesielt for bedriftsmarkedet begynner høye renter og et høyt kostnadsnivå å merkes for utsatte bedrifter. Banken har sett en økning i konkurser blant mindre selskaper og selskaper innenfor bygg/anlegg og eiendomsentreprenører, noe som også resultatet i 2023 har blitt preget av.

BALANSEUTVIKLINGEN

Forvaltningskapitalen utgjør 36,8 mrd. De siste 12 månedene har forvaltningskapitalen blitt redusert med -1.765 (-809) mill. kr eller -4,6 (-2,1) %. Redusert forvaltningskapital skyldes i hovedsak høy overføring av lån til SpareBank 1 Boligkreditt.

KONTANTSTRØM

Kontantstrømoppstillingen viser hvordan SpareBank 1 Helgeland har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Den er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, og investerings- og finansieringsaktiviteter. Likviditetsbeholdningen er redusert med -589 mill. kr. fra årsskiftet.

UTLÅN

Ved utgangen av 2023 utgjorde brutto utlån inkl. overførte lån til boligkredittforetak 37.982 mill. kr. Av konsernets utlån er 82,8 (84,1) % lånt ut til kunder på Helgeland.

Av samlede utlån utgjør 27.391 mill. kr, eller 72,1 (73,6) % utlån til personkunder. Herav er 8.369 mill. kr. overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Samlede utlån til personmarkedet har de siste 12 månedene blitt redusert med -93 (202) mill. kr. eller -0,3 (0,8) %. Ved utgangen av året utgjør utlån til næringsengasjement 10.591 (9.863) mill. kr. Herav er 190 mill.kr. overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. I bedriftsmarkedet er utlånsveksten de siste 12 mnd. 728 (120) mill. kr eller 7,4 (1,2) %.

INNSKUDD FRA KUNDER

Ved utgangen av året utgjorde kundeinnskuddene 24.683 mill. kr. De siste 12 månedene er innskuddene redusert med -446 (1.577) mill. kr, eller -1,8 (6,7) %. I kvartalet er innskuddene redusert med -363 mill.kr mot -281 mill.kr. i tredje kvartal 2023.

Konsernet har en høy innskuddsdekning hvor 91,9 (90,6) % er innskudd fra kunder på Helgeland. Av totale innskudd på 24.683 mill. kr er 15.237 mill. kr, eller 61,7 (57,7) % innskudd fra personkunder. 12 mnd. veksten i personmarkedet ble 745 (305) mill. kr, eller 5,1 (2,1) %. I bedriftsmarkedet er innskuddene de siste 12 mnd. redusert med -1.191 (1.272) mill. kr, eller -11,2 (13,6) %.

Innskuddsdekning i prosent av brutto utlån inkl. overførte lån var per 31.12.23 var 64,9 (67,3) %.

FINANSIERING

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Konsernet er også finansiert via det norske penge- og verdipapirmarkedet. Samlet kapitalmarkedsfinansiering utgjorde ved utgangen av kvartalet 6.451 (7.929) mill. kr., og har en tilfredsstillende fordeling på løpetid og innlånskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån med en durasjon på over ett år 78,1 (78,1) %. Per 31.12.23 er durasjonen på innlånsporteføljen 2,37 (2,28) år.

Banken tilrettelegger løpende for overføring av godkjente boliglån til boligkredittforetakene. Ved utgangen av kvartalet har banken overført 8.559 mill.kr. til SpareBank 1 Boligkreditt, og 4.426 mill.kr. til det heleide datterselskapet Helgeland Boligkreditt. Samlet utgjør dette 12.985 mill.kr, noe som er økning på 1.452 mill.kr. sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Lån overført Helgeland Boligkreditt inngår i bankens konsernregnskap, mens overførte lån SpareBank 1 Boligkreditt ikke blir konsolidert.

Internt fastsatt maksimal grense for overføring av lån til boligkreditselskap er p.t. på 35 % av brutto utlån og 50 % av brutto utlån til personmarkedet. Per 31.12.23 er overføringsgraden henholdsvis 34,2 (31,9) % og 47,4 (43,6) %. Overførte lån til Helgeland Boligkreditt planlegges redusert i samsvar med forfallene på innlånene i foretaket. Dette er en konsekvens av overgangen til SpareBank-1 alliansen, og finansiering via SpareBank 1 Boligkreditt. Helgeland Boligkreditt er planlagt å driftes videre med en forvaltningskapital på rundt 3,3 mrd. kr.

RATING

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moodys til A3 med «positive outlook». Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS er ratet av Moodys til Aaa. Moodys har tildelt banken en ESG rating på CIS-2 (nøytral til lav), noe som tilsvarer at ESG-risiko ikke påvirker Moodys vurdering av banken i positiv eller negativ retning.

EGENKAPITALBEVIS – HELG

Ved utgangen av kvartalet utgjør antall egenkapitalbevisiere 2.824. De 20 største eierne er notert med 80,3 % av eierandelskapitalen. Av dette eier Sparebankstiftelsen Helgeland 28,11 % og SpareBank 1 Nord-Norge 19,99 %. Antall utstedte egenkapitalbevis er 27.000.130.

Per 31.12.23 eide banken 30.787 egne egenkapitalbevis.

Ved utgangen av kvartalet var kursen på bankens egenkapitalbevis kroner 130. Dette representerer en økning på kroner 10 eller 8,0 % fra 31.12.22. Endringen er stor grad i samsvar med utviklingen av OSEEX (EK-bevis indeks).

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisiere en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Konsernet har en målsetting om at 50 % eller mer av eierandelskapitalens andel av overskuddet skal utbetales som utbytte, og tilsvarende at samme andel av grunnfondskapitalens andel av overskuddet skal utbetales som utbytte i form av gaver til allmennyttige formål. Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningfondet og grunnfondet.

Konsernets kapitaldekning og mulighetene for fremtidig lønnsom vekst vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttensnivå.

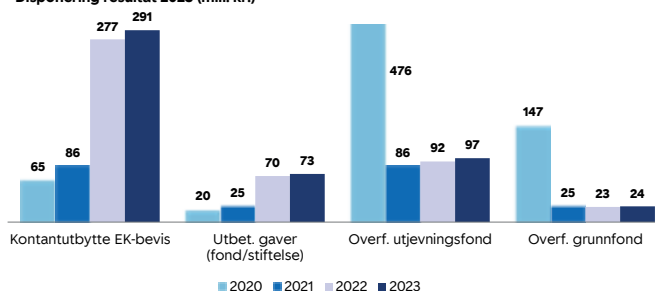
RESULTATDISPONERING

Morbanks resultat etter skatt ble 500 mill. kr. Korrigert for endring i fond for urealiserte gevinster og renter på fondsobligasjoner, ble utbyttegrunnlaget 485 mill. kr.

Ved fastsettelse av årets utbytte er bankens bankens kapital situasjon, herunder fremtidig kapitalbehov til vekst og potensielt kjøp av aksjer i Samarbeidende SpareBanker AS, hensyntatt. Styret foreslår med bakgrunn i nevnte vurderinger en utbyttegrad på 75 % av utbyttegrunnlaget. Dette medfører følgende disponering av resultatet for 2023.

- 291 mill. kr. i kontantutbytte, tilsvarende kroner 10,8 per EK-bevis
- 73 mill. kr. kroner til samfunnsnyttige formål
- 97 mill.kr. til utjevningfond, som tilsvarer kroner 3,6 per EK-bevis
- 24 mill.kr. kroner til grunnfondet

Disponering resultat 2023 (mill. kr.)

I prosent av konsernets resultat for 2023, justert for renter fondsobligasjoner, tilsvarer utbyttet en utbyttegrad på 77 %.

Utbytte utbetales til de egenkapitalbeviserne som er registrert som eiere per 20.03.24. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 21.03.24.

RISIKO- OG KAPITALSTYRING

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategi og ambisjoner, og skal sørge for at realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål er innenfor virksomhetens risikotoleranse. Det vil likevel kunne oppstå uventede tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummert i konsernets interne prosess for vurdering av kapitalbehov (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

Kredittrisiko: Risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne/vilje til å oppfylle sine forpliktelser og klimarisiko.

Likviditetsrisiko: Risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.

Markedsrisiko: Risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta.

Operasjonell risiko: Risiko for tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, cyberrisiko og internt eller eksternt bedrageri.

Compliancerisiko: Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer

AHV risiko: Risiko for ikke å etterleve lov og forskrift for anti hvitvask- og terrorfinansiering, eller ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risiko styres primært gjennom risiko- og kapitalstrategi, policy for virksomhetsstyring, policy risikostyring og intern kontroll, policy operasjonell risiko, periodisk vurdering og rapportering av operasjonell risiko, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse. Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som omfatter kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og

finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Konsernets risikostyringsenhet utgjør åtte årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon er fra 2022 outsorcet til et eksternt revisjons- og rådgivningsselskap, intern revisjonen rapporterer til styret. Intern revisor skal blant annet vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i konsernet for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er en av de mest sentrale risikoene konsernet har.

Kredittrisiko styres gjennom risiko- og kapitalstrategi, kredittpolicy, kredittstandard, kredittrutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kredittstandard, kredittrutiner og bevilgningsreglement ble november 2023 evaluert og fornyet, og med tilpasninger som er gjeldende fra 1.1.2024. Spesielt er kredittrisiko og vurderingene tilpasset til rutiner og dokumentasjon utarbeidet i SpareBank 1-alliansen. Fra 2023 har SpareBank 1 Helgeland tatt i bruk Sparebank 1 sin ESG-modul for kartlegging av ESG-risiko på den enkelte bedriftskunde. Det pågår et kontinuerlig arbeid med å identifisere og kartlegge ESG- risiko hos våre kunder.

Konsernets policy for kredittområdet er utledet fra den overordnede risiko- og kapitalstrategien, og inneholder standarder og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner. Styringsrammene dekker fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Disse rammene overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret, med tillegg av årlig porteføljegjennomgang for bedriftsmarkedet.

Utviklingen i kredittrisiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakers evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. Gjennom internkontroller gjennomføres i tillegg flere handlinger og aksjoner for kontroll og oppfølging av låntaker.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko fremkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå

for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav. Boliggetterspørselen har for 2023 vært avtagende med reduksjon i boligprisene som følge av økt inflasjon og dermed en økning i rentene på boliglån. Omfanget av nybygging har av samme årsak blitt betydelig redusert. Et avventende boligmarked er i stor grad gjennomgående for hele Helgeland.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er moderat, og nivået på misligholdte og tapsutsatte engasjement er vurdert som moderat. Brutto utlån til bedriftsmarkedet økte i 2023 med 728 mill.kr. eller 6,1 %. Konsernet har en liten portefølje av garanterte valutalån. Motverdien utgjorde per 31.12.23, 23 mill. kr. Porteføljen er fordelt på et mindre antall kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd.

Konsernet har i 2023 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivning basert på scoremodeller lik de som benyttes i Sparebank 1-alliansen. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold.

Resultatførte nedskrivninger på utlån ble i 2023 100 mill.kr., mot 11 mill. kr. i 2022. Nedskrivningene vurderes som høye og utgjør 0,27 (0,03) % av brutto utlån inkl. overførte lån. Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement utgjør 390 mill. kr., som tilsvarer 1,3 (0,8) % av brutto utlån. Engasjementene følges løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjement gjennom spesifikke watch-lister. Etterlevelse av ramme verk og rutiner i enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og kredittstøtte. For bedriftsmarkedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne, og sikkerhetsvurderinger, dette gjennom både månedlige og kvartalsvise gjennomganger. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvise analyser av kvalitet på ny innvilgede lån, og halvårsvis på totalporteføljen. Det er stort fokus og regelmessige gjennomganger av kvaliteten i kredittarbeidet. Herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene.

Utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikorapport til styret.

LIKVIDITETSRISIKO

Konsernet skal til enhver tid ha tilstrekkelige likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall, samt ha en likviditetsstrategi som bidrar til å sikre tilgang til tilstrekkelig langsiktig finansiering. Konsernet skal benytte seg av de vanlige innlånskildene i markedet for å optimalisere en diversifisert innlånsstruktur. Styret har vedtatt en policy for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Policyen har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring. Likviditetspolicyen gjennomgås årlig av styret.

Bankens likviditetsreserve består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer utstedt av solide utstedere. Banken tilfredsstiller LCR/NSFR (liquidity coverage ratio/net stable funding ratio) i henhold til gjeldende myndighetskrav med god margin. Overvåking og måling av likviditetssituasjonen baseres på ulike stresstestscenarier som tar hensyn til både markedsspesifikke og bankspesifikke hendelser. Konsernet hadde LCR på 159 (158) % ved årsslutt. NSFR var ved utgangen av året 136 (144) %.

Det er stilt sikkerhet i bankens eiendeler (obligasjoner) for låneopptak i Norges Bank på til sammen 574 (624) mill. kr. som i sin helhet er ubenyttet ved årsskiftet.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes mål for langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, i tillegg til regulatoriske krav til LCR og NSFR. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån skal utgjøre minst 70 % av samlede innlån. Andelen langsiktig finansiering har i hele 2023 vært godt innenfor rammen.

Konsernet har likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsreserver i konsernets likviditetspolicy. Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 7,0 (7,2) milliarder kroner eller 19,1 (18,7) % av konsernets forvaltningskapital. Samlet durasjon på renteporteføljen er 1,74 (1,69) år.

Innskuddsdekningen er en viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisikoen. Innskuddsdekning er andelen av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt et måltall til innskuddsdekning på 60 % inkl. overførte lån til boligkredittforetak. Dette måltallet var innfridd gjennom hele 2023, og var ved utgangen av året på 64,9 %.

MARKEDSRISIKO

Konsernets samlede markedsrisiko består i hovedsak av aksje-, rente-, valuta-, eiendom-, kredittspread-, og eierrisiko.

Styret har vedtatt en finanspolicy for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt konkrete rammer for rente-, kredittspread- og aksjepriserisiko. Policyen revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Konsernets likviditetsreserver består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer som kvalifiserer innenfor regelverket til LCR. Papirene består for det meste av likvide 0/10/20 % – vektete papirer. Verdipapirene er primært basert på FRN (flytende rente) struktur og har derfor en lav renterisiko.

Kredittdurasjonen på hele porteføljen skal være innenfor 2,0 år. Fullmaktsrammer sikrer god diversifisering og begrensning av eventuell motpartsrisiko. Konsernets utlån til kunder og innskudd fra kunder er hovedsakelig basert på flytende rentebetingelser, det samme gjelder bankens likviditetsportefølje. Innlånsporteføljen består av både FRN-baserte lån, men også lån til fast rente. Renterisikoen på fastrente innlån begrenses ved bruk av rentebytteavtaler.

Konsernet påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i likviditetsporteføljen. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Den totale renterisikoen styres innenfor målsatt nivå gjennom en samlet styring av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ policy for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbuffer. Det stilles krav til utsteders rating. I tillegg er det fastsatt en maksimal ramme for durasjon på den rentebærende verdipapirportefølje, samt at denne skal være diversifisert mellom ulike bransjer og typer utstedere.

Konsernets posisjoner i aksjer er ved utgangen av året i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper og produktselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat. Konsernet har ingen aktiv eiendomsforvaltning, eller eksponering i eiendom, utover eiendommer som er knyttet

virksomheten, eventuelt overtatte eiendommer som skal avhendes.

VALUTARISIKO

SpareBank 1 Helgeland er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer eller valutabeholdning utover eurobeholdning i minibanker og garanterte valutalån. Konsernets valutarisiko er ubetydelig.

OPERASJONELL RISIKO

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko. Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, overholdelse av lover og retningslinjer.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Søkelys på system og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet.

Operasjonell risiko måles ved vurdering av operasjonelle hendelser tilordnet definerte tapshendelseskategorier, og ved oppsummerte avvik avdekket gjennom rutinemessig kontroll. Operasjonell risiko kvantifiseres ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko. Dette summeres opp i krav om å holde tilstrekkelig kapital som sikkerhet for framtidige forventede tap som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko.

Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

ESG RISIKO

ESG-risiko er risiko for tap som stammer fra nåværende eller fremtidige effekter fra ESG-faktorer som påvirker kjernevirksomheten til konsernet. Dette enten gjennom motparter eller investeringer. ESG-risiko materialiserer seg gjennom tradisjonelle kategorier av finansiell risiko (kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell- og omdømmerisiko, likviditets- og finansieringsrisiko).

Konserts arbeid mot ESG risiko er forankret i bærekraftstrategi, policy for samfunnsansvar og bærekraft som er vedtatt av styret. ESG risiko er videre integrert i øvrige styringsdokumenter, metodikk og standarder fordelt på nevnte risikokategorier. Vesentlighetsanalysen er gjennomført for å identifisere områder der SpareBank 1 Helgelands bidrag kan ha størst effekt, dette gjennom en vurdering av både risiko

og mulighet for påvirkning.

Arbeidet med bærekraftstrategien er godt forankret blant ansatte, ledelse og styret. Konsernet har som mål å være en tydelig drivkraft for bærekraftig vekst, kompetanse og samarbeid på Helgeland. For at konsernet skal lykkes med sine målsettinger er de ansattes eierskap og kompetanse den klart viktigste faktoren. Derfor har konsernet i 2023 gjennomført et kompetanseløft med relevante kurs for ansatte og tillitsvalgte. I SpareBank 1-alliansen pågår det et arbeid for etablering av data-hub for tilgjengeliggjøring av relevante ESG-data og det er i 2023 levert en testversjon for ESG-stresstesting som er under videreutvikling. Gjennom tilgjengeliggjøring av datakilder og ESG-stresstest vil dette tas med i konsernets videre arbeid for kvantifisering og utvikling av rapportering på ESG-risiko i ICAAP-prosess og for IFRS9 tapsavsetning.

HVITVASKING OG TERRORFIANSIERINGS RISIKO

Konsernet arbeider systematisk for å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Arbeidet er forankret i risiko og kapitalstrategien, bærekraftstrategien, policy for operasjonell risiko, policy for samfunnsansvar og bærekraft og policy mot hvitvasking og terrorfinansiering. Konsernet har lagt ned et betydelig arbeid for oppdatering og etablering av rutineverk for å redusere risiko for økonomisk kriminalitet. I løpet av 2023 har konsernet iverksatt tiltak for å sikre etterlevelse av gjeldende instruksjoner og rutiner, blant annet gjennom økt ressursbruk og kompetansehevende tiltak.

COMPLIANCE

Styret legger avgjørende vekt på at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler, og at interne regler og retningslinjer skal følges. Økte regulatoriske krav vies stor oppmerksomhet.

SOLIDITET

Etter forholdsmessig konsolidering utgjør netto ansvarlig kapital ved utgangen av 2023 4.888 mill. kr, herav fondsobligasjon med 398 mill. kr og ansvarlig lån med 350 mill. kr.

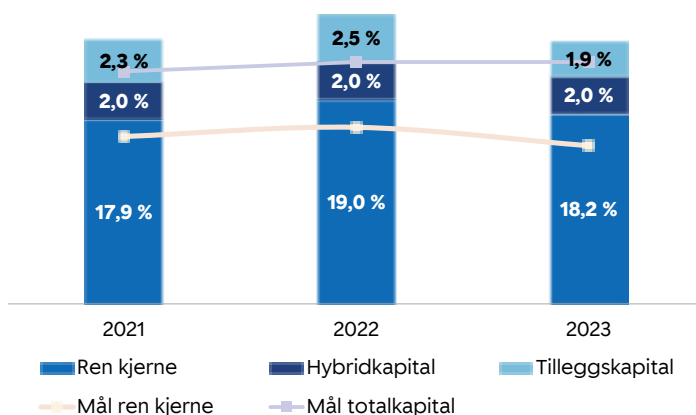
Konsernet har per 31.12.23 en ren kjernekapitaldekning på 18,2 (19,0) % og en totalkapitaldekning på 22,1 (23,5) %. Resultatet ved utgangen av året inngår i ren kjernekapital, fratrasket foreslått utbytte klassifisert som egenkapital.

Lovbestemt minstekrav til ren kjernekapitaldekning er på 14,0 %. Konsernet har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Konsernets krav til ren kjernekapital, inkludert Pilar 2 tillegg, utgjør dermed 15,2 % (14,2 %).

Måltalltallet for ren kjerne- og totalkapitaldekning

er 1,3 prosentpoeng over gjeldende regulatoriske krav, på nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 16,5 %, og 21,0 %. Bankens kapitaldekning er høyere enn målsettingen. Overskuddskapital nyttes til fremtidig vekst eller alternativt utdeles til eierne gjennom høyere utbytte og økt gavetildeling. Potensielt kjøp av aksjer i Samarbeidende SpareBanker AS er hensyntatt i vurdering av nåværende kapitalnivå. SpareBank 1 Helgeland benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen.

Utvikling kapitaldekning i %

Konsernets uvektede kjernekapital (leverage ratio) etter forholdsmessig konsolidering utgjorde ved utgangen av året 9,2 (9,2) %. Minstekravet for ikke systemviktige banker er på 5 %.

DATTERSELSKAPENE

Helgeland Boligkreditt AS (100 %)

Resultat etter skatt ble 22,2 (28,3) mill. kr for 2023 og egenkapitalen per 31.12.23 er 567 (577) mill. kr.

AS Sparebankbygg (100 %)

Resultat etter skatt i 2023 ble 0,5 (0,4) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 1,7 (1,2) mill. kr.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS (100 %)

Resultatet etter skatt i 2023 ble 1,4 (1,1) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 10,8 (9,4) mill. kr.

Bankbygg Mo AS (99,8 %)

Resultat etter skatt i 2023 ble -5,8 (-10,0) mill. kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 79,6 (36,3) mill. kr.

Storgt. 73 AS (100 %)

Resultat etter skatt i 2023 ble 1,1 (0,3) mill. kr, og egenkapital på 5,9 (4,8) mill. kr.

FORSIKRING

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer

og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikring dekker formueskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse.

KONSERNETS GODTGJØRELSESPOLITIKK

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 Helgeland utformes i samsvar med finansforetaksloven, og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Standarder som omhandler godtgjørelsesordningene i SpareBank 1 Helgeland ble sist oppdatert og vedtatt i styret i desember 2023.

Godtgjørelsesrapporter og standard for fastsettelse og endring av godtgjørelse til ledende ansatte publiseres som egne dokumenter på bankens hjemmeside.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke oppstått noen hendelser av vesentlig betydning for regnskapet etter balansedatoen.

UTSIKTENE FREMOVER

Desember 2023 markerte trolig rentetoppen, hvor lenge renten blir værende på et høyt nivå er fortsatt usikkert. Et makrobilde med krig i Europa og Asia, relativt høy prisvekst og lav arbeidsledighet indikerer at rentenivået forblir høyt også i store deler av 2024. Renteutviklingen de siste to årene har gitt de fleste av bankens person- og bedriftskunder trangere økonomi, og for flere av kundene er renteutviklingen kombinert med høy prisstigning svært utfordrende.

Ambisjonene på Helgeland er likevel store, og banken har tro på at det som skjer i regionen vil bidra til å ytterligere stadfeste Helgeland som en fremtidsrettet industri- og havbruksregion, turistdestinasjon, og ikke minst som en sentral bidragsyter til det grønne skiftet. Etableringen av grønn industri som hydrogen- og ammoniakkproduksjon, forventes å påvirke industriveksten i regionen positivt.

Det forventes betydelig økt aktivitet på Helgeland i årene fremover, da spesielt på bedriftsmarkedet. Store infrastruktur- og industriprosjekter som flyplass, dypvannskai, hydrogenproduksjon, sykehus og bolig- og veiutbygging vil medføre investeringer opp mot 20 milliarder kroner på Helgeland. Det makroøkonomiske bildet skaper imidlertid usikkerhet knyttet til både størrelser og tidspunkt på investeringene. Banken er godt posisjonert for å være en viktig bidragsyter for de lokale næringslivsaktørene som forventes å påvirkes av denne utviklingen. Dette gjennom deres direkte bidrag inn i prosjektene, eller

ved at de på annen måte tar del i de positive ringvirkningene investeringene gir. På privatmarkedet forventer styret den nærmeste tiden en svak markedsvekst. Konsernets vekstambisjoner tilsier en utlånsvekst minimum tilsvarende markedet på Helgeland. Styret vil likevel prioritere lønnsom vekst. På lengre sikt forventes det stor aktivitet i regionen, dette gir grunn for optimisme knyttet til den langsiktige veksten også på personmarkedet.

Etter et år med lave tap i 2022 har det i 2023 vært enkelthendelser som har medført økte tap. Spesielt for bedriftsmarkedet begynner høye renter og et høyt kostnadsnivå å merkes for utsatte bedrifter. Banken har sett en økning i konkurser blant mindre selskaper og selskaper innenfor bygg/anlegg og eiendomsentreprenører, noe som også resultatet i 2023 har blitt preget av. Det er etter bankens vurdering ingen indikasjoner på en vesentlig forverring av kredittkvaliteten på utlånsporteføljen. Urolige markeder, høye renter og prisvekst medfører økt usikkerhet med hensyn til fremtidige tap. Banken opprettholder likevel den langsiktige forventningen om tap på rundt 0,18% av brutto utlån

Konsernet har et lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt. Et svakt fjerdekvartal medførte at målet ikke ble oppnådd for 2023, målsettingen forventes innfridd for 2024.

For utlån- og innskuddsporteføljen inklusive overførte lån til boligkredittforetak, er det estimert at rentehevingen i fjerde kvartal vil gi en styrking av nettorenten. Dette til tross for at økte finansieringskostnader og pristilpasninger trekker effekten på nettorenten ned.

Nivået på provisjonsinntektene er stabilt. Etablerte pristiltak og en offensiv salgsorganisasjon gir grunnlag for å forvente at nivået fratrasket provisjonene fra boligkredittforetak i 2023 vil stabilisere seg på i overkant av 0,30 % av forvaltningskapitalen. Driftskostnader for basisdriften forventes å forholde seg relativt stabile, men vil likevel påvirkes av høy prisvekst og økte avskrivninger relatert til renovering av bankens hovedkontor. Kostnadsprosenten forventes likevel å være godt innenfor bankens måltall; kostnader i forhold til inntekter på under 40 %.

Positiviteten og mulighetene på Helgeland er store, og gir styret god tro på fremtiden. SpareBank 1 Helgeland skal være en sentral bidragsyter for vekst i regionen.

Styret for SpareBank 1 Helgeland

Mo i Rana, 27. feb. 2024

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo
styremedlem

Siw Moxness
styremedlem

Audhild Bang Rande
fast møtende vara

Ann-Helen Baadstrand
styremedlem

Kenneth Normann
ansattevalgt styremedlem

Solrun Johansen
ansattevalgt styremedlem

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Konsernets risiko- og kapitalstrategi skal sikre at virksomhetsstyringen er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. Strategien beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskyternes og andre gruppers interesser i konsernet.

Styringsdokumenter for SpareBank 1 Helgelands ulike virksomhetsområder konkretiserer styringsmål og rammer. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel. Policy operasjonell risiko, policy risikostyring og intern kontroll og standarder for systemer og prosesser setter søkelys på vurdering og intern kontroll knyttet til risikoen i konsernet. SpareBank 1 Helgelands røtter er dypt forankret på Helgeland, og banken er levende opptatt av det som skjer i regionen. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland.

Ettersom SpareBank 1 Helgeland er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmenntilgode formål. Sparebankene kan betale utbytte til lokalsamfunnet av resultatandelen av den del av egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet. Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i et skjebnefellesskap – banken og helgelendingen. SpareBank 1 Helgelands Gavefond er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland.

I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har SpareBank 1 Helgeland valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi. Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll. SpareBank 1 Helgeland har som ambisjon å følge de nevnte

anbefalinger så langt de passer.

I tråd med Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse, følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

VIRKSOMHET

SpareBank 1 Helgeland er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet SpareBank 1 Helgeland gjelder konsernet SpareBank 1 Helgeland.

I henhold til vedtektene i SpareBank 1 Helgeland er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere finansielle tjenester til privatpersoner, næringsliv og offentlig sektor og forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken kan utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til gitte konsesjoner og den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av konsernets mål og strategier. SpareBank 1 Helgeland har en tre årig strategiperiode med årlig rullering. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og konsernets planer justeres og tilpasses løpende. Konsernets strategiske plattform er sammenfattet i hovedpunktene visjon, forretningsidé, identitet, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer.

Sparebank 1 Helgeland er en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Konsernets organisatoriske struktur er dynamisk, og vurderes til enhver tid ut fra gjeldende behov og rammebetingelser.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond, utjevningfond, fondsobligasjon og annen egenkapital.

Konsernets målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minimum 16,5 % og en totalkapitaldekning på over 21,0 %.

BANKENS UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Målsettingen for årlig utbytte er at halvparten eller mer av overskuddet utbetales som utbytte og gaver til allmennnyttige formål. Det er videre et mål om at de to eiergrupperingene skal likebehandles. Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningfondet og grunnfondet.

Konsernets kapitaldekning og mulighetene for fremtidig lønnsom vekst vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttelnivå.

LIKEBEHANDLING AV EGENKAPITALBEVISEIERNE

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

FRI OMSETTELIGHET

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i SpareBank 1 Helgeland. Stiftelsen skal i henhold til sine vedtekter eie 25 % eller mer av egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Helgeland.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at ervervelse av egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

FORSTANDERSKAP

Forstanderskapet er bankens øverste organ, og er sammensatt av egenkapitalbevisere, kunder og ansatte. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov og vedtekter. Forstanderskapet velger bankens styre.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget. Valgene skjer i tråd med lov om finansforetak og finanskonsern. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs.

Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er). Alle valg skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbeviserens valg sendes samtlige egenkapitalbevisere fjorten dager før valget, selve valget gjennomføres elektronisk. I tillegg informeres det om valget på bankens hjemmeside og via Oslo Børs.

Innskytternes valg kunngjøres ved elektronisk oppslag på skjerm i bankens lokaler og på bankens hjemmeside 2 uker før valget, selve valget foregår elektronisk.

VALGKOMITEEN

Bankens valgkomite forbereder:

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbeviserens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i valgkomiteen.

STYRETS SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

SpareBank 1 Helgelands valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges av forstanderskapet. Styret består av fra 6 til 9 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer. Styret består nå av 8 faste medlemmer. For tiden er 4 av de faste medlemmene kvinner. Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kapasitet, uavhengighet og kjønnsbalanse. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse. Alle som velges til medlem eller varamedlem til styret må tilfredsstille de krav til egnethet som følger av lovgivningen.

STYRETS ARBEID

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter administrerende direktør og styrekoordinator. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av SpareBank 1 Helgeland og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling

og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll. Den årlige strategiprosessen med rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder. Det er i 2023 avholdt 17 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, strukturendringer, risiko- og kapitalstyring og lønnsomhet har vært blant styrets fokusområder. Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal blant annet se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter, samt bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Medlemmene i risikoutvalget er Bjørn Andreas Krane (leder), Rolf Eigil Bygdnes og Siw Moxness. Risikoutvalget har avholdt 9 møter i 2023.

Medlemmer i godtgjørelsesutvalget er Bjørn Andreas Krane (leder), Marianne Steinmo og Kenneth Normann (ansatte-representant). Godtgjørelsesutvalget har avholdt 3 møter i 2023.

Medlemmer i revisjonsutvalget er Siw Moxness (leder) Bjørn Andreas Krane og Rolf Eigil Bygdnes. Det er avholdt 12 møter i 2023.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

God risiko- og kapitalstyring er sentralt for SpareBank 1 Helgelands langsiktige verdiskaping.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå innenfor bankens viktigste forretningsmessige risikoområder. SpareBank 1 Helgeland har en målsetting om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot de viktigste områdene:

- Kreditt
- Marked
- Likviditet
- Operasjonell risiko, herunder HMS, IT, kommunikasjon, marked og compliance
- ESG-risiko og anti hvitvask (AHV)- og anti terrorfinansiering

Valg av metode for risikovurdering skal hensynta i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder. Styret i SpareBank 1 Helgeland legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger og kvantifiseringer gjennomføres kvartalsvis, og ICAAP gjennomføres en gang pr år. Bankens risiko- og kapitalstrategi skal være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekter av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Direktør BM leder bankens kredittutvalg, som påser at innvilgelse av kredittsaker er innenfor den enkeltes fullmakt vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av kredittutvalget. Finansdirektør leder bankens finansutvalg, som drøfter innlån og andre relevante tema innenfor fullmakter vedtatt av styret.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som anti hvitvask – og anti terrorfinansiering, styring, kontroll og rapportering. Vurdering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen).

Alle ledere i SpareBank 1 Helgeland har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget fag- og/eller ansvarsområde, dette i tråd med bankens risikorammer. SpareBank 1 Helgeland har vedtatt risiko- og kapitalstrategi, policy virksomhetsstyring og policy operasjonell risiko. Disse er styrende for konsernets målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Innenfor dette inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde, kvaliteten i internkontrollen samlet og for complianceområdet, AHV og terrorfinansiering samt GDPR særskilt. I tillegg rapporteres registrerte hendelser samt oppfølging av risikoreduserende tiltak.

Banken har outsourcet intern revisjonsfunksjonen til et revisjons- og rådgivingselskap som på vegne av styret skal vurdere og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å overvåke og redusere risiko. Intern revisors kontroll skjer på grunnlag av årlig styregodkjent revisjonsplan. Bankens etiske retningslinjer omfatter

informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal gis.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Forstanderskapet fastsetter bankens honorarsatser.

Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av godtgjørelsesrapport publisert på bankens hjemmeside.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har per 31.12.23 ingen opsjons- eller bonusavtaler. Administrerende direktør har avtalefestet sluttlønn. I foretakets godtgjørelsesrapport fremgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert standarder for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Videre vises det til bankens

hjemmeside hvor både standarder og godtgjørelsesrapport er publisert.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

SpareBank 1 Helgeland er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør.

Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved kvartalsregnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger. Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

OVERTAKELSE

Finansforetaksloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstanderskapet i de aktuelle sparebankene.

REVISOR

Forstanderskapet har valgt PricewaterhouseCoopers som ekstern revisor, og godkjenner dennes godtgjørelse.

RESULTATREGNSKAP

MORBANK		RESULTATREGNSKAP		KONSERN	
2022	2023	(Beløp i mill. kroner)	2023	2022	
972	1.553	Renteinntekter effektiv rentes metode	1.735	1.121	
153	258	Andre renteinntekter	262	153	
368	832	Rentekostnader	993	476	
14	17	Sikringsfondsavgift	19	15	
743	962	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter (note 5)	985	783	
179	171	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	171	179	
15	16	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	16	15	
13	11	Andre driftsinntekter (note 9)	9	7	
177	167	Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter (note 4)	164	171	
91	57	Utbytte	28	35	
5	-1	Netto resultat fra felleskontrollerte foretak	-1	5	
-40	-15	Netto resultat på finansielle instrumenter	-12	-39	
57	41	Netto resultat på finansielle instrumenter (note 8)	15	1	
171	185	Personalkostnader (note 10-14)	186	172	
202	230	Andre driftskostnader (note 10-14)	228	209	
373	415	Sum driftskostnader før tap på utlån, garantier m.v.	414	381	
604	755	Resultat før tap	750	574	
12	101	Tap på utlån, garantier m.v. (note 16)	100	11	
592	654	Resultat før Skatt	650	563	
112	154	Skatt (note 17)	160	118	
480	500	Resultat for regnskapsåret	490	445	
13	21	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat	21	13	
373	383	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens resultat	374	345	
94	96	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat	94	87	
0	0	Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	0	0	
480	500	Resultat for regnskapsåret	490	445	
13,8	14,2	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	13,9	12,8	
13,8	14,2	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	13,9	12,8	
Totalresultat					
480	500	Årsresultat etter skatt	490	445	
Poster som ikke vil bli omklassifisert over resultat:					
5	-1	Resultatført estimatavvik pensjoner	-1	5	
Poster som senere reverseres over resultat:					
0	0	Netto endring i virkelig verdi	0	0	
1	0	Skatt på utvidet resultat	0	1	
4	-1	Netto utvidet øvrige resultatposter	-1	3	
484	499	Periodens totalresultat	489	448	

BALANSE

MORBANK		BALANSE	KON- SERN	
31.12.22	31.12.23	(Beløp i mill. kroner)	31.12.23	31.12.22
EIENDELER				
71	83	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,33)	83	71
2.158	1.865	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	842	1.442
25.809	24.954	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,4,21,22)	29.203	30.832
31	64	Finansielle derivater (note 22,23)	64	31
5.586	5.866	Sertifikater, obligasjoner og aksjer (note 2.2,22,24,25)	6.113	5.735
145	142	Investeringer i felleskontrollerte selskaper (note 27)	142	146
591	648	Investeringer i datterselskaper (note 26,28)	0	0
94	83	Immaterielle eiendeler (note 31)	83	94
36	39	Varige driftsmidler (note 30)	250	209
80	135	Andre eiendeler (note 32)	80	66
34.601	33.879	Sum eiendeler	36.860	38.625
GJELD OG EGENKAPITAL				
308	316	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,34)	320	313
25.534	25.156	Innskudd fra kunder (note 2.2,4,22,35)	24.683	25.129
3.117	2.661	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,36)	6.099	7.476
29	33	Finansielle derivater (note 22, 23)	81	58
264	331	Andre forpliktelser (note 12,37)	274	260
453	352	Ansvarlig lånekapital (note 39)	352	453
29.705	28.850	Sum gjeld	31.809	33.689
Egenkapital				
268	266	Eierandelskapital (Note 41)	266	268
1.505	1.505	Overkursfond	1.505	1.505
1.535	1.626	Utjevningsfond	1.626	1.535
3.308	3.397	Sum eierandelskapital	3.397	3.308
802	824	Grunnfondskapital	824	802
84	101	Gavefond og gavestiftelse	101	84
886	925	Sum grunnfondskapital	925	886
27	18	Fond for urealiserte gevinster	18	27
398	398	Fondsobligasjon	398	398
277	291	Annen egenkapital (note 40)	313	316
4.896	5.029	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	5.051	4.933
		Ikke kontrollerende interesse	0	3
4.896	5.029	Sum egenkapital	5.051	4.936
34.601	33.879	Sum gjeld og egenkapital	36.860	38.625
Betingede forpliktelser utenom balansen (note 42)				

Styret for SpareBank 1 Helgeland

Mo i Rana, 27. feb. 2024

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo
styremedlem

Siw Moxness
styremedlem

Audhild Bang Rande
fast møtende vara

Ann-Helen Baadstrand
styremedlem

Kenneth Normann
ansattevalgt styremedlem

Solrun Johansen
ansattevalgt styremedlem

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

KONSERN

31.12.23

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- oblig.	Fond for ureal. gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Inte- res.	Sum
Egenkapital 01.01.23	270	1.505	-2	398	27	802	32	52	1.535	316	3	4.936
Årsresultat				21	-7	24	4	69	97	281	0	490
Utvidet resultat						-0			-1			-1
Årets totalresultat	0	0	0	21	-7	24	4	69	96	281	0	489
Utbetalt renter FO				-21								-21
Utdelt gaver							-5					-5
Andre endringer			-2		-2	-1			-5	-6	-3	-19
Transaksj. med eierne												
Utbetalt utbytte/ renter								-52		-277		-329
Egenkapital 31.12.23	270	1.505	-4	398	18	824	31	70	1.626	313	0	5.051
Innsk/opptj. egenkap.			1.771							3.281		5.051

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 16 mill. kr

KONSERN

31.12.22

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- oblig.	Fond for ureal. gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Inte- res.	Sum
Egenkapital 01.01.22	270	1.505	0	398	23	777	30	21	1438	161	3	4.626
Årsresultat				12	5	23	17	52	94	242	0	445
Utvidet resultat						1			2			3
Årets totalresultat	0	0	0	12	5	24	17	52	96	242	0	448
Utbetalt renter FO				-12								-12
Utdelt gaver							-15					-15
Andre endringer			-2		-2	1				-1		-4
Transaksj. med eierne												
Utbetalt utbytte/ renter								-21		-86		-108
Egenkapital 31.12.22	270	1.505	-2	398	27	802	32	52	1.535	316	3	4.936
Innsk/opptj. egenkap.			1.772							3.165		4.936

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 25 mill. kr

ENDRING I EGENKAPITAL

MORBANK

31.12.23

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- obliga.	Fond for ureal. gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Uttev. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.23	270	1.505	-2	398	27	802	32	52	1.535	277	4.896
Resultat				21	-7	24	4	69	97	291	500
Årets utvidet resultat						-0			-1		-1
Totalresultat	0	0	0	21	-7	24	4	69	96	291	498
Utbetalt rente FO				-21							-21
Utdelt gaver							-5				-5
Andre endringer			-2		-2	-1			-5		-10
Transaksj. med eierne											
Utbetalt utbytte/renter								-52		-277	-329
Egenkapital 31.12.23	270	1.505	-4	398	18	824	31	70	1.626	291	5.029
Innsk./opptj. egenkap.				1.771						3.258	5.029

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 16 mill. kr

MORBANK

31.12.22

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- obliga.	Fond for ureal. gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Uttev. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.22	270	1.505	0	398	23	778	30	21	1.439	86	4.550
Resultat				12	5	23	17	52	94	277	480
Årets utvidet resultat						1			2		3
Totalresultat	0	0	0	12	5	24	17	52	96	277	483
Utbetalt rente FO			-2		-1						-3
Emisjon											
Utdelt gaver								-21		-86	-108
Transaksj. med eierne											
Utbetalt utbytte/renter								-8		-65	-74
Egenkapital 31.12.22	270	1.505	-2	398	27	802	32	52	1.535	277	4.896
Innsk./opptj. egenkap.				1.774						3.122	4.896

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 25 mill. kr

KONTANTSTRØM

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23	(beløp i mill. kr.)	31.12.23	31.12.22
-596	777	Utlån til kunder	1.552	1.362
972	1.507	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	1.738	1.153
1.390	-378	Innskudd fra kunder	-446	1.577
-259	-671	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-664	-257
-2.097	-1.407	Kjøp av sertifikater og obligasjoner	-1.707	-2.347
2.438	1.297	Salg av sertifikater og obligasjoner	1.497	2.638
115	228	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	232	115
165	157	Provisjonsinnbetaling	157	165
-326	-360	Utbetalinger til drift	-383	-344
-33	-126	Betalt skatt	-134	-49
-92	12	Andre tidsavgrensninger	26	-72
1.677	1.036	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	1.868	3.940
-6	-17	Investering i varige driftsmidler	-64	-99
0	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	0
-115	-242	Langsiktige investeringer i aksjer	-242	-115
1	0	innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer	0	1
91	74	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	46	36
-29	-185	B Netto likviditetendring investering	-260	-177
930	1.237	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	3.127	1.831
-2.048	-1.837	Tilbakebetaling - utstedt verdipapir	-4.635	-4.632
-102	-149	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	-320	-229
6	8	Fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	8	10
-7	-14	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	-14	-7
-17	-23	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-23	-17
-16	-20	Leieforpliktelser	-5	-11
-16	-5	utdeling gavefond	-5	-16
-108	-329	Utbytte til aksjeeierne	-329	-108
-1.378	-1.132	C Netto likviditetsendring finansiering	-2.196	-3.179
270	-281	A+B+C Netto endring likvider i perioden	-588	584
1.959	2.229	Likviditetsbeholdning periodens start	1.513	929
2.229	1.947	Likviditetsbeholdning periodens slutt	925	1.513
		Likviditetsbeholdning spesifisert		
71	83	Kontanter og fordringer på sentralbanker	83	71
2.158	1.865	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsetid	842	1.442
2.229	1.948	Likviditetsbeholdning	925	1.513

Innhold Noter

Note 1.	Regnskapsprinsipper	86
Note 1.1	Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	93
Note 2.	Finansiell risikostyring	93
Note 2.1	Kredittrisiko	94
Note 2.1.1	Utlån og tapsavsetninger	95
Note 2.1.2	Sentralbanker og kredittinstitusjoner	101
Note 2.1.3	Misligholdte og tapsutsatte engasjement	102
Note 2.2	Likviditetsrisiko	103
Note 2.2.1	Likviditetsrisiko, restløpetid	104
Note 2.3	Markedsrisiko	107
Note 2.3.1	Garantiansvar for valutalån	108
Note 2.3.2	Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering	109
Note 3.	Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser	111
Note 4.	Segmentinformasjon	112
Note 5.	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	113
Note 5.1	Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)	113
Note 5.2	Gjennomsnitt volum på enkelte balanseposter	114
Note 6.	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	114
Note 7.	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	114
Note 8.	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	114
Note 9.	Andre driftsinntekter	115
Note 10.	Driftskostnader	115
Note 11.	Lønn og sosiale kostnader	115
Note 12.	Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	115
Note 12.1	Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	116
Note 12.2	Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger	116
Note 12.3	Økonomiske forutsetninger	117
Note 12.4	Pensjonsforpliktelser ytelsesordning	118
Note 12.5	Estimatavvik ytelsesordning	118
Note 13.	Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og afp	119
Note 14.	Andre driftskostnader	119
Note 15.	Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor	119
Note 16.	Nedskrivninger på engasjement	119
Note 17.	Skattekostnad	120

Note 17.1	Leiekontrakter	121
Note 17.2	Forfallstruktur leieavtaler ifrs 16	121
Note 18.	Resultat per egenkapitalbevis og eierbrøk	122
Note 19.	Kontanter og fordringer på sentralbanker	122
Note 20.	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	123
Note 21.	Utlån til og fordringer på kunder	123
Note 21.1	Geografisk fordeling av brutto utlån	124
Note 21.2	Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked	125
Note 21.3	Utlån, garantier og tap fordelt på næring	125
Note 21.4	Engasjement og tapsavsetning fordelt på næring	127
Note 21.5	Overførte boliglån til kredittforetak	129
Note 21.6	Restløpetid helgeland boligkreditt as	130
Note 22.	Finansielle instrumenter	131
Note 22.1	Finansielle instrumenter fordelt på kategori	131
Note 22.2	Verdipapirgjeld verdisikring	133
Note 22.3	Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå	135
Note 22.4	Virkelig verdi av finansielle instrumenter	137
Note 23.	Finansielle derivater	137
Note 23.1	– Netto presentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser	138
Note 24.	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	139
Note 24.1	Sertifikater og obligasjoner	139
Note 25.	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis til virkelig verdi	140
Note 25.1	Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	141
Note 26.	Investeringer i datterselskap	141
Note 26.1	Spesifikasjon av årets endringer i datterselskap	141
Note 26.2	Eierandeler i datterselskap	141
Note 27.	Tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter	142
Note 27.1	Spesifikasjon av årets endringer i tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter	143
Note 27.2	Strategiske investeringer, ikke betydelig for innflytelse	144
Note 28.	Nærstående parter	144
Note 28.1	– Konserninterne eliminerings / transaksjoner	144
Note 28.2	Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	145
Note 29.	Utsatt skattefordel	145

Note 30.	Varige driftsmidler	146
Note 31.	Immaterielle eiendeler	147
Note 32.	Andre eiendeler	148
Note 33.	Utenlandsk valuta	148
Note 34.	Gjeld til kredittinstitusjoner	148
Note 35.	Innskudd fra kunder	148
Note 35.1	Innskudd fra kunder fordelt på næring	148
Note 35.2	Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	149
Note 35.3	Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	150
Note 36.	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	150
Note 36.1	Spesifikasjon av obligasjonslån	150
Note 37.	Andre forpliktelser	154
Note 38.	Ubenyttede trekkfasiliteter	155
Note 39.	Ansvarlig kapital og fondsobligasjon	155
Note 40.	Kapitaldekning	156
Note 41.	Egenkapitalbevis	157
Note 41.1	Fordeling av egenkapitalbevis	157
Note 41.2	Egenkapitalbeviskapital	158
Note 41.3	De 20 største eierne	159
Note 41.4	Utbytte	160
Note 41.5	Nøkkeltall egenkapitalbevis	160
Note 42.	Garantiansvar fordelt på garantitype	161
Note 43.	Pantstillelser	161
Note 44.	Hendelser etter balansedagen	161
Note 45.	Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	162
Note 46.	Sparebank 1 helgeland - erklæring fra styret og adm. Direktør	163
Note 47.	Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	164
Note 48.	Øvrige nøkkeltall	165
Note 49.	Beregninger	166

Årsregnskap - Noter

NOTE 1. REGNSKAPSPRINSIPPER

KONSERN OG MORBANK

GENERELT

MORBANKEN

SpareBank 1 Helgeland har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 3 kontorer fordelt over Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Sandnessjøen. 10. februar vedtok forstanderskapet å endre navnet fra Helgeland Sparebank til SpareBank 1 Helgeland. SpareBank 1 Helgeland sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

SpareBank 1 Helgeland avlegger konsernregnskapet og selskapsregnskapet i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra IFRS tolkningskomité (IFRIC). Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er avlagt basert på historisk kost prinsipp med følgende unntak:

- Finansielle derivater, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat.
- Sertifikater, obligasjoner og aksjer, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat.
- Verdipapirgjeld fastrente, som defineres som sikringsobjekt i verdisikring.
- Utlån holdt for å motta kontantstrømmer og salg måles til virkelig verdi over totalresultat

For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi. Amortisert kost er det beløp som instrumentet ble målt til ved første gangs regnskapsføring (kostpris) med fradrag for renter og betalte avdrag på hovedstol, med tillegg for akkumulert

effektiv rente og med fradrag for enhver netto nedskrivning.

Virkelig verdi er den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betale for å overføre en forpliktelse mellom uavhengige markedsaktører på måletidspunktet.

Finansielle instrumenter som er sikringsobjekt i en verdisikring balanseføres til amortisert kost med justering for endring i virkelig verdi av sikret risiko. Dette vil ofte være tilnærmet lik virkelig verdi.

Utarbeidelsen av årsregnskapet etter IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale standarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige er beskrevet i note 1.1. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 27. februar 2024. Notene er en integrert del av regnskapet.

DATTERSELSKAPER

Som datterselskaper regnes alle foretak hvor banken, direkte eller gjennom andre datterselskaper har kontroll (dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og de tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll. Datterselskaper er vurdert til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Nedskrivning foretas når balanseført verdi overstiger eierpostens verdi.

FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

IFRS 11 regulerer felleskontrollerte ordninger/virksomhet. En felleskontrollert ordning/virksomhet har følgende kjennetegn:

a. Partene er bundet av en kontraktsmessig avtale

b. Den kontraktsmessige avtalen gir to eller flere av disse partene felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen/virksomheten

Felles kontroll er en kontraktsmessig avtalt delingen av kontroll over en felleskontrollert ordning/virksomhet, som bare foreligger når beslutninger om relevante aktiviteter krever enstemmighet mellom de partene som deler kontrollen.

Et foretak som er part i en felleskontrollert ordning, skal vurdere om den kontraktsmessige avtalen i fellesskap gir alle parter eller en gruppe av partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Alle parter, eller en gruppe av partene, kontrollerer den felleskontrollerte ordningen i fellesskap når de må opptre sammen for å styre de aktivitetene som i betydelig grad påvirker avkastningen fra ordningen, dvs. de relevante aktivitetene.

Når det er fastslått at alle parter, eller en gruppe av partene, har felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen, foreligger felles kontroll bare når beslutninger om de relevante aktivitetene krever enstemmighet blant de partene som i fellesskap har kontroll over ordningen.

I en felleskontrollert ordning er det ingen enkeltstående part som kontrollerer ordningen alene. En part med felles kontroll over en felleskontrollert ordning kan hindre at noen av de andre partene eller en gruppe av parter kontrollerer ordningen.

FKV foreligger i de tilfeller hvor to eller flere parter har felles kontroll over ordningen/virksomheten. Partene må som hovedregel være bundet av en kontraktsmessig avtale som gir to eller flere av disse partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Ved Joint Ventures kan kontrakt suppleres evt. erstattes av foretakets/enhetens vedtekter mv. som grunnlag for at to eller flere parter har kontroll. Parter med felles kontroll på virksomheten må kunne forhindre at noen annen part eller grupper av parter kan kontrollere virksomheten.

Slik det fremgår ovenfor er det tilstrekkelig at de partene som har en kontraktsmessig avtale om felles kontroll har det over de relevante aktivitetene. Følgelig vil de øvrige eierne ikke kunne forhindre beslutninger som partene som har felles kontroll har blitt enige om. Felleskontrollerte virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Per 31.12.23 er følgende selskaper definert som felleskontrollerte virksomheter og er konsolidert inn etter egenkapitalmetoden:

Samarbeidende SpareBanker AS (3,4 %)
Samarbeidende SpareBanker DA (3,2 %)
SpareBank 1 SamSpar AS (3,2 %)

SEGMENTRAPPORTERING

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er inndelt i segmentene personmarkedet (PM) og bedriftsmarkedet (BM). Inntekter og utgifter

som ikke er direkte allokert til disse segmentene fremkommer som ufordelt. Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

UTLÅN

Utlån balanseføres enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller kunder. Renteinntekter på utlån målt til amortisert kost og til virkelig verdi over utvidet resultat inngår i resultatregnskapet under renteinntekter effektiv rentes metode mens renteinntekter av fastrente utlån målt til virkelig verdi over resultat inngår i andre renteinntekter. Verdiendringer, som skyldes nedskrivninger, føres i resultatet under tap på utlån, garantier m.v. Verdiendringer på fastrenteutlån, som er valgt målt til virkelig verdi, inngår i resultatet under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter, med unntak av boliglån i morbanken som inngår i utvidet resultat.

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

I balanseposten inngår konsernets sertifikater og obligasjoner. All verdiendring og realisert gevinst/tap føres i resultatet under netto resultat på finansielle instrumenter. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i andre renteinntekter.

FINANSIELLE DERIVATER (EIEDELER OG GJELD)

I balanseposten inngår finansielle derivater. Verdiendringer knyttet til derivatene føres i resultatregnskapet under netto resultat på finansielle instrumenter.

GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

I balanseposten inngår gjeld ved utstedelse av verdipapirer. Effektiv rente inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

Utstedt verdipapirgjeld med fast rente sikres ved virkelig verdi sikring. Verdiendringer resultatføres under netto resultat på finansielle instrumenter. Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst / tap på netto resultat på finansielle instrumenter.

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

I balanseposten inngår utstedte ansvarlige lån. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

FONDSOBLIGASJON

I balanseposten inngår utstedte fondsobligasjoner. Fondsobligasjoner er evigvarende og banken har en ensidig rett til å unnlåte å betale renter til investorer under gitte vilkår. Fondsobligasjoner tilfredsstiller ikke definisjonen av finansielle forpliktelse i henhold til IAS 32 og er klassifisert som egenkapital. Renter blir ikke presentert som en rentekostnad

i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital. Skatt på renter i fondsobligasjonen er presentert i resultatet.

ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG OPPLYSNINGER

Anvendte regnskapsprinsipper er i all hovedsak konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode.

Det er ingen endringer i standarder eller fortolkninger i 2023 som har medførte vesentlige endringer i regnskapsprinsippene til banken. Av nye standarder og reguleringer med virkning fra 2023 er IFRS 17 Forsikringskontrakter den mest sentrale endringene for banken. IFRS 17 forsikringskontrakter har ingen direkte effekt på bankens, men påvirker SpareBank 1 Gruppen hvor banken har en eierandel på 0,65 %.

Det er ingen nye standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter regnskapsføres iht. IFRS 9. Målekategoriene for finansielle instrumenter i IFRS 9 består av virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (OCI) og amortisert kost. Måling av den finansielle eiendelen bestemmes ved førstegangsinnregning av eiendelen. Forretningsmodellen for å holde de finansielle instrumentene vil være avgjørende for valg av kategori.

Finansielle instrumenter som holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for videresalg skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (OCI).

Instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betalinger av renter og hovedstol eller der formålet med å eie instrumentet ikke er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Derivater som benyttes i forbindelse med sikringsbokføring måles etter prinsippene for sikringsbokføring. Note 2.1.1 viser utlån og nedskrivninger iht. IFRS 9.

INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller banken overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved

den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. En finansiell forpliktelse fraregnes når den finansielle forpliktelsen er oppfylt, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Gjeldsinstrumenter som har kontantstrømmer som kun representerer betaling av renter og avdrag og hvor formålet kun er å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal føres til amortisert kost. I konsernet er alle innlån og utlån med flytende rente klassifisert til amortisert kost. I morbankens regnskap er det et unntak knyttet til utlån til personkunder med sikkerhet i bolig. Dette kommer som en konsekvens av at flere av utlånene på et senere tidspunkt vil selges til bankens heleide boligkredittforetak, og derfor blir vurdert som holdt for å inndrive kontraktsfestede kontantstrømmer og salg iht. IFRS 9. Finansielle instrumenter til amortisert kost består i all hovedsak av:

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til flytende rente
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder
- Verdipapirgjeld til flytende rente
- Gjeld ansvarlig lån til flytende rente

UTLÅN TIL KUNDER

Utlån til og fordringer på kunder er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Lånene blir nedskrevet iht. IFRS 9.

Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet over forventet levetid på utlånet. Ved nåverdiberegningen benyttes den sist fastsatte effektive renten på lånet eller lånene som nedskrives.

POTENSIELL EKSPONERING

Ubenyttet trekk og innvilget ikke diskonterte lån er utenom balanse poster som er presentert i noter. Inntekter er presentert i provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester. Utenom bakabse poster inngår i beregningen av forventet tap og tapsavsetningen presenteres i balansen under andre forpliktelser.

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

Reglene i IFRS 9 for nedskrivninger av finansielle eiendeler gjelder for engasjement målt til amortisert kost (engasjement med flytende rente er definert under denne kategorien) og for engasjementer målt til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (boliglån

til flytende rente i morbanken). Standarden innebærer krav om tapsavsetninger også på nye engasjementer, ved at det skal gjøres en nedskrivning for forventet kredittap som følge av forventet mislighold de nærmeste tolv månedene. Det beregnes forventet tap for alle kunder på kontonivå. I beregningen inngår utlån, garantier, ubenyttede rammer på kreditter og lånetilsagn.

For utlån hvor kreditttrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det foretas nedskrivning for forventet kredittap over utlånenes løpetid. Banken har utviklet en modell i samarbeid med flere andre banker. Modellen inneholder makrosenarioer iht. IFRS 9 (3 scenarioer). Modellen er nærmere beskrevet i note 2.1.1.

Det beregnes forventet tap for alle konti. Alle kontoengasjementer legges inn i en av de tre "trinnene" i tapsmodellen, basert på deres risikoendring siden innvilgelse (endring i kredittisiko). For beskrivelse av de enkelte "trinnene" vises det til forklaringer nedenfor. Alle engasjement som ikke allerede på innregningstidspunktet har objektive bevis på tap plasseres ved innregningstidspunktet i trinn 1, og flyttes på et senere tidspunkt til trinn 2; i de tilfellene der det har vært en vesentlig økning i kredittisiko, eller trinn 3; i de tilfeller hvor det er objektive bevis på tap.

Trinn 1: 12 måneders forventet tap.

Her inngår de fleste tilfeller av finansielle eiendeler som er omfattet av den generelle tapsmodellen. Finansielle instrumenter som har tilsvarende sannsynlighet for mislighold (eller bedre) over gjenværende løpetid som ved førstegangsinnregning omfattes av dette trinnet. Det beregnede forventede tapet som avsettes i regnskapet tilsvarer forventet tap fra mislighold de neste 12 månedene.

Trinn 2: Forventet tap i levetiden.

I trinn 2 plasseres finansielle eiendeler som har hatt en vesentlig økning i sannsynlighet for mislighold (PD) siden førstegangsinnregning. Om et engasjement er «vesentlig forverret» avgjøres ved å sammenligne sannsynlighet for mislighold (PD) på innvilgelsestidspunkt med PD på beregningstidspunkt.

Vurdering av vesentlig forverring tar utgangspunkt i både en relativ økning i PD og den absolutte endringen. Nivået er satt slik at både den relative endringen er vesentlig og at nivået i seg selv ikke er uvesentlig sammenlignet med hva som regnes som lav risiko. I tillegg er det lagt opp til at hvis det er en stor absolutt endring skal det uansett regnes som vesentlig forverret. Et engasjement som på beregningstidspunkt har en PD høyere enn 0,60 % og samtidig har en økning i PD på 150 % eller mer, anses å være vesentlig forverret.

I tillegg er følgende hendelser er også vurdert å utgjøre en vesentlig økning i kredittisiko:

- Engasjement hvor det foreligger et 30 dagers overtrekk eller restanse.
- Kunder aktive forberene tiltak eller kunder i prøveperiode

Banken har interne rutiner for merking og identifisering av kunder som har fått betalingsutsettelse. En kunde som har fått innvilget betalingslettelse som omfattes av Finanstilsynets retningslinjer for rapportering, vil være merket i en periode på minimum 2 år.

Trinn 3: Forventet tap i levetiden.

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler der det er en vesentlig øking i kredittisiko og foreligger objektive bevis på tap på rapporteringstidspunktet. Forventet tap for eiendeler i trinn 3 beregnes over restløpetiden for eiendelen. Renteinntekter beregnes av eiendelens netto bokførte verdi. I trinn 3 inngår både misligholdte utlån og kreditter, samt engasjement hvor det foreligger øvrige objektive bevis for tap.

Samme modell benyttes for konsern, morbank og heleid boligkredittforetak, men med forskjellige datodefinsjon når det gjelder første innregning. For konsern og morbank skal kontoens innvilgelsestidspunkt benyttes, mens det for boligkredittforetaket benyttes score ved overførselsdato.

OBJEKTIVE BEVIS FOR TAP

Med bakgrunn i gjeldende interne retningslinjer følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av tapsutsatte engasjementer. Objektive bevis for tap er mislighold iht. definisjon nedenfor, samt utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap.

I tillegg til misligholdte engasjement har banken definert at det foreligger objektive bevis for tap i et engasjement hvor det er åpnet konkurs, konstaterte tap på engasjementet, er foretatt individuelt vurdert avsetning, eller andre individuelle vurderinger som tilsier at det foreligger objektive bevis for tap. Ved Individuelt vurderte nedskrivninger overstyrer modellnedskrivninger for aktuelle engasjement. Objektive bevis for tap vurderes på kundenivå.

MISLIGHOLD

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall, og misligholdt beløp sammenhengende overstiger 1 000 kroner for personmarkedet og 2 000 kroner for bedriftsmarkedet, samt en relativ beløpsgrense på 1 % av totalt engasjement.

Endrede betalingsvilkår som følge av betalingsvansker misligholds merking dersom dette medfører endring i verdien på kontantstrømmen på over 1 %. Ved flere endrede betalingsvilkår relatert til betalingsvansker innenfor en tidsperiode på et år medfører dette at kunden blir behandlet som misligholdt. Kunder hvor det foreligger individuelle nedskrivninger på behandles som misligholdt etter ny definisjon, i tillegg gjennomgås porteføljen kvartalsvis for å identifisere kunder som skal individuelt merkes med «unlikelyness to pay». Se også punkt om objektive bevis for tap.

KONSTATERTE TAP

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstatering av tap medfører at eiendelen og tilhørende tapsavsetninger fraregnes balansen. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger, føres mot tapsavsetninger. Konstaterte tap uten dekning i tidligere tapsavsetninger samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger, resultatføres.

TILFRISKNING

Trinn 1 anses som standardtrinnet Ethvert kontoengasjement som på beregnings-tidspunktet ikke oppfyller kriteriene for å ligge i trinn 2 eller 3, som beskrevet ovenfor, vil bli beregnet i trinn 1.

MODIFIKASJON

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer hensyntas ved beregningen.

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost. Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling verdivurderes gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

VERDIPAPIRGJELD MED FLYTENDE RENTE

Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling

verdivurderes gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

- Eiendeler og gjeld:
- Utlån til fastrente
- Derivater utenfor sikring
- Sertifikater, obligasjoner (rentebærende verdipapirer) og aksjer

UTLÅN TIL FAST RENTE

Utlån med fast rente blir vurdert til virkelig verdi (FVO). Banken inngår rentederivater for økonomisk å sikre renteesponeringen i disse utlånene. Bruk av FVO reduserer vesentlig den resultatvolatiliteten som ellers ville ha oppstått som følge av ulik målemetode for utlån og derivater. Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer (renter og avdrag) på lånene med avkastningskrav utledet fra rentekurven på balansedagen. Kredittspread på utlån anslås ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet.

SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG AKSJER

Sertifikater, obligasjoner og aksjer er klassifisert til virkelig verdi. Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. Papirer uten omsetning er verdsatt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SIKRING

Eiendeler og gjeld:

- Verdipapirgjeld fastrente
- Derivater sikring

Banken og konsernet benytter sikringsbokføring når det gjelder verdipapirgjeld til fastrente. Sikringen dekker renterisikoene i obligasjonene. Verdiendring resultatføres under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst /tap på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Banken har som policy å sikre all eksponering mot verdipapirgjeld med fastrente. Konsern har kun virkelig verdi sikring på verdipapirgjeld i norske kroner med fastrente. Sikringsinstrumentene sikrer totalbeløpet og har løpetid, volum og fastrente tilsvarende det enkelte fastrentelønet. Det flytende benet i sikringsinstrumentet er avtalt med 3 mnd NIBOR.

IFRS 9 forenklet kravene til sikringsbokføring ved å knytte sikringseffektiviteten tettere sammen med risikostyringsaktiviteter, og gir

dermed større mulighet for kvalitativ vurdering. For å benytte sikringsbokføring iht. IFRS 9 må det være et økonomisk forhold mellom sikringsinstrumentet og det sikrede elementet. I tillegg kan ikke effekten av kredittrisiko dominere verdiendringer i sikringsforholdet. I henhold til IFRS 9 er en prospektiv (fremtidsrettet) effektivitetstest tilstrekkelig, effektivitetstest utføres iht. kravene i IFRS 9. Ineffektivitet i sikringen, definert som forskjellen mellom verdireguleringen av sikringsinstrumenter og verdijustering av den sikrede risikoen, innregnes i resultatregnskapet etter hvert som det oppstår. Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 22.2.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER UTVIDET RESULTAT (OCI)

Eiendeler:

- Boliglån til flytende rente

Iht. IFRS 9 skal disse utlånene klassifiseres til virkelig verdi over utvidet resultat (holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og videresalg). Banken selger bare deler av de lån som kvalifiserer til overføring til boligkreditselskap. Utlån som inngår i forretningsmodellen som kvalifiserer for salg holdes derfor for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Basert på dette klassifiserer banken derfor alle boliglån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader.

RENTEINNTEKTER OG RENTEKOSTNADER

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer fratrasket direkte etableringskostnader. Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 1 og trinn 2 beregnes ved hjelp av den effektive rentemetoden på den finansielle eiendelens brutto verdi, mens renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 3 beregnes basert på den finansielle eiendelens nettoverdi.

PROVISJONSINNTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir resultatført i takt med at en tjeneste blir ytt, og banken har rett til betaling iht., IFRS 15. Her inngår blant annet gebyr fra betalingsformidling og forsikringssalg.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler består i hovedsak av goodwill og kunderelasjoner tilknyttet kjøp av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland. Goodwill og øvrige immaterielle eiendeler innregnes når kravene for balanseføring er til stede. Goodwill avskrives ikke, men er

gjenstand for en årlig nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, med sikte på å avdekke eventuelle verdifall. Nedskrivning av goodwill føres over resultatregnskapet, og reverseres ikke.

Kunderelasjoner og øvrige immaterielle eiendeler med en identifiserbar levetid avskrives over levetiden til eiendelen. Avskrivningene påbegynnes på det tidspunktet eiendelen er tilgjengelig for bruk

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler og eiendommer verdsettes til historisk kost og avskrives over driftsmiddelets forventete økonomiske levetid. Det stilles krav til at de ulike elementer med ulik levetid skilles ut, og avskrives separat. Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og fordelt

lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid:

- Bygninger og annen fast eiendom 30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler 3 – 10 år

Avskrivningsperiode og - metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utraneringsverdi.

LEIEAVTALER

Konsernet som leietaker:

Konsernets leiekontrakter regnskapsføres etter reglene i IFRS 16. Prinsippene for IFRS 16 fastsetter innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler, og pålegger leietakeren å gjøre rede for alle leieavtaler i enkel balansemodell. Konsernet bokfører bruksrettseiendelen og tilhørende forpliktelse til virkelig verdi på innregningstidspunktet. Eiendelen avskrives over leieperioden, mens forpliktelsen måles til amortisert kost.

Konsernet benytter følgende praktiske unntak for leieavtaler:

unntak for kortsiktige leieavtaler (definert som tolv måneder eller mindre) unntak for eiendeler av lav verdi (under USD 5 000) Når det gjelder leieavtalene som faller inn under disse unntakene, innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de oppstår.

KONSERNET SOM UMLEIER:

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Innføringen av IFRS 16 har ikke hatt effekt for konsernet som utleier.

SKATTER

Utsatt skatt og utsatt skattefordel balanseføres i samsvar med IAS 12 inntektsskatt. Skatte-

kostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med 25 % av netto midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skatte-reducerende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel balanseføres ut fra forventninger om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år. Betalbar skatt i balansen er periodens betalbare skatt knyttet til årets resultat, skatt på formue, samt betalbar skatt knyttet til mottatt konsernbidrag. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

EGENKAPITALBEVISKAPITAL

Egenkapitalen består av eierandelskapital, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, annen egenkapital konsern og hybridkapital. Eierandelskapitalen omfatter innbetalt kapital knyttet til egenkapitalbevis, egne egenkapitalbevis, overkursfond og utjevnings-fond. Grunnfondskapitalen omfatter innbetalt og opptjent grunnfondskapital, gavefond og kompensasjonsfond.

I morbanken består fond for urealiserte gevinster av verdiøkning på finansielle instrumenter der prinsipp for verdifastsettelse etter IFRS avviker fra prinsipp etter Norsk God Regnskapsskikk. Annen egenkapital konsern er opptjent egenkapital i datterselskaper og tilknyttede selskaper etter konsernetablering, samt effekten av egenkapitalelimineringer i konsernregnskapet. Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32 inngår i egenkapitalen. Påløpte renter fondsobligasjoner tilordnes fondsobligasjonskapitalen.

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital. Årets overskudd tilordnes eierne av egenkapitalbevis og grunnfondet iht. utbyttepolitikken.

Utbytte på egenkapitalbevis og utdelinger til gavestiftelsen blir klassifisert som egenkapital

i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap. Overføring til bankens gavefond klassifiseres som egenkapital frem til gavetildelingen gjennomføres. Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted. Når banken eller andre selskaper i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

KONTANTSTRØMMER

Kontantstrømoppstillingen (IAS 7) viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Kontanter og kontantekvivalenter er definert som kontanter og fordringer på sentralbanker. Konsernet benytter den direkte metoden.

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

SAMMENLIGNBARHET

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for innværende år.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i konsernets finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten. Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen.

NOTE 1.1 REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

MORBANK OG KONSERN

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN

Vurdering av nedskrivninger vil delvis baseres på skjønn. Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger. Nedskrivning/avsetning foretas iht. IFRS 9. Se regnskapsprinsipper og note 2.1.1.

NOTE 2. FINANSIELL RISIKOSTYRING

KONSERN OG MORBANK

RISIKO OG KAPITALSTYRING

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner, og skal bidra til å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Det vil likevel kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsprosessen er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- **Kredittrisiko:** Risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- **Likviditetsrisiko:** Risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- **Markedsrisiko:** Risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- **Operasjonell risiko:** risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.
- **Compliance risiko:** Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer
- **AHV risiko:** Risiko for ikke å ikke etterleve anti hvitvask- og terrorfinansierings lov og forskrift, og ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.
- **IKT risiko:** Risiko for at våre IKT-løsninger ikke fungerer som forutsatt, misbrukes

eller at data kompromitteres eller kommer på avveie

- **ESG risiko:** Risiko som stammer fra nåværende eller fremtidige effekter fra ESG-faktorer som påvirker kjernevirksomheten til banken.
- Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom risiko- og kapitalstrategi, overordnede standarder, policyer, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, rammer, rutiner, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

VIRKSOMHETSSTYRING (CORPORATE GOVERNANCE)

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i SpareBank 1 Helgeland legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen, samt relevante prinsipper fra EBA på området.

SpareBank 1 Helgeland har sammenholdt egen policy med Norsk anbefaling for eierstyring

og selskapsledelse og nevnte prinsipper fra EBA. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling. En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

NOTE 2.1 KREDITTRISIKO

KONSERN OG MORBANK

Kredittrisiko er risikoen for at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser overfor konsernet. Kredittrisiko, og eksponeringen av denne, styres gjennom risiko- og kapitalstrategi, kredittpolicy, kredittstandard, kredittrutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kredittstandard, kredittrutiner og bevilgningsreglement ble vedtatt november 2023, og er gjeldende fra 1.1.2024.

Konsernets policy for kredittområde er utledet fra den overordnede risiko- og kapital strategien, og inneholder standarder og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner på porteføljnivå og bransjenivå. Det er satt styringsrammer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Styringsrammene for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret, og med tillegg av årlig porteføljegjennomganger.

Utviklingen i kredittrisiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. For løpende oppfølging av risiko er det definert et sett av aksjoner og handlingsplaner for oppfølging av låntaker, samt rapporter som fremlegges periodisk til styret.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko kommer frem i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittrisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav. Boliggetterspørselen har for 2023

vært avtagende med reduksjon i boligprisene som følge av økt inflasjon og dermed en økning i rentene på boliglån.

Med bakgrunn i tapsregler i IFRS 9 og interne retningslinjer, følges engasjementene løpende med henblikk på identifisering og modellering.

Det er stort fokus og regelmessige gjennomganger av god kredittpraksis og kvalitet i kredittarbeidet. Herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene. Etterlevelse gjennom enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og depot.

For bedriftsmarkedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne, og sikkerhetsvurderinger. Dette gjennom både månedlige og kvartalsvis gjennomganger. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvis analyser av bonitet på innvilgede lån, og halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav (risikoklasse A-D), middels (risikoklasse E-G) og høy risiko (risikoklasse H-k) rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikorapport til styret.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåking av misligholds sannsynlighet i porteføljen, og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioriterte fokusområder. Ved utgangen av 2023 hadde banken 1 (1) engasjement som samlet sett var ut over 10 % av bankens kjernekapital.

NOTE 2.1.1 UTLÅN OG TAPSAVSETNINGER

NEDSKRIVNINGER FOR TAP PÅ UTLÅN OG UTENOMBALANSEPOSTER IHT. IFRS 9

Se beskrivelse Note 1 regnskapsprinsipper.

FORUTSETNINGER I BEREGNINGSMODELLEN

Periodevis forventet tap beregnes som produktet av sannsynlighet for mislighold (PD), eksponering ved mislighold (EAD) og tap gitt mislighold (LGD), og skal være forventningsrett. Som følge av overgangen til SpareBank 1 alliansen gikk banken over til felles IFRS 9 modell i 2022.

PD

PD-modell gir uttrykk for sannsynlighet for mislighold på kundenivå, ett år frem i tid. PD modellen gir sannsynlighet for at kunden vil misligholde alle sine engasjementer. Kundens PD kan derfor benyttes på kontonivå. PD-modellen har vært i bruk siden 2002, og blitt løpende revidert og validert.

Det er ikke utviklet modeller for å beregne livstids PD. Det benyttes derfor modeller som beregner sannsynlighet for mislighold de neste 12 månedene (12 måneders PD). Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A – I). I tillegg benyttes 2 risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

LGD

LGD-modellen (tap gitt mislighold) er en funksjon av forholdet mellom engasjementet og sikkerhetene som ligger bak, sannsynligheten for friskmelding og kostnader ved realisasjon. Sikkerhetsdekningen beregnes på kundenivå ut fra realisasjonsverdier på objektene. Sikkerhetsdekning er begrenset oppad til den anvendbare sikkerheten, inklusiv nedjustering av sikkerhetsdekning basert på kvaliteten til sikkerhetene. Se nærmere beskrivelse av sikkerhetene i note 21. Det benyttes syv klasser (1-7) for klassifisering av sikkerhetsdekning i prosent.

EAD

EAD (eksponering ved mislighold) gir uttrykk for forventet eksponering på misligholdstidspunktet. EAD er en funksjon av forventet saldo, bevilgning og en konverteringsfaktor. Dette medfører at EAD alltid vil ligge et sted mellom saldo og bevilgning.

SCENARIOER

Modellen benytter tre forskjellige scenarier, som påvirker fremskrevet LGD, PD og PP. Scenarioene er utviklet med bakgrunn i historiske data, fremtidsutsikter og sentrale makro-variabler.

SCENARIOBESKRIVELSER

Bakgrunn for fastsettelse av scenarioene er en helhetsvurdering av flere makrovariabler og andre faktorer, herunder: arbeidsledighet, prisfall og rentenivå. Det er effekter på totalnivået for PD og sikkerhetsverdier som er grunnlag for eventuelle justeringer av scenarier. I 2023 er det tatt i bruk en makromodell, som ut fra Norges Banks pengepolitiske rapport og SSB, fremskriver PD basert på forventninger om arbeidsledighet og renter, i hvert scenario

DET ER DEFINERT TRE SCENARIER:

Scenario 1 - normalkonjunktur: Er et makroøkonomisk scenario som representerer forventet fremtidig økonomisk vekst de neste 5 år. Realistisk scenario er et scenario som er sammenlignbart med ICAAP scenarioet Base case. Scenarioet representeres en stabil og moderat global og nasjonal økonomisk vekst. Scenarioet er vektet med 80 %.

Scenario 2 – lavkonjunktur: Økonomiske utsikter er dårligere enn scenario 1 (gitt at man faktisk ikke er i og står overfor en fortsatt alvorlig lavkonjunktur). Her legges det til grunn en lavkonjunktur sammenlignbart det man bruker i ICAAP.

PD og LGD er vesentlig høyere enn i scenario 1, tilsvarende nivåene ved forrige finanskrisen, justert for endringer i porteføljekvalitet. Scenarioet er vektet med 10 %.

Scenario 3 - høykonjunktur: Er et makroøkonomisk scenario som representerer en bedre scenario enn scenario 1. Med betydelig økonomisk vekst, lav arbeidsledighet og lav rente. Scenarioet er vektet med 10 %

Scenario	Variabel	0	1	2	3	4	5	Merknad
1	Arbeidsledighet	2,3	2,7	3,0	3,0	3,0	2,8	Arbeidsledighet målt ved AKU. Norges Bank Pengepolitisk rapport 4/23
1	Rente	4,8	4,8	4,3	3,6	3,5	3,5	Pengemarkedsrente, målt som snitt for fire kvartal. Norges Bank PPR 4/23
2	Arbeidsledighet	3,2	7,1	8,6	8,7	8,0	5,5	Arbeidsledighet målt ved AKU. Finansielt utsyn juni 2023
2	Rente	4,8	6,1	5,4	4,4	4,0	3,5	Pengemarkedsrente. Finansielt utsyn juni 2023. Utlånsrente - 2 pp
3	Arbeidsledighet	1,6	2,3	2,3	2,3	2,5	2,8	
3	Rente	4,8	2,5	2,5	2,5	3,0	3,5	

SENSITIVITETSVURDERINGER AV SENTRALE FORUTSETNINGER

Modellen er mest sensitive mot parameterne LGD og PD. Disse har en sensitivitet på opp mot 70 % ved endringen av parameterne for både PM og BM. Følgelig vil en endring av LGD/PD på 10 % utgjøre en endring i avsetning tap på henholdsvis mot 7,3 og 5,9 %. Høy sensitivitet tilsier at resultatet av modellen er særskilt påvirket av endringer i disse. Parametere med høy sensitivitet blir derfor tett fulgt opp med tanke på input og validering av modell.

ESTIMERINGSUSIKKERHET

Det foreligger underliggende estimeringsusikkerhet knyttet til flere av parameterne i modellen. Dette er hovedsakelig knyttet til underliggende sikkerhetsverdier,

parametere i LGD, samt PD. Det foreligger ikke indikasjoner på vesentlige feil eller mangler i modellen ved utgangen av 2023, men det foreligger betydelig usikkerhet knyttet til estimatet på tapsavsetningene, spesielt knyttet til hvordan makrobildet utvikler seg.

Variabel	Scenario	10% økt PD	10% økt LGD
ECL	1	5,8 %	6,7 %
ECL	2	6,4 %	9,0 %
ECL	3	3,8 %	4,0 %
ECL	Kombi	5,9 %	7,3 %

MORBANK

31.12.23

Tapavsetn.på utlån (eks.ind. nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makrosenarioer på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån (eks.ind. nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario
95	73	22	Tapsavsetninger under IFRS 9	96	73	23

KONSERN

31.12.23

MORBANK

31.12.22

Tapavsetn.på utlån (eks. ind. nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makrosenarioer på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån (eks. ind. nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario
94	66	28	Tapsavsetninger under IFRS 9	96	67	29

KONSERN

31.12.22

BRUTTO UTLÅN

KONERN

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.23
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.23	25 888	3 470	320	29 678
Avsetning til tap overført til Trinn 1	705	-705	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1.225	1.250	-25	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-158	-49	207	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	4.008	145	6	4.159
Økning i trekk på eksisterende lån	5.653	292	140	6.085
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-5.975	-572	-68	-6.615
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-3.663	-1.110	-39	-4.813
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-1	-17	-17	-35
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23	25.233	2.704	523	28.459
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23 PM	17.004	981	113	18.098
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23 BM	8.229	1.723	409	10.362
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.878	154	15	3.047

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke

KONERN

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.22
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.22	24 664	5 697	395	30 756
Avsetning til tap overført til Trinn 1	2 241	-2 224	-17	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1 220	1 244	-24	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-56	-46	101	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	3 907	229	2	4 139
Økning i trekk på eksisterende lån	5 395	373	79	5 847
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-4 295	-1 030	-72	-5 397
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-4 749	-763	-67	-5 578
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	-10	-79	-89
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22	25 888	3 471	320	29 678
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 PM	18 309	1 695	66	20 070
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 BM	7 578	1 777	253	9 608
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 409	174	16	2 600

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke

MORBANK

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.23
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.23	21 641	2 693	320	24 654
Avsetning til tap overført til Trinn 1	642	-641	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1.165	1.189	-24	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-158	-49	207	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	3.443	133	6	3.581
Økning i trekk på eksisterende lån	5.401	283	140	5.824
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-5.593	-553	-68	-6.214
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-3.075	-488	-39	-3.602
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-1	-17	-17	-35
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23	21.135	2.551	523	24.209
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23 PM	12.853	838	113	13.804
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.23 BM	8.282	1.713	410	10.405
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2.502	154	15	2.671

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke

MORBANK

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.22
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.22	18 675	4 680	429	23 784
Avsetning til tap overført til Trinn 1	2 020	-2 004	-17	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1 066	1 090	-24	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-55	-46	101	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	3 574	226	2	3 802
Økning i trekk på eksisterende lån	5 118	368	79	5 565
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-3 646	-1 013	-72	-4 730
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-2 979	-599	-66	-3 644
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	-10	-112	-122
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.21	21 641	2 693	320	24 655
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 PM	13 993	944	67	15 004
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 BM	7 649	1 749	252	9 650
Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 048	174	16	2 238

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke

TAPSAVSETNING

KONERN

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.23
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.23	19	51	73	143
Avsetning til tap overført til Trinn 1	9	-9	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-3	7	-4	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-1	-1	2	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	7	5	0	12
Økning i trekk på eksisterende lån	13	33	81	127
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-12	-15	-7	-35
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	2	-15	-6	-19
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-7	-8
Tapavsetning pr. 31.12.23	33	55	133	220
Tapavsetning pr. 31.12.23 PM	3	7	14	24
Tapavsetning pr. 31.12.23 BM	30	49	119	198
Tapsavsetning ubenyttet kreditt og finansielle garantier 2		3	1	7

KONERN

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.22
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.22	15	64	163	242
Avsetning til tap overført til Trinn 1	20	-19	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1	2	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-1	-1	2	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	4	4	1	9
Økning i trekk på eksisterende lån	7	30	27	64
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-22	-19	-41	-83
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-1	-9	-17	-27
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	-1	-61	-62
Tapavsetning pr. 31.12.22	19	51	73	143
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 PM	5	8	10	23
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 BM	14	42	63	120
Tapsavsetning ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2	3	3	8

MORBANK

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.23
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.23	18	50	73	141
Avsetning til tap overført til Trinn 1	9	-9	0	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-3	7	-4	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-1	-1	2	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	7	4	0	11
Økning i trekk på eksisterende lån	13	34	81	128
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-11	-15	-7	-33
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	2	-15	-6	-19
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-7	-8
Tapavsetning pr. 31.12.23	33	55	133	220
Tapavsetning pr. 31.12.23 PM	1	7	14	22
Tapavsetning pr. 31.12.23 BM	32	48	119	199
Tapsavsetning ubenyttet kreditt og finansielle garantier	3	1		7

2

MORBANK

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	31.12.22
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.22	15	62	173	250
Avsetning til tap overført til Trinn 1	19	-19	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 2	-1	2	-1	0
Avsetning til tap overført til Trinn 3	-1	-1	2	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	4	4	1	9
Økning i trekk på eksisterende lån	6	29	27	63
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-23	-18	-41	-82
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-1	-8	-17	-26
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	-1	-71	-72
Tapavsetning pr. 31.12.22	18	50	73	141
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 PM	5	8	9	22
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.22 BM	13	42	64	119
Tapsavsetning ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2	4	2	8

UTLÅN TIL KUNDER FORDELT ETTER INTERN RATING

MORBANK

KONSERN

31.12.23

31.12.23

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
14.619	381		14.999	Svært lav risiko	18.420	405		18.824
2.893	138		3.031	Lav risiko	3.068	150		3.218
3.062	1.287		4.349	Middels risiko	3.175	1.354		4.529
291	291	6	588	Høy risiko	297	329	6	632
227	497	2	726	Svært høy risiko	230	509	2	741
		515	515	Misligholdte og nedskrevne			515	515
21.091	2.593	523	24.208	Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	25.189	2.746	523	28.459

Risikogruppene er basert på bankens PD modell. Risikoklasse J og K utgjør engasjement hvor det foreligger objektive bevis for tap, og utgjør engasjement i trinn 3.

Lav risiko = risikoklasse A-D

Middels = risikoklasse E-G

Høy = risikoklasse H -K

MORBANK

KONSERN

31.12.22

31.12.22

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
11.443	94		11.537	Svært lav risiko	15.212	121		15.333
5.778	283		6.060	Lav risiko	6.153	306		6.458
3.832	1.599	3	5.433	Middels risiko	3.929	1.654	3	5.585
357	398		754	Høy risiko	357	1.045		1.401
233	320	22	575	Svært høy risiko	239	346	22	607
		295	295	Misligholdte og nedskrevne			295	295
21.641	2.693	320	24.654	Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	25.888	3.471	320	29.679

NOTE 2.1.2 SENTRALBANKER OG KREDITTINSTITUSJONER

For balansepostene fordring på sentralbanker og, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner har banken benyttet seg av unntaket for lav kredittrisiko. Bankens "Kontanter og fordringer på sentralbanker" er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og oppfyller dermed standarden presumpsjon om lav kredittrisiko. Bankens

"Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner" er utelukkende mot banker med kredittrating og som oppfyller standardens presumpsjon om lav kredittrisiko og banken har vurdert at dette sammenholdt med LGD og lav eksponering til å gi uvesentlige tapsavsetninger. Banken har følgelig ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

MORBANK

KONSERN

31.12.22 31.12.23

31.12.23 31.12.22

1.662	1.655	Ekstern rating S&P. AA-/A-1+	632	947
258	64	Ekstern rating S&P. A+/A-1+	64	258
231	136	Ekstern rating S&P. A/A-1	136	231
6	10	Uratet	10	6
2.158	1.865	Sum	842	1.442

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER: KLASSIFISERING AV UTSTEDERE ETTER SEKTOR

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
850	685	Stat	831	1.000
1.822	1.766	Kommune	1.766	1.822
2.135	2.454	Kredittforetak	2.555	2.135
34	51	Bank	51	34
33	46	Øvrig	46	32
4.874	5.002	Sum	5.249	5.023

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER: KLASSIFISERING AV UTSTEDERE ETTER RATING

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
3.446	3.642	AAA	3.889	3.596
1.383	1.299	AA-/AA/AA+	1.299	1.382
15	25	A+/A	25	15
26	32	BBB-/BBB/BBB+	32	26
4	4	BB-/BB/BB+	4	4
4.874	5.002	Sum	5.249	5.023

NOTE 2.1.3 MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
130	256	Misligholdte engasjement over 90 dager	256	130
190	267	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte engasjement	267	190
-73	-133	Trinn 3 nedskrivninger	-133	-73
247	390	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	390	247

Øvrig tapsutsatte er utlån og garantier som ikke er misligholdt. Engasjementer hvor det er registrert betalingslettelser inngår ikke i øvrig tapsutsatte engasjementer, med mindre disse er vurdert å være tapsutsatte. Tapsutsatte utlån og garantier er definert under APM (alternative performance measures).

Ved utgangen av året har banken konstaterte tap på 63 (160) mill.kr. hvor kravet fortsatt er gjeldende ovenfor debitor. Konstaterte tap til overvåking gjelder i all hovedsak kunder i personmarkedet hvor banken har konstatert et tap, uten at lånet er ettergitt/slettet. Beløpet er ikke balanseført, og forventes ikke innfridd.

NOTE 2.2 LIKVIDITETSRISIKO

KONSERN OG MORBANK

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser.

Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir iverksatt gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator1, langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, LCR.

Styret har fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.23 var andel langsiktig finansiering 78,1 (78,1) %, som er godt over målkravet.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten

og nivået på likviditetsbufferne. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats- og kommune- obligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 1,74 (1,69) år. Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 7,0 (7,2) mrd. kr. eller 19,0 (18,7) % av konsernets forvaltningskapital.

Innskuddsdekningen er en viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning på 60 %, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2023.

Overføring til boligkredittforetak er en viktig finansieringskilde, tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Ved utgangen av 2023 utgjør obligasjoner med fortrinnsrett i konsernet 13,0 (11,5) mrd. kr.

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med "stable outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

NOTE 2.2.1 LIKVIDITETSRISIKO, RESTLØPETID

KONSERN

31.12.23

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	331	0	0	331
Innskudd fra kunder og gjeld	24.967	443			25.410
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	234	911	4.861	538	6.544
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	1.014	1.014
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	23	61	247	12	343
Sum utbetalinger	25.224	1.746	5.108	1.564	33.642
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	856				856
Utlån og fordringer på kunder	3.646	280	1.687	32.530	38.143
Sertifikater og obligasjoner	325	1.113	3.608	180	5.226
Sum innbetalinger	4.827	1.393	5.295	32.710	44.225
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	1	47	156	7	211

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet

KONSERN

31.12.22

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	324	0	324
Innskudd fra kunder og gjeld	25.170	215	0	0	25.385
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	253	1.541	5.775	323	7.892
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	1.069	1.069
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	18	54	116	23	211
Sum utbetalinger	25.441	1.810	6.215	1.415	34.881
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1.454	0	0	0	1.454
Utlån og fordringer på kunder	3.605	265	1.492	32.358	37.720
Sertifikater og obligasjoner	195	701	4.072	35	5.003
Sum innbetalinger	5.254	966	5.564	32.393	44.177
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	27	67	13	120

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet

MORBANK

31.12.23

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	331	0	0	331
Innskudd fra kunder og gjeld	25.381	443	0	0	25.824
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	130	0	2.816	0	2.946
Ansvarlig lån	0	0	0	1.014	1.014
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	16	41	167	0	224
Sum utbetalinger	25.527	815	2.983	1.014	30.339
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1.879	0	0	0	1.879
Utlån og fordringer på kunder	2.994	261	1.574	27.741	32.570
Sertifikater og obligasjoner	275	1.006	3.508	180	4.969
Sum innbetalinger	5.148	1.267	5.082	27.921	39.418
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	1	35	123	0	159

MORBANK

31.12.22

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	324	0	324
Innskudd fra kunder og gjeld	25.578	215	0	0	25.793
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	131	504	2.666	0	3.301
Ansvarlig lån	0	0	0	1.069	1.069
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	15	45	69	0	129
Sum utbetalinger	25.724	764	3.059	1.069	30.616
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	2.170				2.170
Utlån og fordringer på kunder	3.011	261	1.369	26.921	31.562
Sertifikater og obligasjoner	95	651	4.072	35	4.853
Sum innbetalinger	5.276	912	5.441	26.956	38.585
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	20	41	0	74

UBENYTTTEDE TREKKFASILITETER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
		Eiendeler:		
2.508	2.372	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	2.748	2.878
270	299	Garantier	299	270
784	477	Ubenyttet trekk Helgeland Boligkreditt AS		
3.562	3.148	Sum ubenyttet trekk	3.047	3.148
		Gjeld:		
300	900	Kortsiktig trekkfasilitet, lån	900	300
300	900	Sum gjeld	900	300
53	66	Overskuddslikviditet i Norges Bank	66	53
353	966	um gjeld inklusive overskuddslikviditet	966	353

Garantiansvar fremkommer i note 40.

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av risiko. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, og evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likvidetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og remburser er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser, om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTE 2.3 MARKEDSRISIKO

KONSERN OG MORBANK

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjeprisrisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktiv handelsporteføljer.

RENTERISIKO

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån, samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrente eksponeringer.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken.

AKSJERISIKO

Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper og produkselskaper.

Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko
Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittrisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter.

Aksjer - det er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksjeverdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet.

Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP.

Den totale renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler.

Styret har fastsatt en ramme på 30 mill. kr for samlet renterisiko. Ved utgangen av året utgjør en renteendring på 2 prosentpoeng et resultatfall på +/- 0,4 mill.kr. Eksponering har vært innenfor rammen i hele i 2023.

KREDITTSREADSRISIKO

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

VALUTARISIKO

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlig. SpareBank 1 Helgeland er ikke valutabank, valutalån forvaltes av ekstern valutabank. SpareBank 1 Helgeland har stilt garantiansvar overfor valutabank.

Tabellen i note 2.3.1 oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank per 31.12.23

NOTE 2.3.1 GARANTIANSVAR FOR VALUTALÅN

MORBANK

KONSERN

31.12.23

31.12.23

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0,2	2 Sveitsiske franc	0,2	2
19	1 Japanske yen	19	1
20	20 Svenske kroner	20	20
23 Sum garantiansvar valutalån		23	

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, motverdien i NOK utgjorde 24 mill. kr pr 31.12.22. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

MORBANK

KONSERN

31.12.22

31.12.22

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0,2	2 Sveitsiske franc	0,2	2
19	2 Japanske yen	19	2
20	20 Svenske kroner	20	20
24 Sum garantiansvar valutalån		24	

NOTE 2.3.2 RENTERISIKO, GJENSTÅENDE TID TIL RENTEREGULERING

KONSERN

31.12.23

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	83	0	0	0	0	0	83
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	842	0	0	0	0	0	842
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	28.231	0	964	0	0	29.195
Obligasjoner og sertifikater	1.341	3.709	199	0	0	0	5.249
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.491	1.491
Sum eiendeler	2.266	31.940	199	964	0	1.491	36.860
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	20	0	0	0	0	0	20
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	22.502	0	0	0	0	22.502
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	823	1.358	0	0	0	2.181
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	630	4.382	1.439	0	0	0	6.451
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	355	355
Sum gjeld	650	28.007	2.797	0	0	355	31.809
Netto rente sensitivitetsgap	1.616	3.933	-2.598	964	0	1.136	5.051

KONTANTSTRØM OG VIRKELIG VERDI RENTERISIKO

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktuasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap..

KONSERN

31.12.22

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	71	0	0	0	0	0	71
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.442	0	0	0	0	0	1.442
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	29.535	0	1.297	0	0	30.832
Obligasjoner og sertifikater	983	3.739	301	0	0	0	5.023
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.256	1.256
Sum eiendeler	2.496	33.274	301	1.297	0	1.256	38.625
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	13	0	0	0	0	0	13
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	23.446	0	0	0	0	23.446
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	0	878	804	0	0	0	1.682
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	924	5.749	1.254	0	0	0	7.927
Sum gjeld	0	0	0	0	0	321	321
Netto rente sensitivitetsgap	937	30.373	2.058	0	0	321	33.689
	1.559	2.901	-1.757	1.297	0	935	4.936

MORBANK

31.12.23

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	83	0	0	0	0	0	83
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.865	0	0	0	0	0	1.865
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	23.990	0	964	0	0	24.954
Obligasjoner og sertifikater	1.341	3.560	101	0	0	0	5.002
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.975	1.975
Sum eiendeler	3.289	27.550	101	964	0	1.975	33.879
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	16	0	0	0	0	0	16
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	823	1.358	0	0	0	2.181
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	22.976	0	0	0	0	22.976
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	130	1.897	986	0	0	0	3.013
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	364	364
Sum gjeld	146	25.996	2.344	0	0	364	28.850
Netto rente sensitivitetsgap	3.143	1.554	-2.243	964	0	1.611	5.029

MORBANK

31.12.22

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Konter og fordringer på sentralbanker	71	0	0	0	0	0	71
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	2.158	0	0	0	0	0	2.158
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	24.512	0	1.297	0	0	25.809
Obligasjoner og sertifikater	983	3.606	301	0	0	0	4.890
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.673	1.673
Sum eiendeler	3.212	28.118	301	1.297	0	1.673	34.601
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	8		0	0	0	0	8
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	300	0	0	0	0	300
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	23.852	0	0	0	0	23.852
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	878	804	0	0	0	1.682
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	924	1.692	954	0	0	0	3.570
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	293	293
Sum gjeld	932	26.722	1.758	0	0	293	29.705
Netto rente sensitivitetssgap	2.280	1.396	-1.457	1.297	0	1.381	4.896

NOTE 3. SENSITIVITETSANALYSE FOR ENDRING I MARKEDSPRISER

KONSERN

31.12.23

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	-0,4	0,00 %
Sum	-0,4	0,00 %

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen. Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.22 -0,4 (5,4) mill. kr. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument ikke skal overstige 30 mill. kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen og resultat er etter skatt.

KONSERN

31.12.22

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	-0,4	0,00 %
Sum	-0,4	0,00 %

NOTE 4. SEGMENTINFORMASJON

MORBANK					KONSERN			
31.12.23					31.12.23			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
426	381	155	962	Netto renteinntekter	484	383	117	984
21	14	120	155	Netto provisjonsinntekter	21	14	121	156
0	0	53	53	Sum andre inntekter og netto res. på fin.inv.	0	0	24	24
188	85	142	415	Driftskostnader	188	85	141	414
3	98	0	101	Tap på utlån	2	98	0	100
256	212	186	654	Resultat før skatt	315	214	121	650
14.662	10.511	0	25.173	Utlån til kunder	19.022	10.401	0	29.423
-21	-198	0	-219	Nedskrivninger	-22	-198	0	-220
0	0	8.925	8.925	Andre eiendeler	0	0	7.657	7.657
14.641	10.313	8.925	33.879	Sum eiendeler per segment	19.000	10.203	7.657	36.860
15.237	9.919	0	25.156	Innskudd fra og gjeld til kunder	15.237	9.446	0	24.683
0	7	0	7	Nedskrivninger	0	7	0	7
0	0	8.716	8.716	Annen gjeld og egenkapital	0	0	12.170	12.170
15.237	9.926	8.716	33.879	Sum gjeld og egenkapital per segment	15.237	9.453	12.170	36.860

MORBANK					KONSERN			
31.12.22					31.12.22			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
324	339	80	743	Netto renteinntekter	394	341	48	783
19	13	133	165	Netto provisjonsinntekter	19	13	133	165
0	0	69	69	Sum andre inntekter og netto res. på fin.inv.	0	0	7	7
98	55	220	373	Driftskostnader	101	55	225	381
1	11	0	12	Tap på utlån	1	11	0	11
244	286	62	592	Resultat før skatt	311	289	-37	563
16.250	9.701	0	25.951	Utlån til kunder	21.316	9.659	0	30.975
-21	-120	0	-141	Nedskrivninger	-22	-120	0	-142
0	0	8.791	8.791	Andre eiendeler	0	0	7.791	7.791
16.229	9.581	8.791	34.601	Sum eiendeler per segment	21.294	9.539	7.791	38.625
14.492	11.042	0	25.534	Innskudd fra og gjeld til kunder	14.495	10.637	0	25.132
0	8	0	8	Nedskrivninger	0	8	0	8
0	0	9.059	9.059	Annen gjeld og egenkapital	0	0	13.484	13.484
14.492	11.050	9.059	34.601	Sum gjeld og egenkapital per segment	14.495	10.645	13.484	38.625

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet. Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Inntekter og utgifter som ikke er direkte allokert til disse segmentene kommer frem som ufordelt.

NOTE 5. NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
		Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost		
38	76	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	40	12
508	796	Renter av utlån på kunder	803	522
546	872	Sum renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	843	534
		Renter fra finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultat		
38	30	Renter av utlån til kunder (fastrente utlån)	30	38
115	228	Renter av sertifikater og obligasjoner	232	115
153	258	Sum renter fra finansielle instrumenter vurdert til v. v. over resultat t	262	153
		Renter fra finansielle instrumenter vurdert til til v.v. over utvidet resultat		
426	681	Renter av utlån til kunder (lån som kan overføres til boligkredittselskapet)	891	587
426	681	Sum renter fra finansielle instrument vurdert til v.v. over utvidet resultat	891	587
1.125	1.811	Sum renteinntekter og lignende inntekter	1.997	1.274
		Rentekostnader:		
259	658	Innskudd fra kunder vurdert til amortisert kost	658	258
0	13	Innskudd fra kunder vurdert til virkelig verdi	13	0
7	14	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner	14	7
61	122	Verdipapirgjeld vurdert til amortisert kost	266	163
41	25	Verdipapirgjeld vurdert til virkelig verdi	42	48
368	832	Sum rentekostnader	993	476
14	17	innskuddsgaranti-/krisetiltaksfond	19	15

NOTE 5.1 RENTER PÅ ENKELTE BALANSEPOSTER (GJENNOMSNITT RENTE I %)

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23	Gjennomsnitt rente	31.12.23	31.12.22
		Eiendeler		
2,1 %	4,2 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	3,6 %	1,3 %
3,8 %	5,9 %	Utlån til kunder	5,8 %	3,6 %
2,2 %	4,4 %	Sertifikat og obligasjoner	4,2 %	2,1 %
		Gjeld		
2,5 %	4,6 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	4,6 %	2,5 %
1,0 %	2,6 %	Innskudd fra kunder	2,6 %	1,1 %
2,3 %	4,5 %	Verdipapirgjeld	4,5 %	2,2 %

NOTE 5.2 GJENNOMSNITT VOLUM PÅ ENKELTE BALANSEPOSTER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23	Gjennomsnitt volum	31.12.23	31.12.22
		Eiendeler		
1.796	1.819	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1.112	916
25.696	25.453	Utlån til kunder	29.949	31.755
5.305	5.239	Sertifikat og obligasjoner	5.455	5.406
		Gjeld		
305	309	Gjeld til kredittinstitusjoner	309	305
24.774	25.519	Innskudd fra kunder	25.132	24.263
3.801	2.720	Verdipapirgjeld	6.507	9.008

NOTE 6. PROVISJONSINNETEKTER OG INNETEKTER FRA BANKTJENESTER

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
5	6	Garantiprovisjoner *	6	5
26	19	Provisjon knyttet til utlån overført til kredittforetak	19	26
95	96	Gebyrinntekter betalingsformidling	96	95
53	50	Gebyrinntekter forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	50	53
179	171	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	171	179

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7. PROVISJONSKOSTNADER OG KOSTNADER VED BANKTJENESTER

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
15	16	Betalingsformidling	16	15
15	16	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	16	15
164	155	Netto provisjonsinntekter	155	164

NOTE 8. NETTO RESULTAT FRA FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
-8	7	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer	7	-8
-21	-3	Realisert gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	1	-21
4	-6	Netto gevinst/tap aksjer	-6	4
91	57	Aksjeutbytte	28	35
5	-1	Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter	-1	5
-37	5	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi	5	-37
32	-17	Urealisert verdiendring innlån og derivater	-19	32
56	42	Sum netto resultat på finansielle instrumenter	15	1

NOTE 9. ANDRE DRIFTSINNTEKTER

MORBANK			KONSNERN	
2022	2023		2023	2022
0	0	Driftsinntekter faste eiendommer	9	7
13	11	Andre driftsinntekter (bl.a. forvaltingshonorar boligkreditselskapet)	0	0
0	0	Gevinst ved salg av fast eiendom og driftsløsøre	0	0
13	11	Sum andre driftsinntekter	9	7

NOTE 10. DRIFTSKOSTNADER

MORBANK			KONSNERN	
2022	2023		2023	2022
171	185	Lønn og sosiale kostnader (note 11)	186	172
82	84	IT-kostnader	84	82
18	19	Markedsføring	19	18
24	25	Avskrivninger	33	29
16	20	Nedskrivninger	2	8
5	5	Driftskostnader faste eiendommer	5	5
47	64	Kjøpte tjenester	64	47
10	13	Andre driftskostnader (note 14)	20	20
373	415	Sum ordinære driftskostnader	414	381

NOTE 11. LØNN OG SOSIALE KOSTNADER

MORBANK			KONSNERN	
2022	2023		2023	2022
122	131	Lønn og honorarer	132	123
28	31	Arbeidsgiveravgift	31	28
15	16	Pensjonskostnader ytelsesplaner (note 12)	16	15
6	7	Andre personalkostnader	7	6
171	185	Sum lønn og sosiale kostnader	186	172
156	165	Antall ansatte målt i årsverk per 31.12	165	156
161	161	Gjennomsnittlig antall ansatte målt i årsverk	161	161

NOTE 12. PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

SpareBank 1 Helgeland er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og banken oppfylder kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger eller ansatte. Pensjonsordningene omfatter:

YTELSESORDNING PLASSERT I LIVSFORSIKRINGSSKAP

Alle bankens ansatte (som i henhold til pensjonslovgivningen kunne overføres fra ytelsespensjonsordningen) ble overført til innskuddspensjon med virkning fra 01.03.16. De som står igjen i ytelsesordningen er medlemmer som i henhold til gjeldende regler ikke kan overføres.

Ordningen omfatter 0 (0) arbeidstakere og 13 (13) personer som mottar løpende pensjon eller

uførepensjon. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratreddelse, maksimert til 12G.

INNSKUDDSDORDNING

Fra og med 01.03.16 ble alle ansatte (som kunne overføres) overført til innskuddsordning. Innskuddet i ordningen er på 7 % for lønn mellom 0-7,1G og 25,1 % for lønn mellom 7,1G og 12G. Pensjonsordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordningen omfatter nå 171 (171) aktive og 10 (10) uføre.

AVTALEFESTET FØRTIDSPENSJON

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). (Der er ingen personer igjen i den gamle ordningen som balanseføres).

TOPPLEDERORDNING

Se godtegjørelserapport på foretakets hjemmeside.

NOTE 12.1 FORPLIKTELSE OG KOSTNADER PENSJONSORDNINGER

MORBANK			KONSERN	
31.12.23			31.12.23	
Kostnad	Forplikt.		Forplikt.	Kostnad
0	17	Ytelsesordning	17	0
14	0	Innskuddsordning	0	14
2	0	AFP	0	2
16	17	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	17	16

MORBANK			KONSERN	
31.12.22			31.12.22	
Kostnad	Forplikt.		Forplikt.	Kostnad
0	17	Ytelsesordning	17	0
13	0	Innskuddsordning	0	13
2	0	AFP	0	2
15	17	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	17	15

NOTE 12.2 RISIKO VED ENDRINGER I ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

INVESTERINGSVOLATILITET

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

ENDRING I OBLIGASJONSRENTEN

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

FORVENTET LEVETID

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

NOTE 12.3 ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Forutsetninger	2023	2022
3,20 %	3,70 %	Diskonteringsrente	3,70 %	3,20 %
3,20 %	3,70 %	Avkastning på pensjonsmidlene	3,70 %	3,20 %
3,75 %	3,75 %	Langsiktig lønnsvekst	3,75 %	3,75 %
3,50 %	3,50 %	Regulering av løpende pensjon	3,50 %	3,50 %
3,50 %	3,50 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,50 %
19,10 %	3,50 %	Arbeidsgiveravgift (inkl. finansskatt) - sats	19,10 %	19,10 %
0,00 %	0,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	0,00 %	0,00 %
0,00 %	0,00 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	0,00 %	0,00 %
63 år	64 år	Gjennomsnittlig alder	64 år	63 år

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

NOTE 12.4 PENSJONSFORPLIKTELSE YTELSESDORDNING

MORBANK

KONSERN

31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023		31.12 2023	31.12 2022	31.12 2021	31.12 2020	31.12 2019
					Bevegelser pensjonsforpliktelse:					
30	31	31	31	27	Forpliktelse ved periodens begynnelse	27	31	31	31	30
0	0	0	0	0	Årets pensjonsopptjening	0	0	0	0	0
1	1	0	0	1	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1	0	0	1	1
0	0	0	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	0	0	0
1	1	1	-3	0	Aktuarielt tap/gevinst	0	-3	1	1	1
-1	-1	-1	-1	-1	Pensjonsutbetalinger	-1	-1	-1	-1	-1
31	31	31	27	26	DBO ved periodens slutt	26	27	31	31	31
					Bevegelser pensjonsmidler:					
11	11	11	11	11	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	11	11	11	11	11
0	0	0	0	0	Avkastning på pensjonsmidlene	0	0	0	0	0
-1	0	0	1	0	Aktuarielt tap+/gevinst-	0	1	0	0	-1
0	0	0	0	0	Administrasjonskostnader	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Innbetaling	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Pensjonsutbetalinger	0	0	0	0	0
11	11	11	12	11	Pensjonsmidler ved periodens slutt	11	12	11	11	11
					Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse					
31	31	31	27	26	Forpliktelse ved periodens slutt	26	27	31	31	31
11	11	11	12	11	Pensjonsmidler ved periodens slutt	11	12	11	11	11
-21	-20	-20	-15	-15	Netto pensjonsforpliktelse	-15	-15	-20	-20	-21
-3	-4	-3	-2	-2	AGA av netto pensjonsforpliktelse	-2	-2	-4	-4	-3
-24	-24	-23	-17	-17	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-17	-17	-23	-24	-24
0	0	0	0	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Estimatavvik AGA	0	0	0	0	0
-24	-24	-23	-17	-17	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-17	-17	-23	-24	-24

NOTE 12.5 ESTIMATAVVIK YTELSESDORDNING

MORBANK

KONSERN

2022	2023		2023	2022
3	-1	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	-1	3
3	-1	- Estimatavvik innregnet i OCI	-1	3
0	0	Estimatavvik ved årets slutt	0	0

NOTE 13. NETTO PENSJONSKOSTNAD YTELSESDORDNING, INNSKUDDSDORDNING OG AFP

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
15	16	Pensjonsopptjening	16	15
3	3	+ Arbeidsgiveravgift	3	3
18	19	Netto pensjonskostnad	19	18

NOTE 14. ANDRE DRIFTSKOSTNADER

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Spesifikasjon andre driftskostnader	2023	2022
2	3	Verditransport	3	2
3	3	Reisekostnader	3	3
2	2	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	3	3
3	1	Andre driftskostnader	8	13
10	13	Sum driftskostnader	20	20

NOTE 15. REVISJONSHONORAR OG KOSTNADER BISTAND EKSTERN REVISOR

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Kostnader revisjon	2023	2022
1,3	1,2	Lovpålagt revisjon	1,4	1,6
0,9	1,0	Andre tjenester, attestasjon og bistand prosjekt	1,1	0,9
2,2	2,2	Sum kostnader revisjon og bistand	2,5	2,5

PricewaterhouseCoopers AS er konsernets valgte revisor.

NOTE 16. NEDSKRIVNINGER PÅ ENGASJEMENT

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Nedskrivninger	2023	2022
5	15	Periodens endring i nedskrivning trinn 1	14	5
-9	4	Periodens endring i nedskrivning trinn 2	4	-9
6	59	Periodens endring i nedskrivning trinn 3	58	6
14	26	Periodens konstatert tap	27	14
-5	-3	Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-3	-5
12	101	Resultatført nedskrivninger på engasjement	100	11

NOTE 17. SKATTEKOSTNAD

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Årets skatter	2023	2022
121	149	Betalbar skatt	155	127
0	6	For mye/lite avsatt tidligere år	6	0
0	0	For mye/lite endring utsatt skatt fra tidligere år	0	0
-9	-1	Endring utsatt skatt (note 29)	-1	-9
112	155	Årets skattekostnad	160	118
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt				
483	654	Regnskapsmessig resultat før skatt	650	448
-68	-54	Permanente forskjeller	-54	-44
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd	0	0
-23	-3	Endring midlertidige forskjeller (note 29)	24	-23
392	597	Skattepliktig inntekt	620	381
Avstemming skatt				
483	654	Regnskapsmessig resultat før skatt	650	448
121	164	Skatt beregnet med foretakets veide gjennomsnittlige skattesats	163	112
Skatteeffekt av:				
-9	-14	Skattefrie inntekter	-9	6
0	6	Endringer fra foregående år	6	0
0	0	Ikke fradragsberettiget kostnader	0	0
112	155	Skattekostnad i resultatregnskapet	160	118

NOTE 17.1 LEIEKONTRAKTER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
		Bruksrett		
32	33	Balanseført verdi 01.01.	11	18
0	58	Tilgang	0	0
0	0	-Avgang	0	0
14	1	Andre endringer	1	1
46	92	Balanseført verdi ved periodens slutt	12	19
13	16	Avskrivninger i perioden	3	8
33	76	Balanseført verdi bruksrett ved periodens slutt	9	11
48	49	Forpliktelse 01.01.	26	33
0	58	Nye avtaler i perioden	0	0
-16	-20	Leiebetalinger i perioden - avdrag	-5	-11
3	4	Renter	1	2
14	1	Andre endringer	1	1
49	92	Total leieforpliktelser ved periodens slutt	23	26
		Resultatregnskap		
13	16	Avskrivninger	3	8
3	4	Renter	1	2
16	20	Sum	4	10

Bruksrett og forpliktelse balanseføres under, 1) Andre eiendeler 2) Andre forpliktelser

IFRS 16 legger opp til at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing, fordi begge typer avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17. Standarden ble gjeldende fra 1. januar 2019. Standarden får effekt ved at leieavtaler (hovedsakelig kontor-lokaler) blir tatt inn i balansen. Resultateffektene for 2023 for konsernet utgjør en regnskapsmessig avskrivning på 3 millioner kroner og rentekostnader på 1 millioner kroner. Samtidig er forpliktelsen redusert med 3 millioner kroner.

NOTE 17.2 FORFALLSTRUKTUR LEIEAVTALER IFRS 16

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Forfallsstruktur	2023	2022
11	24	Inntil 1 år	5	5
11	24	1-2 år	4	5
11	24	2-3 år	5	5
10	16	3-4 år	2	4
3	6	4-5 år	2	3
2	2	Mer enn 5 år	1	3
48	96	Sum forfallsstruktur	19	26

NOTE 18. RESULTAT PER EGENKAPITALBEVIS OG EIERBRØK

MORBANK			KONSERN	
2022	2023	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2023	2022
480	500	Resultat av ordinær drift etter skatt	490	445
-13	-21	Renter fondsobligasjon	-21	-13
467	479	Resultat (eksl. renter FO)	469	432
79,9 %	79,9 %	Egenkapitalbeviserens brøk 01.01	79,9 %	79,9 %
373	382	Egenkapitalbeviserens andel av resultatet i mil. kr	374	356
13,8	14,2	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	13,9	12,8
13,8	14,2	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	13,9	12,8

Utbyttegrunnlag		2023	2022
Resultat etter skatt		500	480
Endring fond for vurderingsforskjeller		7	-5
Renter hybridkapital		21	-13
Utbyttegrunnlag		485	462

Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)		2023	2022
Eierandelskapital		266	268
Utjevningsfond		1.530	1.535
Overkursfond		1.505	1.505
Fond for urealiserte gevinster		20	22
Annen egenkapital		381	0
Sum egenkapitalbeviserens kapital		3.702	3.329
Grunnfondskapital		800	801
Gavefond		28	33
Fond for urealiserte gevinster		5	5
Annen egenkapital		96	0
Sum grunnfondskapital		929	839
Avsetning gavestiftelse		0	52
Avsetning utbytte		0	277
Egenkapital ekl. hybridkapital		4.631	4.498
Egenkapitalbevisbrøk		79,9 %	79,9 %
Tidsvektet egenkapitalbevisbrøk til disponering		79,9 %	79,9 %

NOTE 19. KONTANTER OG FORDRINGER PÅ SENTRALBANKER

MORBANK			KONSERN	
31.12.23	31.12.23		31.12.23	31.12.22
18	17	Kontantbeholdning	17	18
53	66	Innskudd i Norges Bank	66	53
71	83	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	83	71

Se note 2.1.2

NOTE 20. UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

MORBANK			KONSNERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
1.442	842	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *	842	1.442
716	1.023	Kreditt Helgeland Boligkreditt AS **	0	0
2.158	1.865	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	842	1.442

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente. Se også note 2.1.2

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av SpareBank 1 Helgeland

NOTE 21. UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

MORBANK			KONSNERN	
31.12.22	31.12.23	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.23	31.12.22
542	561	Kasse-/drifts- og brukskreditter	561	542
1.858	1.758	Fleksilån	2.373	2.427
433	425	Byggelån	425	433
7.842	8.617	Nedbetalingslån	8.248	7.449
1.297	963	Fastrente utlån til og fordringer på kunder	963	1.297
13.917	12.737	Boliglån til virkelig verdi	16.730	18.755
25.889	25.061	Utlån til kunder	29.300	30.903
-65	-87	Trinn 1 og 2 (gruppenedskrivninger)	-88	-65
-76	-132	Trinn 3 (gruppe og individuelle nedskrivninger)	-132	-76
25.748	24.842	Utlån til kunder etter nedskrivninger	29.080	30.762
61	112	Periodiserte renter og amortisering	123	70
25.809	24.954	Netto utlån til og fordringer på kunder	29.203	30.832

OPPLYSNINGER OM SIKKERHET

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom. Bankene benytter faste reduksjonssatser som varierer fra 20 til 50 prosent ut fra typer sikkerheter. Nedenfor er en oppstilling over sikkerhetsdekning fordelt på utlån innenfor PM og BM, eksklusiv påløpt rente. Sikkerhetsdekning i prosent gir uttrykk for justert sikkerhetsverdi i prosent av utlån.

MORBANK
KONSERN
31.12.23
31.12.23

BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
736	130	866	Under 40 %	867	736	131
1.160	237	1.397	40 % - 60 %	1.408	1.160	248
1.272	659	1.931	60 % - 80 %	1.950	1.272	678
2.039	4.223	6.262	80 % - 100 %	6.540	2.101	4.440
2.340	5.269	7.609	100 % - 120 %	9.106	2.358	6.748
2.924	4.072	6.996	Over - 120 %	9.659	2.749	6.680
10.471	14.590	25.061	Sum utlån	29.300	10.376	18.925

MORBANK
KONSERN
31.12.22
31.12.22

BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
807	1.202	2.009	Under 40 %	2.394	812	1.582
531	287	818	40 % - 60 %	837	535	302
1.625	584	2.209	60 % - 80 %	2.249	1.626	623
2.265	3.279	5.544	80 % - 100 %	5.678	2.266	3.412
2.306	5.843	8.149	100 % - 120 %	9.634	2.328	7.306
2.058	5.102	7.160	Over - 120 %	10.111	2.121	7.990
9.592	16.297	25.889	Sum utlån	30.903	9.688	21.215

NOTE 21.1 GEOGRAFISK FORDELING AV BRUTTO UTLÅN
MORBANK
KONSERN
31.12.23
%-andel
31.12.23
%-andel

21.018	83,5 %	Helgeland	24.370	82,8 %
4.106	16,3 %	Norge for øvrig	4.991	17,0 %
49	0,2 %	Utenfor Norge	62	0,2 %
25.173	100 %	Sum brutto utlån	29.423	100 %

Geografisk fordeling av brutto utlån
MORBANK
KONSERN
31.12.22
%-andel
31.12.22
%-andel

22.250	85,7 %	Helgeland	26.051	84,1 %
3.626	14,0 %	Norge for øvrig	4.831	15,6 %
75	0,3 %	Utenfor Norge	85	0,3 %
25.951	100 %	Sum brutto utlån	30.975	100 %

NOTE 21.2 FORDELING AV BRUTTO UTLÅN MELLOM PERSONMARKED OG BEDRIFTSMARKED

MORBANK			KONSERN	
31.12.23			31.12.23	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
11	550	Kasse-, drifts- og brukskreditter	11	565
1.717	41	Fleksilån	2.317	41
93	331	Byggelån	93	331
12.841	9.589	Nedbetalingslån og fleksilån	16.601	9.464
14.662	10.511	Brutto utlån til kunder	19.022	10.401

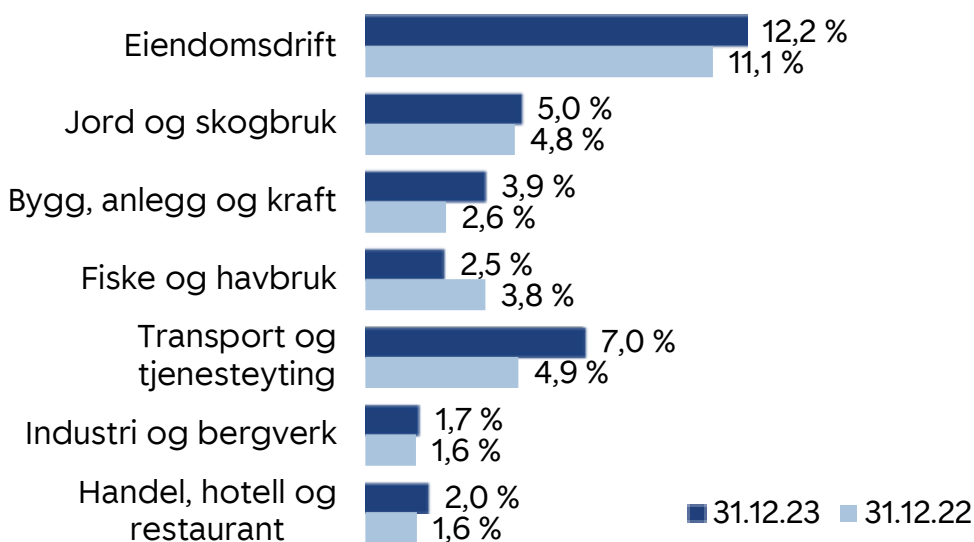
MORBANK			KONSERN	
31.12.22			31.12.22	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
11	531	Kasse-, drifts- og brukskreditter	11	541
1.808	50	Fleksilån	2.367	50
114	319	Byggelån	114	319
14.317	8.800	Nedbetalingslån og fleksilån	18.824	8.749
16.250	9.700	Brutto utlån til kunder	21.316	9.659

NOTE 21.3 UTLÅN, GARANTIER OG TAP FORDELT PÅ NÆRING

Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner ertvelfungerende. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,07 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll i kredittarbeidet. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvis analyser av kvalitet på nyinnvilgede lån og på totalporteføljen. Tett oppfølging av større bedriftsmarkeds kunder, overvåkning av utviklingen i kvalitet og risiko i porteføljen er videreført som prioritert fokusområde for banken. Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2023 100 mill. kr, eller 0,27 % av brutto utlån inklusive overførte lån. Det forventes normaliserte utlånstap fremover. Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold er det prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,15 - 0,20 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen. Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Utlånsfordeling BM av brutto utlån

BRUTTO UTLÅN PER 31.12.23

Av brutto utlån på 29,4 (31,0) mrd.kr. er 10,4 (9,7) mrd. kr. utlån til bedriftsmarkedskunder. Grafen ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 19,0 (21,3) mrd.kr. er utlån til personkunder, som hovedsakelig er godt sikrede boliglån. 1,5 (1,5) mrd. kr. er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 82,8 (84,1) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 34,0% overført til Sparebank 1 Boligkreditt og Helgeland Boligkreditt AS. Se note 21.5.

NOTE 21.4 ENGASJEMENT OG TAPSAVSETNING FORDELT PÅ NÆRING**KONSERN****31.12.23**

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi							
	Brutto utlån		Tapsavsetninger		Netto utlån		
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.	Total
Kommuner og kommuneforetak	3	0	0	0	0	0	3
Forsikring og finansielle foretak	272	0	0	-1	0	0	272
Jord- og skogbruk	1.467	0	0	-2	-24	8	1.448
Fiske og havbruk	745	0	-1	-3	-2	0	738
Industri og bergverk	509	0	-1	0	-27	0	480
Bygg, anlegg og kraft	1.131	0	-4	-1	-5	4	1.126
Handel, hotell og restaurant	597	0	-2	-3	-2	0	590
Transport og tjenesteytende næringer	2.067	0	-1	-17	-5	6	2.049
Eiendomsdrift	3.574	0	-20	-21	-53	18	3.497
Bedriftsmarked	10.365	0	-31	-48	-119	36	10.203
Personmarked	1.122	16.971	-2	-7	-14	929	18.998
Sum	11.487	16.971	-33	-55	-133	964	29.202
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-2	-3	-1		

Utenom balanseposter se note 2.1.1

KONSERN

31.12.22

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi							
	Brutto utlån		Tapsavsetninger		Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.	
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	210	0	0	0	0	0	209
Jord- og skogbruk	1.471	0	0	-3	-16	11	1.463
Fiske og havbruk	1.189	0	-2	-3	0	0	1.183
Industri og bergverk	501	0	-1	-1	-2	1	498
Bygg, anlegg og kraft	794	0	-1	-4	-6	5	788
Handel, hotell og restaurant	508	0	-1	-2	-1	4	508
Transport og tjenesteytende næringer	1.511	0	-4	-3	-6	7	1.505
Eiendomsdrift	3.425	0	-7	-23	-33	24	3.387
Bedriftsmarked	9.608	0	-15	-39	-64	51	9.541
Personmarked	1.315	18.755	-3	-9	-10	1.245	21.294
Sum	10.923	18.755	-18	-48	-74	1.297	30.835
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-2	-6	-2		

Utenom balanseposter se note 2.1.1

MORBANK

31.12.23

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI							
	Brutto utlån		Tapsavsetninger		Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.	
Kommuner og kommuneforetak	3	0	0	0	0	0	3
Forsikring og finansielle foretak	272	0	0	-1	0	0	272
Jord- og skogbruk	1.453	0	0	-2	-24	8	1.434
Fiske og havbruk	742	0	-1	-3	-2	0	735
Industri og bergverk	508	0	-1	0	-27	0	479
Bygg, anlegg og kraft	1.126	0	-4	-1	-5	4	1.120
Handel, hotell og restaurant	596	0	-2	-3	-2	0	589
Transport og tjenesteytende næringer	2.038	0	-1	-17	-5	6	2.020
Eiendomsdrift	3.738	0	-22	-21	-53	18	3.660
Bedriftsmarked	10.476	0	-33	-48	-119	36	10.312
Personmarked	969	12.764	1	-7	-14	929	14.639
Sum	11.445	12.764	33	-55	-133	964	24.952
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-2	-3	-1		

Utenom balanseposter se note 2.1.1

31.12.22

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI

	Brutto utlån		Tapsavsetninger		Netto utlån		Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Virkelig verdi over res.	
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	210	0	0	0	0	0	210
Jord- og skogbruk	1.451	0	0	-3	-16	11	1.442
Fiske og havbruk	1.182	0	-2	-3	0	0	1.177
Industri og bergverk	500	0	-1	-1	-2	1	496
Bygg, anlegg og kraft	780	0	-1	-4	-6	5	775
Handel, hotell og restaurant	504	0	-1	-2	-1	4	505
Transport og tjenesteytende næringer	1.469	0	-4	-3	-5	7	1.464
Eiendomsdrift	3.553	0	-7	-24	-33	24	3.514
Bedriftsmarked	9.650	0	-15	-40	-63	51	9.583
Personmarked	1.087	13.917	-2	-8	-10	1.245	16.229
Sum	10.737	13.917	-18	-48	-73	1.297	25.812
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-2	-6	-2		

Utenom balanseposter se note 2.1.1

NOTE 21.5 OVERFØRTE BOLIGLÅN TIL KREDITTFORETAK

Banken overfører boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (100 %) og Sparebank 1 Boligkreditt 3,09 %. Lån i heleid boligkredittforetak inngår i sin helhet i konsernet. Totalt er det overført 12.985 mill.kr. i lån med sikkerhet i bolig ved utgangen av 2023, hvorav 4.426 inngår i konsernets balanse.

Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene som er solgt flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkredittselskap. 34,0 (31,9) % av brutto utlån eller 47,4 (43,6) % av utlån til personkunder er overført til boligkredittselskap.

MORBANK

KONSERN

31.12.23

31.12.23

Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført verdi	Virkelig verdi
1.732	1.732	Fleksilån	1.117	1.117
11.253	11.253	Nedbetalingslån	7.442	7.442
12.985	12.985	Sum boliglån overført til kredittforetak	8.559	8.559

MORBANK

KONSERN

31.12.22			31.12.22	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført verdi	Virkelig verdi
1.366	1.366	Fleksilån	797	797
10.167	10.167	Nedbetalingslån	5.575	5575
11.533	11.533	Sum boliglån overført til kredittforetak	6.372	6.372

NOTE 21.6 RESTLØPETID HELGELAND BOLIGKREDITT AS

KONSERN

31.12.23

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 -5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	1.023	0	1.023
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	104	911	2.107	539	3.661
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹	7	20	79	20	126
Sum utbetalinger	111	931	3.209	559	4.810
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	408	0	0	408
Utlån og fordringer på kunder	652	20	113	4.789	5.574
Sertifikater og obligasjoner	50	107	100	0	257
Sum innbetalinger	702	535	213	4.789	6.239
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	0	11	33	11	55

31.12.22

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 -5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	716	0	716
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	122	990	3.110	323	4.545
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer)	3	9	47	23	82
Sum utbetalinger	125	999	3.873	346	5.343
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	381	0	0	381
Utlån og fordringer på kunder	594	4	123	5.436	6.157
Sertifikater og obligasjoner	99	49			148
Sum innbetalinger	693	434	123	5.436	6.686
Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	0	7	27	7	40

NOTE 22. FINANSIELLE INSTRUMENTER**NOTE 22.1 FINANSIELLE INSTRUMENTER FORDELT PÅ KATEGORI****KONSERN****31.12.23**

	Amortisert kost	Utlån til VV Over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	83	0	0	0	83
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	842	0	0	0	842
Utlån til og fordringer på kunder	11.509	16.730	964	0	29.203
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	6.113	0	6.113
Finansielle derivater	0	0	0	64	64
Sum eiendeler	12.434	16.730	7.077	64	36.305

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	320	0	0	320
Innskudd fra og gjeld til kunder	24.683	0	0	24.683
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.497	0	0	4.497
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.602	0	0	1.602
Ansvarlig lånekapital	352	0	0	352
Finansielle derivater	0	81	0	81
Sum gjeld	31.454	81	0	31.535

KONSERN**31.12.22**

	Amortisert kost	Utlån til VV Over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	71	0	0	0	71
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.442	0	0	0	1.442
Utlån til og fordringer på kunder	10.780	18.755	1.297	0	30.832
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	5.735	0	5.735
Finansielle derivater	0	0	0	31	31
Sum eiendeler	12.293	18.755	7.032	31	38.111

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	313	0	0	313
Innskudd fra og gjeld til kunder	25.129	0	0	25.129
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.742	0	0	5.742
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.734	0	0	1.734
Ansvarlig lånekapital	453	0	0	453
Finansielle derivater	0	58	0	58
Sum gjeld	33.371	58	0	33.429

MORBANK

31.12.23

	Amortisert kost	Utlån til VV Over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	83	0	0	0	83
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.865	0	0	0	1.865
Utlån til og fordringer på kunder	11.253	12.737	964	0	24.954
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	5.866	5.866
Finansielle derivater	0	0	0	64	64
Sum eiendeler	13.201	12.737	964	5.930	32.832

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	316	0	0	316
Innskudd fra og gjeld til kunder	25.156	0	0	25.156
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.517	0	0	1.517
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.144	0	0	1.144
Ansvarlig lånekapital	352	0	0	352
Finansielle derivater	0	33	0	33
Sum gjeld	28.485	33	0	28.518

Endring i virkelig verdi på utlån klassifisert til FVOCI som er ført over OCI er ikke vesentlig (lavere enn 1 mill .kr).

31.12.22

	Amortisert kost	Utlån til VV Over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	71	0	0	0	71
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.158	0	0	0	2.158
Utlån til og fordringer på kunder	10.595	13.917	1.297	0	25.809
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	5.587	5.587
Finansielle derivater	0	0	0	31	31
Sum eiendeler	12.824	13.917	1.297	5.618	33.656

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til vv over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	308	0	0	308
Innskudd fra og gjeld til kunder	25.534	0	0	25.534
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.655	0	0	1.655
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.462	0	0	1.462
Ansvarlig lånekapital	453	0	0	453
Finansielle derivater	0	29	0	29
Sum gjeld	29.410	29	0	29.441

NOTE 22.2 VERDIPAPIRGJELD VERDISIKRING

For verdipapirgjeld med fast rente benyttes verdisikring. Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er tilstrekkelig effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden. Banken verdisikrer renterisikoen på individuelt nivå. Endringer i kredittspread inngår ikke i sikret risiko. Verdiendringer knyttet til endringer i NIBOR resultatføres og bokført verdi av de sikrede fastrenteinnlånene justeres løpende. Bokført verdi verdipapirgjeld fastrente, inklusive påløpte renter, utgjør 1.169 (1.756) mill.kr.. Netto resultatført gevinst knyttet til sikringsinstrumentene og sikringsobjektene knyttet til den sikrede risikoen var -1 mill. kr i 2023 og -2 mill. kr. i 2022. Se også note 36.1.

KONSERN

Inneffektivitet verdisikring over resultatet	31.12.23	31.12.22
Effektivitet knyttet til sikringsobjekter	70	79
Effektivitet knyttet til sikringsinstrumentet	-69	-81
Netto inneffektivitet over resultatet	-1	-2

MORBANK

KONSERN

31.12.23

31.12.23

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Virkelig verdi	
	Eiendeler	Forpliktelser			Eiendeler	Forpliktelser
1.500	64	0	Renteswap-avtaler fastrente innlån sikring	2.000	64	0
1.500	64	0	Sum finansielle derivater sikring	2.000	64	

31.12.22

31.12.22

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Virkelig verdi	
	Eiendeler	Forpliktelser			Eiendeler	Forpliktelser
1.500	31	0	Renteswap-avtaler fastrente innlån sikring	1.800	31	0
1.500	31	0	Sum finansielle derivater sikring	1.800	31	0

KONSERN

Ref.	Sikringsobjekt	Kontraktsum	Oppgj.dato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Fastrente, innlån	500	2024	2,50	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
2	Fastrente, innlån	500	2026	1,88	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
3	Fastrente, innlån	500	2028	5,20	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
4	Fastrente, innlån	500	2029	2,22	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK

Ref.	Sikringsinstru- ment	Kontraktsum	Oppgj.dato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Renteswap, fast	500	2024	2,50	Finansielle derivater	NOK
1	Renteswap, flyt	-500	2024	5,51	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, fast	500	2025	1,88	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, flyt	-500	2025	5,25	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, fast	500	2028	5,20	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, flyt	-500	2028	5,71	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, fast	500	2029	2,22	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, flyt	-500	2029	5,32	Finansielle derivater	NOK

Referanse 4 gjelder gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer i datterselskapet Helgeland Boligkreditt.

Det betales ikke avdrag på sikringsinstrumentene og objektene. Disse forfaller i sin helhet ved oppgjørsmøte.

NOTE 22.3 VURDERING AV VIRKELIG VERDI FINANSIELLE INSTRUMENTER FORDELT PER NIVÅ

Tabellen viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Ikke børsnoterte aksjer og fastrente utlån er klassifisert under nivå 3. Verdivurdering av aksjer der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende. Fastrente utlån er vurdert til virkelig verdi (se ellers beskrivelse av verdivurdering Note1).

Rentederivater som ikke er en del av sikringsbokføring utgjør 1.504 mill. kr per 31.12.23 og 1.599 mill. kr. per 31.12.22. Netto renterisiko ved et parallelt renteskift på 1 %-poeng for fastrente utlån utgjør -17 (-23) mill.kr. per 31.12.23, mens rentederivatene utgjør 25 (64) mill. kr per 31.12.23.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2023.

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

MORBANK				KONSERN		
31.12.23				31.12.23		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	964	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	0	0	964
0	5.002	872	Sertifikater, obligasjoner og aksjer til virkelig verdi	0	5.249	864
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat						
0	0	12.764	Boliglån	0	0	16.971
0	64	0	Finansielle derivater, sikring	0	64	0
0	5.066	14.592	Sum eiendeler	0	5.313	18.799
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	33	0	Finansielle derivater	0	81	0
0	33	0	Sum forpliktelser	0	81	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
712	15.214	15.926	IB	712	20.052	20.764
0	-2.829	.2829	Avdrag og innfridd lån	0	-3.489	-3.489
157	1.208	1.365	Nye lån	157	1.308	1.465
-5	135	130	Verdiendring	-5	64	59
864	13.728	14.592	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	864	17.934	18.799

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

MORBANK

KONSERN

31.12.22

31.12.22

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.297	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	0	0	1.297
0	4.874	712	Sertifikater, obligasjoner og aksjer til virkelig verdi	0	5.023	712
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat						
0	0	13.917	Boliglån	0	0	18.755
0	31	0	Finansielle derivater, sikring	0	31	0
0	4.905	15.926	Sum eiendeler	0	5.054	20.764
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	29	0	Finansielle derivater	0	58	0
0	29	0	Sum forpliktelser	0	58	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
595	15.923	16.518	IB	595	22.961	23.556
-1	-1.252	-1.253	Avdrag og innfridd lån	-1	-3.079	-3.080
114	501	615	Nye lån	114	133	247
4	42	46	Verdiendring	4	37	41
712	15.214	15.926	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	712	20.052	20.764

NOTE 22.4 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

MORBANK					KONSERN			
31.12.22		31.12.23			31.12.23		31.12.22	
Virke- lig Verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	Virkelig Verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi
Eiendeler								
71	71	83	83	Kontanter og fordringer på sentralbanker	83	83	71	71
2.158	2.158	1.865	1.865	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	842	842	1.442	1.442
15.214	15.214	13.728	13.728	Utlån til kunder til virkelig verdi 3)	17.935	17.925	20.052	20.052
10.595	10.595	11.226	11.226	Utlån til på kunder til amortisert kost 1)	11.268	11.279	10.780	10.780
31	31	64	64	Finansielle derivater	64	64	31	31
5.587	5.587	5.866	5.866	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	6.113	6.113	5.735	5.735
33.656	33.656	32.832	32.832	Totalt	36.305	36.306	38.111	38.111
Gjeld								
308	308	316	316	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	320	320	313	313
214	214	430	430	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	430	430	214	214
25.320	25.320	24.723	24.726	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	25.253	24.253	24.915	24.915
1.462	1.462	1.144	1.144	Verdipapirgjeld sikring 2)	1.602	1.602	1.734	1.762
1.613	1.655	1.498	1.517	Verdipapirgjeld, amortisert kost (FRN) 2)	4.497	4.486	5.742	5.742
453	453	336	336	Ansvarlig lån	352	352	453	453
29	29	31	31	Finansielle derivater	81	81	58	58
29.399	29.441	28.478	28.500	Totalt	32.535	31.524	33.429	33.457

1) Balanseført verdi amortisert kost utlån til kunder er tilnærmet lik virkelig verdi.

2) For verdipapirgjeld og ansvarlig lån beregnes virkelig verdi ut fra en teoretisk markedsverdivurdering basert på rente- og spreadkurver.

3) Utlån til virkelig verdi over resultat og utlån til virkelig verdi over OCI

NOTE 23. FINANSIELLE DERIVATER**GENERELL BESKRIVELSE VALUTA OG RENTEAVTALER**

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp. SpareBank 1 Helgeland inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til konsernets verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å redusere risiko relatert til kunderett virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til konsernets fastrenteinnlån defineres som virkelig verdisikringer. Konsernet benytter seg ikke av kontantstrømsikring. Styret har fastsatt rammer for maksimal risiko på konsernets renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte rammene overholdes.

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente og utlån fastrente. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen. Beløpene er inklusiv påløpte renter.

Finansielle derivater

MORBANK				KONSERN		
31.12.23				31.12.23		
Kon- trakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kon- trakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelse			eiendeler	forpliktelse
1.504	0	33	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.504	0	81
30	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	30	0	0
1.534	0	33	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.534	0	81
1.500	64	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	2.000	64	0
1.500	64	0	Sum finansielle derivater sikring	2.000	64	0

Finansielle derivater

MORBANK				KONSERN		
31.12.22				31.12.22		
Kon- trakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kon- trakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelse			eiendeler	forpliktelse
1.599	0	29	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.599	0	58
30	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	30	0	0
1.629	0	29	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.629	0	58
1.500	31	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	1.800	31	0
1.500	31	0	Sum finansielle derivater sikring	1.800	31	0

NOTE 23.1 – NETTO PRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Banken har anledning til å motregne mellomværende. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

KONSERN

31.12.23

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle Instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	64	0	64	-64	0
Derivater som forpliktelser	81	0	81	-64	17

KONSERN

31.12.22

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle Instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	31	0	31	-31	0
Derivater som forpliktelser	58	0	58	-31	27

NOTE 24. SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG AKSJER

MORBANK

KONSERN

31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
4.853	4.970	Sertifikater og obligasjoner	5.217	5.002
21	32	Opptjente renter verdipapirer	32	21
712	864	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	864	712
5.587	5.866	Sum sertifikater, obligasjoner 1- 2)	6.113	5.735

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapirområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette. Renteporteføljen utgjør 14,6 (14,4) % av bankens forvaltningskapital.

NOTE 24.1 SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, alle verdiendringene føres over resultat.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

MORBANK

KONSERN

31.12.23			31.12.23	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
1.373	1.379	Obligasjoner utstedt av det offentlige	1.373	1.379
50	49	Sertifikater	200	195
3.511	3.697	Andre ihendehaverobligasjoner	3.621	3.808
	32	Opptjente renter verdipapirer		32
4.934	5.157	Sum sertifikater og obligasjoner	5.194	5.414

MORBANK

KONSERN

31.12.22			31.12.22	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
1.419	1.420	Obligasjoner utstedt av det offentlige	1.419	1.420
100	98	Sertifikater	250	246
3.305	3.335	Andre ihendehaverobligasjoner	3.305	3.335
0	21	Opptjente renter verdipapirer	0	21
4.824	4.874	Sum sertifikater og obligasjoner	4.974	5.022

SpareBank 1 Helgeland har ingen obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS ved årskiftet og på samme tid i fjor. Blir benyttet som sikkerhet for inngåtte bytteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmidler. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets likviditetsbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje.

NOTE 25. AKSJER, ANDELER OG EGENKAPITALBEVIS TIL VIRKELIG VERDI

MORBANK OG KONSERN

	31.12.23		31.12.22	
	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	847	864	687	712

Urealisert verdiendring i porteføljen føres over resultat under netto resultat på finansielle instrumenter

Selskap	Org. nr.	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og Stemme ber.kapital	Balansført verdi
Sparebank 1 Boligkreditt AS	988.738.387	7.797	2.408.406	363	3,09 %	361
Sparebank 1 Finans Nord-Norge AS	930.060.237	1.101	33.030	271	15,00 %	272
Sparebank 1 Betaling AS	916.116.749	29	886.964	50	2,84 %	57
Sparebank 1 Regnskapshuset NN AS	851.987.142	10	225	51	15,00 %	51
Eiendomsmegler 1 Nord Norge AS	931.262.041	21	3.150	24	15,00 %	26
Sparebank 1 Kreditt AS	975.966.453	508	177.186	66	3,49 %	66
Sum Øvrige				22		31
Sum Aksjer				847		864

NOTE 25.1 TILGANG OG AVGANG AKSJER, ANDELER OG EGENKAPITALBEVIS

MORBANK OG KONSERN

	31.12.23	31.12.22
Beholdning 1.1	712	595
Tilgang	158	114
Avgang	0	1
Justering til virkelig verdi	-6	4
Beholdning pr 31.12	864	712

NOTE 26. INVESTERINGER I DATTERSELSKAP

MORBANK

	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretnings-kontor	Bokført verdi 31.12.2023	Bokført verdi 31.12.2022
Bankbygg Mo AS	0,1	198.962	99,8 %	Mo i Rana	97	48
Helgeland Boligkreditt AS	540	540	100 %	Mo i Rana	540	540
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	1	1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Storgata 73 AS	0,1	140	100 %	Brønnøysund	9	1
Sum balanseført verdi					648	591

NOTE 26.1 SPESIFIKASJON AV ÅRETS ENDRINGER I DATTERSELSKAP

MORBANK

	31.12.23	31.12.22
Balanseført verdi 1.1	591	590
Tilgang/avgang	58	0
Nedskrivning	0	0
Balanseført verdi pr 31.12	648	591

NOTE 26.2 EIERANDELER I DATTERSELSKAP

MORBANK

	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi
Bankbygg Mo AS	99,8 %	51	180	4	148	80	97
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	5.085	0	1.022	3.493	570	540
AS Sparebankbygg	100 %	6	12	0	16	2	1
Helgland Spb.eiend. selskap AS	100 %	2	19	1	9	11	0,4
Storgata 73 AS	100 %	3	8	0	4	6	9

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
Bankbygg Mo AS	99,8 %	13	18	-6
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	244	223	22
AS Sparebankbygg	100 %	3	3	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	5	4	1
Storgata 73 AS	100 %	3	3	1

MORBANK

31.12.22

	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi
Bankbygg Mo AS	99,8 %	6	140	9	100	36	48
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	5.661	0	1.077	4.584	577	540
AS Sparebankbygg	100 %	7	11	0	16	1	1
Helgland Spb.eiend. selskap AS	100 %	6	20	1	15	9	0,4
Storgata 73 AS	56 %	2	9	1	5	5	1

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
Bankbygg Mo AS	99,8 %	0	10	-10
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	183	154	29
AS Sparebankbygg	100 %	3	2	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	5	3	1
Storgata 73 AS	56 %	2	2	0

NOTE 27. TILKNYTTETE OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Samarbeidende SpareBanker AS, SpareBank 1 SamSpar AS og Samarbeidene SpareBanker Utvikling DA

SpareBank 1 Helgeland sitt eierskap i SamSpar er av strategisk karakter. Investeringen er en del SpareBank 1 Helgelands inntredene i SpareBank 1-alliansen. Ved utgangen av året har SpareBank 1 Helgeland en eierandel på 3,4 % i Samarbeidene SpareBanker AS, 3,2 % i SpareBank 1 SamSpar AS og 3,2 % i Samarbeidende SpareBanker Utvikling DA.

Foretakene er definert som felleskontrollerte virksomheter, og er således innregnet til kostpris, med påfølgende målinger etter egenkapitalmetoden. Hvor det ikke foreligger endelige regnskapstall er det benyttet prognoser.

MORBANK OG KONSERN

					31.12.23	31.12.22
Balanse 100 % eierandel	Aksjekap	Kostpris	Antall aksjer	Eierandel i %	Bokført verdi	Bokført verdi
Samarbeidende Sparebanker AS	373	163	31.181	3,4 %	134	137
SpareBank 1 SamSpar AS	16	6	28.787	3,2 %	6	6
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA	-	1	-	3,2 %	1	1
Sum investering i TS og FKV					142	145

MORBANK OG KONSERN

31.12.23

Balanse 100 % eierandel		Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS		1.781	0	-23	6	-29
SpareBank 1 SamSpar AS		82	54	129	127	2
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA		150	1	349	343	6
Sum		2.013	55	455	476	-21
Samarbeidende Sparebanker AS	3,4 %	60	0	-1	0	-1
SpareBank 1 SamSpar AS	3,2 %	3	2	4	4	0
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA	3,2 %	5	0	11	11	0
Sum		67	2	14	15	-1

MORBANK OG KONSERN

31.12.22

Balanse 100 % eierandel		Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS		2.297	0	178	1	177
SpareBank 1 SamSpar AS		102	75	46	47	-1
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA		143	0	310	308	0
Sum		2.542	75	534	356	176
Samarbeidende Sparebanker AS	3,0 %	69	0	5	0	5
SpareBank 1 SamSpar AS	3,0 %	3	2	1	1	0
Samarbeidende Sparebanker utvikling DA	3,0 %	4	0	9	9	0
Sum		76	2	16	11	5

NOTE 27.1 SPESIFIKASJON AV ÅRETS ENDRINGER I TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

MORBANK OG KONSERN

Endring balanseført verdi tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	31.12.23	31.12.22
Balanseført verdi 1.1	145	144
Tilgang	20	6
Avgang	0	0
Ek-endringer	-6	-6
Resultatandel	-1	5
Andre endringer	0	0
Utbytte	-17	-4
Balanseført verdi pr 31.12	142	145

NOTE 27.2 STRATEGISKE INVESTERINGER, IKKE BETYDELIG FOR INNFLYTELSE

Banken har strategiske investeringer i SpareBank 1 Betaling (2,8 %), leasingselskapet SpareBank 1 Finans Nord-Norge (15 %) og Eiendomsmegler 1 Nord-Norge (15 %), SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge (15 %) og SpareBank 1 Boligkreditt (3,09 %) og SpareBank 1 Kreditt AS (3,48). Disse selskapene er ikke konsolidert inn i bankens regnskap eller behandlet som tilknyttet selskap, og er innregnet til kost med påfølgende måling til virkelig verdi. I tillegg har konsernet et indirekte eierskap i SpareBank 1 Gruppen på 0,65 % gjennom eierposisjonen i Samarbeidene SpareBanker AS.

NOTE 28. NÆRSTÅENDE PARTER

SpareBank 1 Helgeland definerer datterselskapene og tilknyttede selskaper som nærstående parter. Transaksjoner mellom morbank, konsernselskaper og tilknyttede selskaper foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Opplysningene gis i henhold til IAS 24 "Opplysninger om nærstående parter". Tilittsvalgte og ansatte låneforhold er beskrevet i note 28.2, en nærmere beskrivelse av godtegjørrelser o.l. fremgår av godtegjørrelsesrapporten som er publisert på selskapets hjemmeside.

NOTE 28.1 KONSERNINTERNE ELIMINERINGER / TRANSAKSJONER

	KONSERN OG MORBANK	
	31.12.23	31.12.22
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	49	33
Mottatt utbytte / konsernbidrag	29	56
Innskuddsrenter til datterselskap	9	2
Husleiekostnader	18	8
Forvaltingshonorar	6	7
Balanse		
Utlån til datterselskaper	1200	852
Obligasjon med fortrinnsrett	0	0
Innskudd fra datterselskaper	469	401
Fordring på utbytte	22	29

HELGELAND BOLIGKREDITT AS (EIERANDEL 100 %)

Overførte lån per 31.12.23 utgjør totalt 4.427 (5.161) mill. kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkredittselskapet utgjør 3.438 (4.359) mill. kr hvorav 0(0) mill. kr er kjøpt av SpareBank 1 Helgeland. Driftskreditt på 1,5 mrd kr er per 31.12.23 trukket med 1022 mill. kr. I tillegg har selskapet en trekkfasilitet på 1.500 mill. kr (med løpetid > ett år) gitt av SpareBank 1 Helgeland. Trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet. Avtalene er inngått etter prinsipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert. SBH har mottatt utbytte på 28,6 mill. kr i 2023.

BANKBYGG MO AS (EIERANDEL 99,8%)

Bankbygg Mo As, banken flyttet tilbake til lokalene våren 2023.

NOTE 28.2 TILLITSVALGTES OG ANSATTES LÅNEFORHOLD

MORBANK

KONERN

31.12.22	31.12.23	(beløp i mill. kr.)	31.12.23	31.12.22
338	292	Ansatte	414	385
26	28	Styret	39	40
35	40	Forstanderskapet	82	46
399	360	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte	535	471

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2023.
Denne lånefordelen utgjør 6,0 (3,8) mill. kr beregnet ut fra maks lånebeløp.

NOTE 29. UTSATT SKATTEFORDEL

MORBANK

KONERN

31.12.22	31.12.23	Midlertidige forskjeller:	31.12.23	31.12.22
		Positive midlertidige forskjeller		
3	7	Øvrige midlertidige forskjeller	7	3
3	7	Sum positive midlertidige forskjeller	7	3
1	2	Utsatt skatt	2	1
		Negative midlertidige forskjeller		
41	41	Verdiendring rentebærende verdipapirer	41	41
0	0	Driftsmidler	16	19
17	17	Pensjonsforpliktelse	17	17
21	28	Andre forskjeller	28	18
79	86	Sum negative midlertidige forskjeller	102	95
0	0	Fremførbart underskudd	21	10
79	86	Sum negative midlertidige forskjeller	123	105
20	22	Utsatt skattefordel	31	26
19	20	Netto utsatt skattefordel	29	26

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbevisiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen

NOTE 30. VARIGE DRIFTSMIDLER

MORBANK

KONSERN

31.12.23			31.12.23			
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
282	220	63	Anskaffelseskost per 01.01	326	225	551
17	14	3	Tilgang	51	14	65
0	0	0	Avgang	0	0	0
299	234	66	Anskaffelseskost per 31.12	377	239	616
246	193	54	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	136	205	341
15	15	0	Årets avskrivninger	9	15	24
	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger			
261	207	54	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	145	220	365
39	27	12	Bokført verdi per 31.12	232	19	250
			Prosentsatser for ordinære avskrivninger			
			Økonomisk levetid *)			

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

MORBANK

KONSERN

31.12.22			31.12.22			
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
277	216	61	Anskaffelseskost per 01.01	272	220	492
6	4	2	Tilgang	99	5	104
0	0	0	Avgang	45	0	45
283	220	63	Anskaffelseskost per 31.12	326	225	551
232	178	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	149	191	339
15	14	0	Årets avskrivninger	11	14	26
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	24	0	24
246	193	54	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	136	205	341
37	27	9	Bokført verdi per 31.12	190	20	209
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 31. IMMATERIELLE EIENDELER

MORBANK

KONSERN

31.12.23				31.12.23			
Totalt	Immaterielle eiendeler	Goodwill		Goodwill	Immaterielle eiendeler	Totalt	
108	62	46	Anskaffelseskost per 01.01	46	62	108	
			Tilgang	0	0	0	
			Avgang	0	0		
108	62	46	Anskaffelseskost per 31.12	46	62	108	
14	12	2	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	2	12	14	
10	10	0	Årets avskrivninger	0	10	10	
			Avgang akk. av- og nedskrivninger				
24	23	2	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	2	23	25	
83	39	44	Bokført verdi per 31.12	44	39	83	

Immaterielle eiendeler og goodwill gjelder i all hovedsak virksomhetsoverdragelsen i 2021. Immaterielle eiendeler avskrives over 5-7 år. Det foretas en årlig verdivurdering av goodwill og nedskrives dersom det er grunnlag for det.

MORBANK

KONSERN

31.12.22			31.12.22			
Totalt	Immaterielle eiendeler	Goodwill	Goodwill	mmaterielle eiendeler	Totalt	
108	62	46	Anskaffelseskost per 01.01	46	62	108
0	0	0	Tilgang	0	0	0
0	0	0	Avgang	0	0	0
108	62	46	Anskaffelseskost per 31.12	46	62	108
2	2	2	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01	2	2	4
10	10	0	Årets avskrivninger	0	10	10
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	0	0	0
14	12	2	Akk. av- og nedskrivning per 31.12	2	12	14
94	50	44	Bokført verdi per 31.12	44	50	94

NOTE 32. ANDRE EIENDELER**MORBANK****KONSERN**

31.12.22	31.12.23	(beløp i mill. kr.)	31.12.23	31.12.22
1	3	Diverse interimskonti	3	1
33	76	Fordring eiendom/Bruksrett leiekontrakter	9	11
26	35	Forskuddsbetalte kostnader	36	26
19	20	Utsatt skattefordel	29	26
1	1	Overtatte eiendommer	1	1
80	135	Sum andre eiendeler	81	65

NOTE 33. UTENLANDSK VALUTA**KONSERN OG MORBANK**

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av SpareBank 1 Helgeland. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTE 34. GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER**MORBANK****KONSERN**

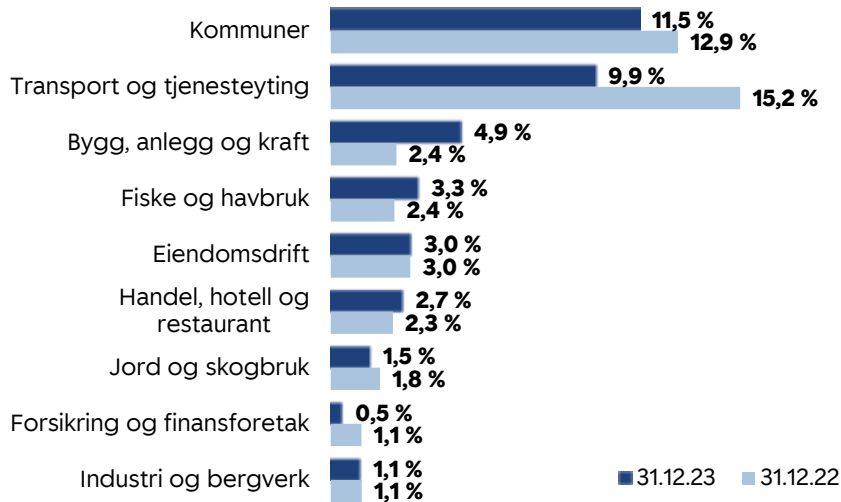
31.12.22	31.12.23	(beløp i mill. kr.)	31.12.23	31.12.22
8	16	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid	20	13
300	300	Andre langsiktige lån	300	300
308	316	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	320	313

NOTE 35. INNSKUDD FRA KUNDER**NOTE 35.1 INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ NÆRING****MORBANK****KONSERN**

%	31.12.22	%	31.12.23	Innskudd fordelt på næring	31.12.23	%	31.12.22	%
2,6 %	667	2,1 %	520	Forsikring og finansielle foretak	112	0,5 %	286	1,1 %
12,7 %	3.245	11,3 %	2.835	Fylkeskommuner og kommuner	2.835	11,5 %	3.245	12,9 %
1,8 %	460	1,5 %	367	Jord- og skogbruk	367	1,5 %	460	1,8 %
2,3 %	595	3,2 %	809	Fiske og havbruk	809	3,3 %	595	2,4 %
1,1 %	288	1,1 %	276	Industri og bergverk	276	1,1 %	288	1,1 %
2,4 %	614	4,8 %	1.203	Bygg, anlegg og kraft	1.203	4,9 %	614	2,4 %
2,3 %	580	2,7 %	667	Varer, hotell og restaurant	667	2,7 %	580	2,3 %
15,0 %	3.826	9,7 %	2.435	Transport og tjenesteytende næringer	2.435	9,9 %	3.826	15,2 %
3,0 %	767	3,2 %	807	Eiendomsdrift	742	3,0 %	743	3,0 %
43,2 %	11.042	39,4 %	9.919	Næring	9.446	38,3 %	10.637	42,3 %
56,8 %	14.492	60,6 %	15.237	Personmarked	15.237	61,7 %	14.492	57,7 %
100,0 %	25.534	100,0 %	25.156	Sum	24.683	100,0 %	25.129	100,0 %

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskylter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr av det samlede innskudd.

Innskuddsfordeling BM av sum innskudd

INNSKUDD FRA KUNDER PER 31.12.23 (KONSERN)

Innskudd fra kunder utgjør 24,7 (25,1) mrd, herav 9,4 (10,6) mrd er innskudd fra bedriftsmarkedskunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i transport og tjenesteytende sektor. Andel av innskudd fra personkunder utgjør 61,7 (57,7) %. Av innskuddene er 91,9 (90,6) % innskudd fra kunder på Helgeland.

NOTE 35.2 INNSKUDD FRA KUNDER, GEOGRAFISK FORDELING

MORBANK

31.12.23	%-andel		31.12.23	%-andel
23.153	92,0 %	Helgeland	22.680	91,9 %
1.788	7,1 %	Norge for øvrig	1.788	7,2 %
215	0,9 %	Utenfor Norge	215	0,9 %
25.156	100,0 %	Sum	24.683	100,0 %

KONSERN

MORBANK

31.12.22	%-andel		31.12.22	%-andel
23.027	90,2 %	Helgeland	22.776	90,6 %
2.295	9,0 %	Norge for øvrig	2.157	8,6 %
212	0,8 %	Utenfor Norge	196	0,8 %
25.534	100,0 %	Sum	25.129	100,0 %

KONSERN

NOTE 35.3 INNSKUDD FRA KUNDER, ULIKE INNSKUDDSFORMER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
11.155	11.165	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	11.100	11.130
12.697	11.810	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	11.402	12.317
1.468	1.751	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	1.751	1.468
214	430	Likviditetsinnskudd kunder med avtalt løpetid	430	214
25.534	25.156	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	24.683	25.129

NOTE 36. GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
3.117	2.661	Obligasjonslån	6.109	7.521
0	0	Egne obligasjoner	-10	-45
3.117	2.661	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.099	7.476

All verdipairgjeld er i norske kroner.

NOTE 36.1 SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONSLÅN

				KONSERN
				31.12.23
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2024	130	0	130
Obligasjonslån frn.	2024	979	10	969
Obligasjonslån frn.	2025	2.000	0	2000
Obligasjonslån frn.	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2027	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2028	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2028	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2029	500	0	500
Sum obligasjonslån		6.109	10	6.099

KONSERN

31.12.22

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2023	1.253	45	1.208
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2024	1.500	0	1.500
Obligasjonslån, FRN	2025	2.000	0	2.000
Obligasjonslån, FRN	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån, FRN	2027	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2029	300	0	300
Sum obligasjonslån		7.553	45	7.508

FINANSIERING

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.23 var 78,1 (78,1) %.

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 3,4 (4,3) mrd. kr. LTV i sikkerhetsmassen 50 (54) %. Innskudd er viktig finansieringskilde og konsernet har god innskuddsdekning.

SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONSLÅN

MORBANK

31.12.23

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2024	130	0	130
Obligasjonslån frn.	2025	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2027	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2028	500	0	500
Sum obligasjonslån		2.630	0	2.630

MORBANK
31.12.22

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2023	131	0	131
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2025	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2026	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2026	500	0	500
Obligasjonslån frn	2027	500	0	500
Sum obligasjonslån		3.131	0	3.131

MORBANK
KONSERN

31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
3.132	2.630	Obligasjonslån	6.099	7.507
-38	14	Verdijustering	-30	-62
23	17	Påløpte renter	30	31
3.117	2.661	Sum verdipapirgjeld	6.099	7.476

KONSERN

Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obligasjonslån, nominell verdi	7.507	2.714	-4.122	0	6.099
Verdijustering	-62			32	-30
Påløpte renter	31			-1	30
Totalt	7.476			31	6.099

KONSERN

Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.22
Obligasjonslån, nominell verdi	10.229	1.831	-4.632	79	7.507
Verdijustering	14			-76	-62
Påløpte renter	28			3	31
Totalt	10.271	1.831		6	7.476

KONSERN

Endring i verdipapirgjeld amortisert kost	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obli. amortisert kost nominell verdi	5.729	1.691	-2.929	-9	4.483
Påløpte renter	12			4	16
Totalt	5.741			-5	4.499

Endring i verdip.gj. amortisert kost	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.22
Obli., amortisert kost nominell verdi	7.945	1.521	-3.822	85	5.729
Påløpte renter	10			2	12
Totalt	7.955	1.521	-3822	87	5.741

KONSERN

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obligasjonslån sikring, nominell verdi	1.777	1.023	-1.193	9	1.616
Verdijustering	-62			32	-30
Påløpte renter	19			-5	14
Totalt	1.734			36	1.600

KONSERN/MORBANK

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.22
Obligasjonslån, sikring nominell-verdi	2.284	310	-810	-7	1.777
Verdijustering	14			-76	-62
Påløpte renter	18			1	19
Totalt	2.316	310	-810	-82	1.734

MORBANK

Endring i verdipapirgjeld amortisert	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obl.,amortisert kost nominell verdi	1.650		-131	-8	1.511
påløpte renter	5			1	6
Totalt	1.655				1.517

MORBANK

Endring i verdipapirgjeld amortisert	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.22
Obl.,amortisert kost nominell verdi	2.268	620	-1.238	0	1.650
påløpte renter	3			2	5
Totalt	2.271	620	-1.238	2	1.655

MORBANK

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obl., lån sikring	1.481	823	-1.193	9	1.120
Verdijusteringer	-37			51	13
påløpte renter	18			-7	11
Totalt	1.462			53	1.144

MORBANK

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.21	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.22
Obl. lån sikringds	1.981	310	-810	0	1.481
Verdijusteringer	16			-53	-37
påløpte renter	20			-2	18
Totalt	2.017	310	-810	-55	1.462

MORBANK

Endring i ansvarlig lån	31.12.22	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.23
Obl.,amortisert kost nominell verdi	451	413	-513	-1	350
Verdijustering	-1				-1
påløpte renter	3				3
Totalt	453	413	-513	-1	352

NOTE 37. ANDRE FORPLIKTELSE

MORBANK

KONSERN

31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
34	35	Annen kortsiktig gjeld	35	34
118	147	Betalbar skatt	148	118
152	182	Sum annen gjeld	183	152
24	22	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	22	24
49	92	Leieforpliktelse	31	46
13	11	Andre påløpte kostnader	11	13
87	125	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	64	83
17	17	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)	17	17
8	7	Avsetning til tap på ubenyttet kreditt, innvilget ikke diskonterte lån og garantier	7	8
25	24	Sum påløpte forpliktelser	24	25
264	331	Sum andre forpliktelser	271	260

NOTE 38. UBENYTTETE TREKKFASILITETER**KONSERN OG MORBANK**

	31.12.23	31.12.22
Kortsiktig trekkfasilitet, lår	900	300
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	900	300

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

KONSERN OG MORBANK

Konsernet har i tillegg:	31.12.23	31.12.22
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	66	53

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3 måneder av gangen. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

PANTSTILLELSER

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 43.

FORPLIKTENDE AVTALER OM ANSKAFFELSER AV EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR.

Konsernet har ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

RETTSTVISTER

Konsernet er ikke involvert i rettstvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet.

NOTE 39. ANSVARLIG KAPITAL OG FONDSOBLIGASJON**MORBANK OG KONSERN**

Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	Forfall	31.12.23	31.12.22
Ansvarlig lån	2023	MNOK 200	3 mnd. Nibor + 195 bp	Call 11.04.2033	16.08.2033	200	0
Ansvarlig lån	2023	MNOK 150	3 mnd. Nibor + 245 bp	Call 16.02.2034	16.02.2034	150	0
Ansvarlig lån	2018	MNOK 300	3 mnd. Nibor +140 bp	Call 11.04.2023	11.04.2028	0	300
Ansvarlig lån	2018	MNOK 150	3 mnd. Nibor +152 bp	Call 06.09.2023	06.09.2028	0	150
Fondsobligasjon	2021	MNOK 300	3 mnd. Nibor +250 bp	Call 14.09.2031	01.12.2099	300	300
Fondsobligasjon	2021	MNOK 100	3 mnd. Nibor +260 bp	Call 14.09.2031	01.12.2099	100	100
						750	850

NOTE 40. KAPITALDEKNING

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
4.896	5.029	Sum balanseført egenkapital	5.051	4.932
-398	-398	Annen godkjent kjernekapital (FO)	-398	-398
-56	-56	Fradrag investering i SpareBank 1 Betaling	-56	-56
0	0	Fradrag øvrige eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
-9	-8	Fradrag forsvarlig verdsettelse	-9	-10
0	0	Fradrag andel resultat som ikke medregnes i ren kjernekapital	0	0
-87	-76	Fradrag immaterielle eiendeler	-76	-87
-329	-357	Fradrag avsatt utbytte klassifisert som egenkapital	-357	-329
0	-4	Andre fradrag	-4	0
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på ren kjernekapital	-126	-100
4.016	4.129	Sum ren kjernekapital	4.024	3.951
0	0	Fradrag eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
398	398	Annen godkjent kjernekapital (FO)	398	398
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på kjernekapital	45	40
4.415	4.528	Sum kjernekapital	4.468	4.389
451	350	Ansvarlig lånekapital	350	451
0	0	Fradrag eierandeler i finansinstitusjoner	0	0
		Effekt av forholdsmessig konsolidering på tilleggskapital	70	58
451	350	Sum tilleggskapital	420	509
4.866	4.877	Sum netto ansvarlig kapital	4.888	4.900
18.055	18.699	Risikovektet balanse	22.090	20.809
22,24 %	22,08 %	Ren kjernekapitaldekning i %	18,22%	18,99 %
24,45 %	24,21 %	Kjernekapitaldekning i %	20,23 %	21,09 %
26,95 %	26,08 %	Totalkapitaldekning i %	22,13 %	23,54 %
12,00 %	14,00 %	Minstekrav ren kjernekapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	15,24 %	14,20 %
13,50 %	15,50 %	Minstekrav kjernekapitaldekning inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	17,15 %	15,70 %
15,50 %	17,50 %	Minstekrav kapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg i %	19,70 %	17,70 %
2.799	3.272	Minimumskrav ansvarlig kapital inkl. bufferkrav og pilar II tillegg	4.352	3.683
2.066	1.605	Tilgjengelig ansvarlig kapital etter bufferkrav og pilar II tillegg	536	1.215

Fra 31.12.23 er lovbestemt minstekrav for ren kjernekapitaldekning på 14,0 %. Banken har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Måltalltallet for ren kjerne- og totalkapitaldekning er på 1,3 prosentpoeng over regulatoriske krav, på nåværende tidspunkt utgjør dette henholdsvis 16,5 %, og 21,0 %. Konsernets uvektede beregningsgrunnlag utgjør 48.575 noe som utgjør en uvektet kjernekapital på 9,1 % ved utgangen av året.

SpareBank 1 Helgeland har benytter standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko. Per 31.12.23 inngår SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Kreditt og SpareBank 1 Finans Nord-Norge inkludert i den forholdsmessige konsolideringen.

MORBANK

KONSERN

31.12.22	31.12.23	Beregningsgrunnlag	31.12.23	31.12.22
5	5	Stater og sentralbanker	5	5
230	184	Lokale og regionale myndigheter	184	230
568	507	Institusjoner	245	341
1.308	1.823	Foretak	1.825	1.310
2.524	2.442	Massemarkedsengasjementer	2.524	2.608
9.106	8.719	Engasjementer med pant i eiendom	10.113	10.793
276	417	Forfalte engasjementer	417	277
665	606	Obligasjoner med fortrinnsrett	272	222
197	177	Høyrisikoengasjement	177	197
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
1.526	1.768	Egenkapitalposisjoner	1.120	936
121	196	Øvrige engasjementer	399	314
16.528	16.843	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	17.280	17.233
1.521	1.829	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	1.841	1.539
7	28	CVA tillegg	41	8
0	0	Andre fradrag/tillegg i beregningsgrunnlaget	0	0
18.055	18.699	Risikovektet balanse	19.162	18.781
		Forholdsmessig andel beregningsgrunnlag samarbeidende grupper	3.629	2.579
		Fradrag intern eliminerings samarbeidende grupper	-701	-551
		Risikovektet balanse etter forholdsmessig konsolidering	22.090	20.809

NOTE 41. EGENKAPITALBEVIS

NOTE 41.1 FORDELING AV EGENKAPITALBEVIS

MORBANK

31.12.23

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1–1 000	2.003	70,9 %	611.333	2,3 %
1 001–10 000	706	25,0 %	2.078.154	7,7 %
10 001–50 000	83	2,9 %	1.597.618	5,9 %
50 001–100 000	11	0,4 %	767.075	2,8 %
> 100 001	22	0,8 %	21.945.950	81,3 %
Sum	2.825	100,0 %	27.000.130	100,0 %

31.12.22

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1–1 000	1.912	70,7 %	579.588	2,1 %
1 001–10 000	671	24,8 %	1.982.376	7,3 %
10 001–50 000	87	3,2 %	1.677.161	6,2 %
50 001–100 000	12	0,4 %	847.107	3,1 %
100 001–500 000	22	0,8 %	21.913.898	81,2 %
Sum	2.704	100,0 %	27.000.130	100,0 %

OMSETNING AV HELGELANDS SPAREBANKS EGENKAPITALBEVIS

Kurs per 31.12.23 var kroner 130 (120) per egenkapitalbevis.

Sparebankstiftelsen Helgeland er største eier med 28,1 % av egenkapitalbevisene i HELG.

MARKETMAKING-AVTALE

SpareBank 1 Helgeland har inngått marketmaking-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføring av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteering skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

AVKASTNING OG UTBYTTEPOLITIKK

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er bankens vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av SpareBank 1 Helgelands egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt vil meldinger bli sendt Oslo Børs, og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000, og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG. Styret har foreslått en utdelingsgrad på 75 (75,0) %. Tidsvektet eierbrøk på 79,9 % per 31.12.23 og 79,9 % per 31.12.22.

NOTE 41.2 EGENKAPITALBEVISKAPITAL

Bankens utbyttepolitikk tilsier at halvparten eller mer av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og halvparten eller mer av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet. Banken har en strategi om en langsiktig og forutsigbar utbyttepolitikk.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 266 (268) mill. kr og er fordelt på 2.825 eiere.

NOTE 41.3 DE 20 STØRSTE EIERNE

MORBANK

Per 31.12.23	Antall	%-andel		Antall	%-andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.588.922	28,11 %	VPF Nordea Avkastning	298.061	1,1 %
SpareBank 1 Nord-Norge	5.397.325	20,0 %	Bergen kommunale pensjonskasse	277.749	1,0 %
Pareto Invest AS	2.139.108	7,9 %	Catilina Invest AS	252.646	0,9 %
VPF Eika Egenkapital	1.317.521	4,5 %	U.S Bank National Association	215.146	0,9 %
Verdipapirfondet Nordea Norge Verd	1.006.616	3,7 %	Lamoholmen invest AS	211.850	0,8 %
Spesialfondet Borea Utbytte	561.035	2,2 %	Skandinaviska Enskilda Banken AB	188.552	0,7 %
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	529.959	1,8 %	Nima Invest AS	171.614	0,6 %
Helgeland Kraft AS	390.925	1,4 %	VPF Nordea Norge Plus	156.689	0,6 %
MP Pensjon PK	388.399	1,4 %	VPF Nordea Kapital	139.174	0,6 %
Kommunal Landspensjonskasse	356.528	1,3 %	Vigner Olaisen AS	122.631	0,5 %
Sum 10 største eiere	19.676.338	72,4 %	Sum 20 største eiere	21.710.450	80,3 %

Banken har utstedt totalt 27.000.130 stk egenkapitalbevis pålydende kr 10,-

MORBANK

Per 31.12.22	Antall	%-andel		Antall	%-andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.588.922	28,11 %	VPF Nordea Avkastning	299.368	1,1 %
SpareBank 1 Nord-Norge	5.397.325	20,0 %	U.S Bank National Association	278.242	1,0 %
Pareto Invest AS	2.139.108	7,9 %	Catilina Invest AS	252.646	0,9 %
VPF Eika Egenkapital	1.213.404	4,5 %	Bergen kommunale pensjonskasse	248.235	0,9 %
Verdipapirfondet Nordea Norge Verd	1.006.616	3,7 %	Lamoholmen invest AS	211.850	0,8 %
Spesialfondet Borea Utbytte	588.232	2,2 %	Fredly Arne Helge	188.552	0,7 %
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	494.959	1,8 %	VPF Nordea Kapital	175.166	0,6 %
Helgeland Kraft AS	390.925	1,4 %	Nima Invest AS	162.097	0,6 %
MP Pensjon PK	388.399	1,4 %	VPF Nordea Norge Plus	157.650	0,6 %
Kommunal Landspensjonskasse	349.071	1,3 %	Vigner Olaisen AS	147.631	0,5 %
Sum 10 største eiere	19.556.961	72,4 %	Sum 20 største eiere	21.678.398	80,3 %

Banken har utstedt totalt 27.000.130 stk egenkapitalbevis pålydende kr 10,-

NOTE 41.4 UTBYTTE

MORBANK

Grunnlag for beregning av utbytte	31.12.23	31.12.22
EK i balansen (ikke omarbeidet)	5.029	4.897
Fondsobligasjon	-398	-398
Avsatt utbytte og gaver klassifisert som egenkapital	-360	-329
Sum justert egenkapital	4.270	4.168
Egenkapitalbeviskapital	270	270
Overkursfond	1.505	1.505
Andel fond for vurderingsforskjeller	14	22
Utjevningsfond	1.626	1.535
Sum	3.411	3.331
Utbyttebrøk 01.01.	79,9 %	79,9 %
Veid gjennomsnitt	79,9 %	79,9 %
Utbyttebrøk 31.12.	79,9 %	79,9 %
Beregning av utbytte:		
Årsresultat morbank	500	480
Renter FO	-21	-13
Overført fond for urealiserte gevinster	7	-5
Utbyttegrunnlag	485	462
Utbytte i mill. kr	291	277
Utjevningsfond mill. kr	97	92
Resultat per egenkapitalbevis i kroner morbank (konsern)	14,2 (13,9)	13,8 (12,8)
Herav kontantutbytte i kroner	10,8	10,3
*Herav til utjevningsfond i kroner	3,6	3,6

NOTE 41.5 NØKKELTALL EGENKAPITALBEVIS

MORBANK

KONSERN

31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
120	130	Børskurs	130	120
8,7	9,2	P/E (børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis)	9,3	9,4
0,9	1,0	P/B (børskurs 31.12 dividert på bokført EK per egenkapitalbevis)	0,9	0,9
79,9	79,9	Egenkapitalbevisprosent 31.12	79,9	79,9
134	137	Egenkapital per egenkapitalbevis, i kroner	138	135
13,8	14,2	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	13,9	12,8

NOTE 42. GARANTIANSVAR FORDELT PÅ GARANTITYPE

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
98	120	Betalingsgarantier	120	98
121	125	Kontraktsgarantier	125	121
20	22	Lånegarantier	22	20
31	32	Annet garantiansvar	32	31
270	299	Sum garantiansvar *	299	270

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

Det ble betalt inn til innskuddsgarantifondet og krisefondet 15,0 mill. kr i 2022 og 18,0 mill. kr i 2021.

NOTE 43. PANTSTILLELSER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
		Obligasjoner er stillet som sikkerhet for		
624	574	D-lån i Norges Bank	574	624
624	574	Sum pantstillelser	574	624

NOTE 44. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN**KONSERN OG MORBANK**

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 291 (277) mill. kr av årets resultat til egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Helgeland. Videre er det foreslått å sette av 101 (84) mill. kr til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.

NOTE 45. BALANSEN SPLITTET I KORTSIKTIGE OG LANGSIKTIGE POSTER

MORBANK			KONSERN	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
		Eiendeler		
71	83	Konter og fordringer på sentralbanker	83	71
2.158	1.865	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	842	1.442
3.118	3.050	Utlån til og fordringer på kunder	3.684	3.692
746	1.281	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	1.431	896
80	135	Andre eiendeler	80	65
6.173	6.414	Sum kortsiktige eiendeler	6.120	6.166
22.691	21.904	Utlån til og fordringer på kunder	25.519	27.140
31	64	Finansielle derivater	64	31
4.840	4.585	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	4.682	4.840
145	142	Investeringer i tilknyttede selskaper	142	145
591	648	Investeringer i datterselskaper	0	0
94	83	Immaterielle eiendeler	83	94
36	39	Varige driftsmidler holdt for salg	250	209
28.428	27.465	Sum langsiktige eiendeler	30.740	32.458
34.601	33.879	Sum totale eiendeler	36.860	38.624
		Gjeld og egenkapital		
0	316	Gjeld til kredittinstitusjoner	320	0
25.320	24.726	Innskudd fra og gjeld til kunder	24.253	24.915
624	130	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.099	1.746
264	331	Andre forpliktelser	274	260
26.208	25.504	Sum kortsiktig gjeld	25.946	26.921
308	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	-	313
214	430	Fastrenteinnskudd	430	214
2.946	2.883	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.352	6.183
29	33	Finansielle derivater	81	58
3.497	3.346	Sum langsiktig gjeld	5.863	6.768
29.705	28.850	Sum gjeld	31.809	33.689
3.212	3.397	Sum eierandelskapital	3.397	3.212
793	925	Sum grunnfondskapital	925	793
891	707	Sum øvrig egenkapital	729	927
4.896	5.029	Sum egenkapital	5.051	4.932
	-	Ikke kontrollerende interesser		3
34.601	33.879	Sum gjeld og egenkapital	36.860	38.624

**NOTE 46. SPAREBANK 1 HELGELAND - ERKLÆRING
FRA STYRET OG ADM. DIREKTØR**
.....

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2023 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet etter vår beste vurdering gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen etter vår beste vurdering gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Styret for SpareBank 1 Helgeland

Mo i Rana, 27. feb. 2024

Bjørn Krane
styreleder

Rolf Eigil Bygdnes
nestleder

Marianne Terese Steinmo
styremedlem

Siw Moxness
styremedlem

Audhild Bang Rande
fast møtende vara

Ann-Helen Baadstrand
styremedlem

Kenneth Normann
ansattevalgt styremedlem

Solrun Johansen
ansattevalgt styremedlem

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

NOTE 47. RESULTAT I PROSENT AV GJENNOMSNIITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL

31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
3,28	5,29	Renteinntekter og lignende inntekter	5,29	3,26
1,12	2,48	Rentekostnader og lignende kostnader	2,68	1,26
2,17	2,81	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter²	2,61	2,01
0,52	0,50	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,45	0,46
0,04	0,05	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,04	0,04
0,04	0,03	Andre driftsinntekter	0,02	0,02
0,52	0,48	Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter	0,43	0,44
0,27	0,17	Utbytte	0,07	0,09
0,02	0,00	Netto resultat fra felleskontrollerte virksomheter	0,00	0,01
-0,12	-0,04	Netto resultat fra andre finansielle investeringer og forpliktelser	-0,03	-0,10
0,17	0,12	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	0,04	0,00
0,50	0,54	Personalkostnader	0,49	0,44
0,59	0,67	Andre driftskostnader	0,60	0,54
1,09	1,21	Sum driftskostnader	1,10	0,98
1,77	2,20	Resultat før tap	1,99	1,47
0,04	0,29	Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	0,27	0,03
1,73	1,91	Resultat før skatt	1,72	1,44
0,33	0,45	Skatt på ordinært resultat	0,42	0,30
1,40	1,46	Resultat etter skatt	1,30	1,14

NOTE 48. ØVRIGE NØKKELTALL

MORBANK					KONSERN			
2020	2021	2022	2023	(tall i mill. kr og %)	2023	2022	2021	2020
27.444	33.953	34.601	33.879	Forvaltningskapital per 31.12 ⁸	36.860	38.624	39.433	33.207
27.444	38.534	40.973	42.438	Forvaltningskapital inklusiv overført til kredittforetak	45.419	44.996	44.014	33.207
27.553	30.037	34.253	34.240	Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁰	37.719	39.027	35.740	33.693
20.514	25.452	25.951	25.173	Brutto utlån ⁴	29.423	30.975	32.424	27.689
20.514	30.033	32.323	33.732	Brutto utlån inklusiv overført til kredittforetak ⁴	37.981	37.347	37.005	27.689
93,1 %	94,9 %	98,4 %	99,9 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån ⁵	83,9 %	81,1 %	72,6 %	67,5 %
56,8 %	62,8 %	62,6 %	58,2 %	Utlån til personmarkeds kunder	64,7 %	68,8 %	70,6 %	67,7 %
2,0 %	24,1 %	2,0 %	-3,0 %	Vekst brutto utlån ⁶	-5,0 %	-4,5 %	17,1 %	0,1 %
2,0 %	46,4 %	7,6 %	4,4 %	Vekst i brutto utlån inkl. overført til kredittforetak ⁶	1,7 %	0,9 %	33,6 %	0,1 %
-1,5 %	26,4 %	5,8 %	-1,5 %	Vekst kundeinnskudd ⁷	-1,8 %	6,7 %	26,1 %	-1,5 %
20,7 %	20,9 %	22,2 %	22,1 %	Ren kjernekapitaldekning ²¹	18,4 %	19,0 %	18,0 %	18,8 %
22,5 %	23,1 %	24,5 %	24,2 %	Kjernekapitaldekning ²¹	20,4 %	21,1 %	19,9 %	20,5 %
25,4 %	25,5 %	26,9 %	26,1 %	Kapitaldekning ²¹	22,3 %	23,5 %	22,2 %	23,1 %
10,4 %	10,4 %	11,0 %	11,9 %	Uvektet kjernekapitaldekning ²²	9,2 %	9,2 %	9,4 %	10,5 %
13,6 %	13,6 %	14,2 %	14,8 %	Egenkapitalprosent	13,7 %	12,8 %	11,7 %	11,5 %
9,2 %	5,9 %	10,9 %	10,7 %	Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital ¹	10,4 %	9,9 %	5,4 %	9,7 %
1,2 %	0,6 %	1,4 %	1,5 %	Totalrentabilitet	1,3 %	1,2 %	0,5 %	1,0 %
86	131	120	130	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	130	120	131	86
7,7	22,4	8,7	9,2	P/E ¹⁹	9,3	9,4	24,2	7,2
0,7	1,1	0,9	1,0	P/B ²⁰	0,9	0,9	1,0	0,7
76,3	79,9	79,9	79,9	Eierbrøk 31.12 ¹⁸	79,9	79,9	79,9	76,3
126,0	123	134	137,0	Egenkapital pr. egenkapitalbevis ¹⁷	138,0	135	125	129
11,2	5,8	13,8	14,2	Resultat per egenkapitalbevis, i kr ¹⁶	13,9	12,8	5,4	12,0
11,2	5,8	13,8	14,2	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	13,9	12,8	5,4	12,0
3,1	3,2	10,3	10,8	Kontantutbytte, i kroner				
22,8	3,2	3,4	3,4	Avsatt til utjevningsfond				
1,6	1,3	1,1	1,2	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,1	1,0	1,1	1,4
51,4	54,4	38,2	36,8	Kostnader i % av inntekter ³	36,0	39,9	53,9	51,2
143	165	156	165	Antall årsverk	165	156	165	143
				I % av brutto utlån:				
1,6	0,6	0,5	1,0	Netto mislighold og tapsutsatt ^{13, 14, 15}	0,9	0,4	0,5	1,2
1,5	1,0	0,6	0,5	Sum totale nedskrivninger	0,5	0,5	0,7	1,1
0,3	0,2	0,1	0,4	Tap på engasjement	0,3	0	0,2	0,2

NOTE 49. BEREGNINGER

MORBANK					KONSERN			
2020	2021	2022	2023	(tall i mill. kr og %)	2023	2022	2021	2020
				Driftskostnader, justert for engangseffekter				
436	385	373	415	Driftskostnader	414	381	384	462
-146	-53	0	0	Engangseffekter	0	0	-53	-146
290	332	381	415	Driftskostnader, justert for engangseffekter	414	381	331	316
1,05 %	1,11 %	1,09 %	1,21 %	Driftskostnader i % av gj.snitt FVK, just. for eng. effekter. eks. finansinntekt	1,10 %	0,98 %	0,93 %	0,94 %
34,2 %	46,9 %	38,2 %	36,8 %	Driftskostnader i % av inntekter just. for eng. effekter eks. finansinntekt	36,0 %	39,9 %	46,5 %	35,0 %
319	216	480	500	Resultat etter skatt	490	445	205	340
-12	-12	-12	-21	Betalte renter fondsobligasjoner (FO)	-21	-12	-12	-12
307	204	468	479	Resultat, inkl. renter fondsobligasjoner	469	432	193	328
146	53	0	0	Engangseffekter	0	0	53	146
453	257	468	479	Resultat inkl. renter FO og engangseffekter	469	432	246	474
3.749	4.017	4.683	4886	Snitt egenkapital	4.906	4.725	4.099	3.822
-299	-325	-398	-398	Snitt fondsobligasjon klassifisert som egenkapital	-398	-398	-325	-299
3.450	3.692	4.272	4.488	Snitt egenkapital eks FO klassifisert som egenkapital.	4.508	4.327	3.774	3.523
8,5 %	6,4 %	10,3 %	9,8 %	Egenkapitalavkastning	9,6 %	9,4 %	6,0 %	8,9 %
12,1 %	6,9 %	10,9 %	10,7 %	EK-avkastning, justert for engangs effekter og FO	10,4 %	10,0 %	6,5 %	13,5 %
319	216	480	500	Resultat etter skatt	490	445	205	340
27.553	30.037	34.253	34.240	Snitt FVK	37.719	39.034	35.740	33.693
1,2 %	0,7 %	1,4 %	1,5 %	Totalrentabilitet	1,3 %	1,1 %	0,6 %	1,0 %
1,6 %	0,9 %	1,4 %	1,4 %	Totalrentabilitet, justert for FO og engangs effekter	1,2 %	1,1 %	0,7 %	1,4 %
3.603	4.290	4.415	4.528	Kjernekapital	4.468	4.390	4.400	3.688
34.702	41.081	40.192	38.207	Uvektet beregningsgrunnlag	48.575	47.711	46.623	34.189
10,4 %	10,4 %	11,0 %	11,9 %	Uvektet kjernekapital	9,2 %	9,2 %	9,4 %	10,5 %

APM (ALTERNATIVE PERFORMANCE MEASURES)

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner benytter SpareBank 1 Helgeland alternative resultatmål eller APM (alternative performance measures) med det formål å gi et rettviseende bilde av bankens økonomiske utvikling og stilling, for å sikre riktig informasjon. Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM. Tilsvarende gjelder for ikke-finansiell informasjon. APM'er som er presentert som en del av regnskapsdelen av rapportene, er i utgangspunktet unntatt fra retningslinjene for APM'er, men inkluderes i oversikten under i den grad de ikke er definert i regnskapet. Bakgrunnen for å presentere justerte resultater er å få frem den underliggende driften på en bedre måte og er ikke ment å erstatte den ordinære rapporteringen.

DEFINISJONER NØKKELTALL:

- 1.) **Egenkapitalavkastning.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets egenkapital. Nøkkeltallet reflekterer konsernets evne til å omsette kapitalen til lønnsom virksomhet. Definisjon: Egenkapitalavkastningen (totalresultat etter skatt) beregnes ved å dividere periodens resultat/ resultat for regnskapsåret med gjennomsnittlige egenkapital siste året. Ved opplysninger om egenkapitalavkastning for mer enn en periodens resultat blir periodens resultat annualisert.
- 2.) **Nettorente.** Årsak til bruk: Rentenetto er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans og reflekterer bankens netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlige forvaltningskapital. Definisjon: Rentenetto er differansen mellom brutto renteinntekter og rentekostnader – netto renteinntekter i resultatsammendraget. Netto renteinntekter er i delårsrapportene annualisert
- 3.) **Kostnadsprosent.** Årsak til bruk: Kostnadsprosent er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer hvor effektivt banken/konsernet drives. Definisjon: Kostnadsprosenten reflekterer bankens/konsernets evne til å omsette sine driftskostnader til inntektservervelse. Kostnadsprosenten beregnes ved å dividere sum driftskostnader på sum inntekter
- 4.) **Brutto utlån konsern (inkl. overføring til boligkredittforetak):** Årsak til bruk: banken eier Helgeland Boligkreditt 100 % og nøkkeltall reflekterer bankens totale utlånsvolum. Definisjon: Utlånsvolum inkl. overført fra boligkredittforetaket.
- 5.) **Innskuddsdekning.** Årsak til bruk: Innskuddsdekning er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet viser andelen av bankens utlånsvirksomhet som finansieres av innskudd fra kunder. Definisjon: Innskuddsdekningen reflekterer bankens evne til å finansiere utlån til kunder gjennom innskudd fra kunder. Innskuddsdekningen beregnes ved å dividere sum innskudd fra kunder på brutto utlån, ekskl. overføring til kredittforetak i morbanken og inkl. overføring til kredittforetak i konsernet.
- 6.) **Utlånsvekst siste 12 mnd. (inkl. overføring boligkredittforetak):** Årsak til bruk: Utlånsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens utlånsvirksomhet. I konsernet inngår overføringer fra boligkredittforetaket, i morbanken er vekst ekskl. volum kredittforetaket. Definisjon: Utlånsveksten beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år. I konsernet inngår volum boligkredittforetaket, mens morbanken er ekskl. volum kredittforetaket.
- 7.) **Innskuddsvekst siste 12 mnd.** Årsak til bruk: Innskuddsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens innskuddsvirksomhet. Definisjon: Innskuddsvekst siste 12 måneder reflekterer innskuddsveksten i balansen fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 8.) **Forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer bankens totale eiendeler. Definisjon: Summen av eiendeler i balansen.
- 9.) **Vekst siste 12 mnd. i forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer veksten i bankens totale eiendeler inkludert overført til kredittforetaket i konsernet og ekskl. volum overført til kredittforetaket i morbanken. Definisjon: Vekst eiendeler i balansen beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 10.) **Gjennomsnittlig forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Flere nøkkeltall beregnes av snitt forvaltningskapital. Definisjon: Veid gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året.

- 11.) **Egenkapital ekskl. hybridkapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en del av bankens kapital som tilhører eierne ekskludert hybridkapital (fondsobligasjoner). Definisjon: Differansen mellom bankens egenkapital (opptjent og innskutt egenkapital) og bankens hybridkapital (fondsobligasjoner).
- 12.) **Tapsprosent utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en resultatført tapskostnad som funksjon av brutto utlån på balansetidspunktet. Definisjon: Periodens tapsavsetninger på utlån og garantier dividert på brutto utlån som vises i prosent. Ved opplysninger av tapsprosent utlån for kortere perioder enn hele regnskapsår blir resultatført tapskostnad annualisert.
- 13.) **Misligholdte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor mye misligholdte engasjement over 90 dager banken til enhver tid har.
- 14.) **Tapsutsatte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor mye tapsutsatte engasjement som ikke er misligholdt banken til enhver tid har.
- 15.) **Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir bankens hvor mye netto misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør av brutto utlån. Definisjon: Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement, er brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement, fratrasket nedskrivninger på disse engasjementene, dividert på brutto utlån.
- 16.) **Resultat per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir leserne informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat før øvrige resultatposter fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i perioden.
- 17.) **Bokført egenkapital per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av den bokførte egenkapitalen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen dividert på antall egenkapitalbevis.
- 18.) **Egenkapitalbevisbrøk.** Årsak til bruk: grunnlag for beregning av utbytte. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen, eks fondsobligasjon
- 19.) **P/E.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om inntjening per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på resultat (annualisert) per egenkapitalbevis.
- 20.) **P/B.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om pris per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.
- 21.) **Kapitaldekning.** Årsak til bruk: Lovpålagt krav til kapitaldekning. Inkludert samarbeidende gruppe. Definisjon: Ansvarlig kapital dividert på vektet balanse og utenom balanseposter.
- 22.) **Uvektet kjernekapitaldekning.** Årsak til bruk: Normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Gir mer sammenlignbar kapital uavhengig av metode for beregning av kapitaldekning. Definisjon: Kjernekapital dividert på balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.
- 23.) **Driftskostnader justert for engangseffekter.** Årsak til bruk: Gir informasjon om driftskostnader fratrasket kostnader som ikke er tilknyttet normal drift, og som i hovedsak er knyttet til engangshendelser. Definisjon: Driftskostnader fratrasket engangseffekter.

Tillitsvalgte og nøkkelpersoner

FORSTANDERSKAPETS MEDLEMMER:

Leder: Hjorthen, Per Gunnar
Nestleder: Nicolaisen, Kristine Alstad

INNSKYTERVALGTE:

Juvik, Kjell Idar
Stanghelle, Helge
Solhaug, Sten Oddvar
Bjørkmo, Eirik
Breirem, Reidun
Jakobsen, Tone Helen
Ditlefsen, Roger
Skjæran, Hans Petter
Risøy, Torill Beate

EGENKAPITALBEVISEIERVALGTE:

Forbergskog, Brynjar
Sørensen, Lilliann
Krokstrand, Bjørn
Strøm, Inger Lise
Jakobsen, Anne Påsche
Lunde, Lars Martin
Skår, Åsmund
Andreassen, Arnt Åge

ANSATTEVALGTE:

Knutli, Nils
Eliassen, Einar
Kristensen, Karianne
Johansen, Steinar
Lisø, Sten Ove
Einvik, Bertil

STYRETS MEDLEMMER:

Styreleder: Bjørn Andreas Krane
Nestleder: Bygdnes, Rolf Eigil

ØVRIGE STYREMEDLEMMER:

Audhild Bang Rande
Moxness, Siw
Steinmo, Marianne Terese
Baadstrand, Ann-Helen
Normann, Kenneth
Johansen, Solrun

HOVEDADMINISTRASJON OG NØKKELPERSONER:

Nordgaard, Hanne administrerende direktør
Ekroll, Anne, finansdirektør
Heimstad, Dag Hugo Gangmark, direktør personmarked
Brønlund, Bjørn-Tore, direktør bedriftsmarked
Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling
Cecilie Johnsen, direktør risikostyring

Opplysninger om SpareBank 1 Helgeland

HOVEDKONTOR

Postadresse: Postboks 68, 8601 Mo i Rana

Besøksadresse: Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana

Telefon: 75 11 90 00

Internett: www.sbh.no

Organisasjonsnummer: 937904029

STYRET I SPAREBANK 1 HELGELAND

Bjørn Krane, leder

Rolf Eigil Bygdnes, nestleder

Marianne Terese Steinmo

Audhild Bang Rande

Siw Moxness

Kenneth Normann

Solrun Johansen

Ann-Helen Baadstrand

LEDELSE

Hanne Nordgaard, adm. direktør

INVESTOR RELATIONS

Anne Ekroll, finansdirektør Mob 913 36 452

ANDRE KILDER TIL INFORMASJON

Årsrapporter

Årsrapport for SpareBank 1 Helgeland

er tilgjengelig på www.sbh.no

KVARTALSVISE PUBLIKASJONER

Kvartalsrapporter og presentasjoner

er tilgjengelig på www.sbh.no

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Helgeland

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Helgeland, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarter) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for SpareBank 1 Helgeland sammenhengende i 20 år fra valget på forstanderskapets møtet den 21. juli 2004 for regnskapsåret 2004.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Verdien av utlån til kunder har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder fordi at ledelsens bruk av skjønn i forbindelse med nedskrivningsvurderinger kan ha en vesentlig virkning både på balanseført verdi av utlån og på resultatet i perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på mer fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kreditttap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer og scenarioer.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Disse vurderingene krever også at ledelsen bruker skjønn.

Note 2.1, 16, 21.3 og 21.4 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av tapsmodellen og for hvordan tapsavsetninger estimeres etter IFRS 9.

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen, og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- om modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og om modellen virket som den skulle,
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vårt arbeid omfattet tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing av om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder rente- beregninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet. I tillegg gjennomgikk vi tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi testet også selv tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som ble håndtert i- og beregningene som ble foretatt av selskapets

eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Virkingen av usikkerheten i markedet, herunder påvirkningen på modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Diskusjonene omfattet eventuelle virkninger av krigen i Ukraina og hvordan ledelsen håndterer klimarisiko i utlånsporteføljen. For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av eksterne takster eller interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjonsverdien, gjennomgikk vi takstene og vurderte relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger benyttet i takstene og metoden benyttet i beregningen. For vurderinger som var gjort internt uten at det ble benyttet takster, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Avvik som ble funnet i vår testing var uten vesentlig betydning. Vi leste notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre

konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for SpareBank 1 Helgeland har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn SpareBank1Helgeland-2023-12-31-no.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Mo i Rana, 27. februar 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Silja Eriksen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

SpareBank 1 Helgeland | Jernbanegata 15
Mo i Rana | 75 11 90 00 | www.sbh.no